ما شاء اللہ لا قوۃ الا باللہ

بعد الحمد کہ درین زمان افادت اقتران کتاب فیض انتساب در حالات اسوۃ الاخیار
عمدۃ الاطہار محبوب حضرت غفار سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار مسمی بہ

تذکرۃ المتقین

فی احوال خلفاء

سید بدیع الدین

من تالیف منیف و تصنیف شریف صدر نشین بزم صدق و صفا فرق افرای مسند علم و حیا مظہر حسنات
معدن برکات افضل حضرت مولوی سید امیر حسن مداری الفنصوری زاد مکارمہ حسب فرمایش مولوی سید محمد حسن صاحب

در مطبع عزیزی واقع کانپور ۱۳۱۵ھ مطبوع گردید

بار اول — قیمت مجلد فی جلد ۱۲ — حصہ اول

رسالہ ہذا از کتب ذیل انتخاب نمودہ ترتیب دادہ شد
از مضمون نسخہ ہذا واضح است

ملفوظات حضرت سید ابو محمد ارغونؒ۔ و ملفوظات حضرت سید ابو تراب قصوریؒ و مکتوبات حضرت قاضی مطہر۔ مکتوبات قاضی حمید الدین ناگوری۔ لطائف اشرفی۔ آئین اکبری۔ بحر المعانی۔ ثمرات القدس۔ ملفوظات حضرت شاہ مدار رضہ۔ ثمرات مداری۔ رسالہ عالیہ مصنفہ حضرت قاضی محمود۔ مکتوبات میر اشرف جہانگیر سمنانیؒ۔ رسالہ مولوی سعیدؒ۔ رسالہ مولوی نجم الدینؒ۔ رسالہ شاہ علی تقی۔ رسالہ مولوی عبد الباسط قنوجی۔ رسالہ نادرہ۔ ملفوظ شیخ عین الدین۔ مکتوبات مولانا فخر الدین صوفیؒ۔ در المعانی۔ مکتوبات حضرت شیخ ابو نصر مکی۔ بحر المعارف۔ مکتوبات شاہ بو علی مدنیؒ۔ مخزن الاسرار۔ نور الاخیار۔ شوارق الولایت مصنفہ ملا وجدی النجدی۔ خزینۃ الابرار مصنفہ حضرت قاضی مسعود شیبانی۔ نور الہدایت۔ گلزار اوتاد۔ و سراج الہدایت۔ مکتوبات حضرت مولانا ظہور الاسلام۔ کنز الحقیقۃ۔ مدارج الولایت وغیرہ۔

العبد المعاصی

محمد امیر حسن مداری القصوری۔ ڈاک خانہ مکنپور ضلع کانپور

ما شاء اللّٰه لا قوة الا باللّٰه

الحمد للّٰه کہ درین زمان افادت اقتران کتاب فیض انتساب در حالات اسوة الاخیار
عمدة الاطہار محبوب حضرت غفار سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار مسمّٰی بہ

تذکرة المتقین
فی احوال خلفاء
سید بدیع الدین

من تالیف منیف و تصنیف شریف صدر نشین بزم صدق و صفا رونق افزای مسند علم و حیا منبع حسنات
مصدر برکات ادیب دانشمند مرزا محمد لوی سید محمد امیر حسن مارہروی نقشبندی حسب فرمایش مولوی سید محمد حسن صاحب [illegible]

مطبع عزیزی واقع [illegible] ۱۳۱۸ھ
[illegible] مطبوع

طبع اول — قیمت پختہ فی جلد ۱۲ — بار اول

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحانك اللهم نحمدك بآلائك ونشكرك بنعمائك لك الحمد والمنة ومنك البداية واليك النهاية فانك تبدئ وتعيد كما قلت في كلامك المجيد والصلوة والسلام على حبيبك ورسولك سيدنا الذي جاء في حقه لولاك لما خلقت الافلاك وآله وصحبه الذين قال حبيبك في شانهم اصحابي كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم **اما بعد** فيقول العبد العاصي من عباد الله الجليل الذي ليس له زاد الا شيء قليل اني اردت من زمان كثير ودهر طويل ان اكتب في احوال الكبرا الاولياء والصلحاء رسالة لتكون لي الى سعادة الدارين وسيلة

احب الصالحين ولست منهم | لعل الله يرزقني صلاحا

لكن لاجل هبوب الآفات من الخلف والامام لم يدعني الزمان الى اتمام المرام فلما جاء الى نفسي ان الدنيا فانية ولابد من الرجوع الى المولى الحق فشرعت في ذكر اولياء الله الكرام اعني حضرت سيد بديع الدين قطب المدار

وخاناآباهم قدس اسرارهم العظام لیکون لی للخیر وسیلة والی عطاء المناهج
المرفیقة کفیلة وعلی اللہ تعالیٰ توکلت هو حسبی ونعم الوکیل نعم المولیٰ ونعم النصیر

اما بعد راقم الحروف ہیچمیرز خویدم الفقراء احقر من محمد امیر حسن
مداری الفنصوری غفر اللہ ذنوبہ وستر عیوبہ ابن جامع علوم معرفت وحقیقت
عمدۃ الشاغلین اسوۃ المتورعین مقبول بارگاہ بیچون وبیچگون سید شاہ
اخون طاب اللہ ثراہ وجعل الجنۃ مثواہ متوطن قصبہ دار النور حضرت
مکنپور حرسہا اللہ عن الذنوب والشرور عرضہ میدہد کہ در اوائل حال زمانہ
طالب علمی این عاصی بشرف ملازمت والد مرحوم بسر شد وچند روز بمدرسہ
فیض عام مجریہ درگاہ والا جاہ واقع قصبہ موصوف اتفاق افتاد وبار یاوری
بخت ہمایون ازجناب مستطاب استادنا المعظم مطاعنا المفخم مقبول بارگاہ کریم
سید شاہ فضل عظیم فنصوری نور اللہ مرقدہ کہ تعریف وتوصیف او لا صفات تش
تحصیل حاصل است در کمال علم وعمل یکتا ویگانہ بود وقدرت عالیہ در ریاضت
ومشقت بسر فرمودہ واوقات مبارک بجز طاعت وعبادت صرف نمودہ از
علوم دینیات این ابجد خوان مکتب نادانی حرفی چند از انجناب تحصیل نمود وسالہا
برین حال آمد کہ از فیض صحبتش وکمال توجہش شمہ از شغل واشغال فقر واذکار
خاندان عالیہ مداریہ زادہا اللہ شرفا وتعظیما کہ بطریقہ انیقہ مشائخان این خانوادہ

۱ وقال الصوفیہ لیس فی الوجود الا حقیقۃ واحدۃ وہذا فی مقام التوحید۔

نافذ است حاصل نمودم و دست ارادت بشیخ المشایخ قبلهٔ ارباب تحقیق
کعبهٔ اصحاب تدقیق مقرب جناب ذوالمنن سید شاه آل حسن المعروف شاه
اچھے میان صاحب دام الله فیوض برکاتهم که برادر کلان حضرت
استاذی مرحوم مغفور اند دادم و شجرهٔ پیران طریقت بر گرفتم نیز از انچه
که جناب فیض مآب والد ماجد مرحوم را طریقه از مشایخان این خانوادهٔ فاخره
حاصل شده بود مفتخر شدم یا غفور الرحیم خاتمهٔ من و جمیع مسلمانان بخیر گردان
بحرمت النون والصاد روزی اعز اسعد زمن مولوی سید محمد حسن طال الله
عمره ازواد الله قدره نسبت انتخاب حالات حضرت مرکز دائرهٔ ولایت مرجع
اصحاب هدایت نوبادهٔ گلستان رسول الثقلین شمع شبستان جناب حسنین امام المتقین
سلطان العارفین وارث الانبیاء والمرسلین سیدنا سید بدیع الدین قطب الاقطاب
قطب المدار قدس سره و خلفاء نامدار و الا تبارش اصراری بلیغ رسانید و درباره
منتخب از عزیز سلسله و استفسار ادبه اهتمام برزد و ناچار از کتب تواریخ عربیه و فارسیه
و ملفوظات و مکتوبات پیشوایان دین متین حضرت خاتم المرسلین صلی الله علیه و آله
و سلم حالات بهم رسانیده برخی از ان نقل برداشتم و این اوراق احسن اول
مسوده را ترتیب داده‌ام و موسوم به تذکرة المتقین نموده‌ام که بعالم اسباب یادگار
باقی ماند توقع از ناظرین آنست که هر کجا در ربط عبارت یا محاوره خللے یا زللے

کہ لازمہ بشریت است راہ یافتہ باشد بایند بنظر عاطفت باصلاح کوشند و اگر نتوانند
پوشند و اللہ المستعان بتوفیق یزدمنان مخفی نماند کہ این رسالہ ایست حاوی
بر نبذی حالات حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سرہ
و انتخاب حقیقت حال بعضے از خلفا رنامدار آنجناب و مختصر سیر حضرت
ممدوح الانام در کتاب سابقہ موسومہ بہ مختصر البیان ارقام کردہ بودم درین سطور
باختصار می کوشید و باقی حالات دیگر خلفا ر آنجناب انشاء اللہ تعالیٰ آیندہ خواہم نگاشت

ذکر حضرت سلطان العارفین قدوۃ الکاملین زبدۃ الواصلین سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سرہ

بدانکہ نام نامی حضرت سید بدیع الدین لقب قطب المدار عرف شاہ مدار کنیت
ابو تراب است قطب المدار منصبی است جلیل القدر ولیکن باین عالی نسبت رسید
او و با سعلہ انتظام عالم و مرجع اولیا و اقطاب و صاحب تصرف ے شوند و ویرا
قطب الاقطاب قطب العالم قطب الارشاد قطب کبری قطب اکبر ہم می گویند حضرت
حسنی و حسینی از سادات جعفریہ اند و در شہر حلب ملک شام بروز دوشنبہ بوقت
صبح صادق یکم شوال سنہ ۲۴۲ چہار صد و چہل و دو ہجرۃ النبی صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم خانہ
حضرت قاضی قدوۃ الدین سید علی حلبی را از فیض مقدم منور و پر نور فرمودند
و بوقت ولادت باسعادت اکثر عجائبات بظہور در آمدند الغرض و قتیکہ حضرت بعمر

پنج سالگی رسیدند والد ماجد آنجناب برای تعلیم علم باستادیکه نامش مولانا خلیفه
شامی بود تفویض فرمود او یکی از علمای متبحر دران دیار معروف بود و مشهور القصه
از روز مکتب نشینی تا فراغ علم کراماتیکه از انحضرت بوقوع آمدند درج صحائف اند
الغرض بعمر چهارده سالگی بکمال تبحر دران آوان نام نامیش شهرتے یافت و به
بعض علوم نوادر مثل هیمیا و سیمیا و کیمیا و ریمیا چون حضرت دیگری حاوی
نبود و وراکثر صحائف دریافته شد که کتب آسمانی و صحائف آنچه که بر انبیاء
کرام و بر پیشوایان و مقتدیان قوم جن نازل شده بودند بران کما حقه عبور
میداشتند الغرض بعد فراغ علم از والدین ماجدین اجازتی گرفته عازم حرمین
شریفین زادهما الله تعظیماً تکریماً شدند او باثنای راه در غاری مشغول بیاد الٰهی
گشتند آخرش ندای غیب رسید که وقت حصول مطلب قریب گردید برخیز
و در سعادت کوش چنانچه ازانجا عازم مکه معظمه شدند و به بیت الله شریف حاضر
بودند و سعادت طواف کعبه معظمه حاصل نموده بعبادت معبود حقیقی مصروف
گشتند دران حال ندای آمد که بر مزار پر انوار جد امجد خود زود حاضر شو که
انتظارت میکشد چنانچه حضرت قبله عالم بامداد بسوی مدینه منوره روانه شدند
و در طی مسافت کوشیده بعد چند روز بمدینه طیبه رسیدند و از قبله نور اطهر شرف
بزیارت گردیده بدرود خوانی مشغول گشتند آخر الامر بعالم روحانیت آنجناب را

مخلوقات کے صادر ہونیکے واسطے اور وہی غوث الاعظم ہے صادر کیا اسکو اللہ تعالی نے اور وہ بھی اپنی ذات فرعی اضافی میں ا

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وآله وسلم از اسرار باطنی مالامال فرمودند و بروایتی
چنین آورده اند که اشارة بجانب حضرت علی کرم الله وجهه نسبت حضرت
قطب المدار شد که این طالب حق را که از نسل تست تعلیم غوامضات معرفت
وحقیقت کرده بتیم آر چنانچه بموجب ارشاد مبارکش بعمل آمد حضرت نبی اکرم صلی الله
علیه وآله وسلم دوباره بشمول عواطف فرموده بعطای نعمای غیر مترقبه سرفراز نمودند
وحضرت قطب المدار را حکم فرمودند که بهندوستان رفته در امر حق سعی بکار برے
چنانچه از آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم اجازت حاصل کرده عازم هند گشتند و
هدایت و ارشاد خلق الله را فرموده ومخلوق را رهنمونی نموده بر جهاز سوار شدند
روزی حضرت فضائل نبی اکرم صلی الله علیه وآله وسلم ارشاد میفرمودند که اکثر اہل
جهاز از راه عناد واعتساف سخنهای مخالفانه سر کردند حضرت از اوشان
ناخوش شدند و بمشیت ایزدی آن جهاز در تباهی آمد وآن همه در بحر فنا
غرق شدند مگر حضرت مع یازده کس از ان گروه پرخاش جو بر تخته باقی ماندند
ولبی بر نیامد که آن باقی ماندگان همراه فنا گرفتند حضرت قطب المدار را ناخدای
حقیقی بافضال خویش بر ساحل نجات رسانید عمارتی عالیشان از دور پدید آمد
وقتیکه حضرت متصل وی رسیدند مردی بزرگ صورت فرشته سیرت را بر در آن
ایستاده یافتند آن پیر مرد سبقت سلام کرده دران مکان رفیع الشان

آنجناب را همراهی خود برد و حضرت آن مقام بزرگی را از نهایت جاه و حشم
بر تخت مرصع و مکلل زیب و ساده یافتند و مؤدب قریبش رفتند آن بزرگوار از
کمال شفقت و عاطفت نزد خود نشانید و طعامی پیش کرد آن طعام ملکوتی
بود نه لقمه از دست خود نوش کنانید لقمه که از حلق فرو میرفت احوال یک طبق
از طبقات ارضی و سماوی بروی مکشوف میگشت الغرض از عرش تا ثری بر
حضرت مبرهن گردید و پس ازان آنجناب را لباس بهشتی پوشانید و فرمود ان شاء الله
تعالی ترا گاهی خواهش اکل و شرب نخواهد شد و خرقه که داده ام کهنه و چرکین
نخواهد گردید آن بزرگ سر حلقهٔ ملائک عنصری بود نامش شمخونیا است و
بعد ازین چنانچه آمده که افتخار خرقه و طعام از دست حق پرست حضرت
رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم مرحمت شده همین قول اصح یافته شود باتفاق
جمهور الغرض حصول این نعمای غیر مترقبه بروایات صحیح و اقوال ثقات ظاهر
من بعد انفس حضرت قطب المدار در نواحی کالپی و گجرات وغیره اقامت
نموده متوجه دیار دهند گشتند و باز عازم مکه معظمه و مدینه طیبه شده و سیر و سیاحت
نموده در احسن البلاد حاضر شد بعد از سعادت طواف خانه کعبه معظمه مشرف بوده از
مقدس بلد در کاظمین شریفین زیارت مزارات مبارکه کرده در بغداد پرنور رو وا کنند
خبر آمد الا ای بی نصیب خواهر حضرت محبوب سبحانی شیخ محی الدین عبدالقادر جیلانی

رحمة الله علیه شنیده حاضر آستانه شدند و ایشان را هیچ از اعقاب
نبود بدعاے حضرت قطب المدار صاحب اولاد گردیدند حضرت
ازانجا بدرکوس رفته مدتے بیاد حق مصروف بوده باز به بغداد شریف
آوردند و صاحبزادگان بی بی نصیبه موصوفه اعنی حضرت سید محمد
برادر خورد سید احمد و میر شمس الدین حسن عرب و میر رکن الدین
حسن عرب برادرزادگان بی بی نصیبه مرحومه بهزار دل و جان
خریدار نقد رفاقت حضرت بوده در حلقه ارادت کیشان درآمدند
و بهمراهی والا اراده فرموده در کربلاء معلی رسیدند و ازانجا
مشرف بزیارت شده در نجف اشرف درآمدند حضرت قطب المدار
درانجا حضرت سید جمال الدین وغیرهم مذکورین را معتکف فرموده
عازم هند گردیدند و سیر روئے زمین نموده در اجمیر رسیدند و بر کوه کلا
پهاڑی قیام فرمودند حضرت خواجه معین الدین چشتی رحمة الله علیه
براے ملاقات والا تشریف آوردند و در هر دو بزرگواران با هم
کمال اتحاد راه یافت بر جاے قیام حضرت قطب المدار هنوز
ازدحام خلائق میشود الغرض حضرت سیر ملک هند فرموده متوجه
بمکه معظمه گردیدند بعد فراغ زیارت خانه کعبه مکرمه در نجف اشرف رسیده
و معتکفان مذکوره بالا را بهمراهی گرفته به شهر حلب ملک شام تشریف

ارزانی فرمودند و در قصبه حیار که بمضافات حلب ست داخل شده
ورخت اقامت انداختند حضرت سید ابو محمد ارغون و حضرت
سید ابو تراب منصور و حضرت سید ابوالحسن طیفور صاحبزادگان
حضرت سید عبد المطلب ه در فرزندی خود سرفراز فرموده و
وسجدست اشرف نهاده و روانه مدینه طیبه شدند و چندروز درانجا معتکف
ماندند باری بیاوری بخت همایون بمجلس مقدس سید الانام علیه التحیة
والسلام شرف اندوز شدند و بعد حصول نعماے دو جهانی و دولت
جاودانی بحکم حضرت نبی صلی الله علیه وسلم برای هدایت ملک هند ماذون
و مامور گشتند و آن حضرت صلی الله علیه وسلم ارشاد فرمودند که متصل قنوج
وشتی ست که دران میان جانب جنوب تالابیست از وے صداے یا عزیز
پیهم می آید و آن زمین حق تعالی براے تو مخصوص کرده است آن
آراضی مرجع خلائق خواهد شد و مضجع و مدفنت درانجا خواهد گردید المختصر
اجازت حاصل کرده و سیر ملک عجم وغیره نموده بخراسان تشریف ارزانی
فرمودند قطب آنجا از بیخبری خود بیخبر ماند و بخدمتش حاضر نشد حضرت
سید جلال الدین تبریز آنجا سیر کرده بآن سمت رسیدند حسب اتفاق
از وی ملاقی شدند و گفتند که دریجا حضرت قطب المدار رونق افروز شو
چرا از شرف سعادت محروم ماندی جواب داد چه حاجت که حاضر شوم

وی هلی اندو من هم ولی ام کلمه بے ادبی که بیان آورد باعث کلفت
خاطر عاطرش گردید و بیک نظر غیظش همه کرامتش مسلوب گشت سید صاحب
بفرودگاه خود تشریف آورد وقتیکه روبرو حضرت شد فرمود که العزیز
شاید نصیرالدین طبع نازکت را مکدر ساخته بپاس ادب خموش ماند و
هیچ نگفت ساعتی نگذشته بود که نصیرالدین بحال خسته حاضر شد و کلماتیکه
شایان شان فقرا نباشد گفته بود ازان توبه کرد و معذرت خواست
حضرت قطب المدار از سید ممدوح گفته او را بآن منصب بحال فرمود الغرض
حضرت سیر و هدایت کرده در بلاد هند تشریف آوردند و بیشمار مخلوق در حلقه
بیعت و ارادت درآمد حضرت قطب المدار اراده اجمیر کرده در شهر بریده
و بر کوکلا پهاری حضرت سید جمال الدین و سید احمد را در اعتکاف نشانیده
خود بدولت بجانب کالپی عنان عزیمت منعطف ساختند وقتیکه
حضرت بکالپی نزول اقبال و حلول اجلال فرمودند خبر فیاضی و کرامتش
مشتهر گردید قادر شاه بن محمود شاه که از نبایر فیروز شاه دهلوی بود
اراده حاضر شدن نمود مگر سید اشرف مرشدش بوجهی منع میکرد
که وقتم انست که دراوند شاه ست ازانجا رفتن در نظرش کمتر خواهد شد
باری بوقت نصف النهار موقع یافته حاضر گردید عماد الملک پادشاه قوم
جن که بر در حجرهٔ اقدس حاضر بود حاکم را از اندرون رفتن ممانعت کرد

وگفت اکنون وقت نیست به بین آفتاب از حدت پر جلال ست و وقت زوال درین وقت باز شوی حالا با ینجناب باز نیست حاکم هتک شان شاهی سگالیده بهم بر آمد و فرس خود را قریب حجره رسانید و خواست که سر بالا کرده بنگرد دیوار حجره بلند شد سرهنگی را گفت فیلی که بسیار طویل القامت ست حاضر کن چنانچه فیلی طلبیده بر وی سوار شده نگریست باز دیوار حجره بلند یافت درالوقت خشمگین و نامراد واپس شد و بحضرت اقدس خبری رسانید که بدار الحکومت نا بنا شد حضرت عبور دریای جمن فرموده قیام کرد و بمکافات این بی ادبی قادر شاه بقهر الهی مقهور شد و همه جسمش پر آبله گردید هر چند حکماء حاذق سرگرم معالجه بودند مگر سودمند نمی شد شیخ سراج از انجام کار بیخبر شده تدبیرها می کرد آخرش ناتمام می یافت ناچار از زبان خود لیسیدن آغاز کرد مگر این هم کارگر نشد چنانکه احوال امداد شیخ سراج با نحضرت منکشف گشت بر زبان قضا ترجمان گذشت که سراج چرا نسوخت بمجرد ارشاد این کلمه حالت شیخ دگرگون گردید و در تمام بدنش دست آتش سوزش مشتعل شد شیخ از سر تا پا بسوخت و از حاضرین وقت وصیتی کرد که نعشم را بلا غسل دفن کنید و یاران ... مبتلا شده فدای قادر شاه ... امور تجهیز و تکفین بوجه لاعلی منوی خاطر شیخ وصیتش بر احوال فی طریق

شرع شریف فهمیده باهم مشورت همیکردند که حالا چه کرده شود که کسی ازان میان نکته دانی را بکار برد و گفت اوّل بر انگشت خنصر او نیز جزو بدن ست چند قطرات آب انداخته امتحان کنید وقتیکه بروی آب انداختند مثل خاکستر بآب گداخت بآن وقت منشار شیخ بر همه ها ظاهر گشت پس بلا غسل دفن نموده شد و بمملکت قادر شاه تزلزل آمد این واقعه در تاریخ هند مندرج است با مقربان بارگاه الوهیت تیجه دانی

همین ست که بظهور آمد معاذ الله من ذالک

پروانه ازان سوخت که با شمع در افتاد	با سوختگان هرکه در افتاد بر افتاد

حضرت قطب المدار از انجا متوجه بجونپور شدند واقع کالپی چونکه بوجه شهرت گوش گذار سلطان ابراهیم شرقی شده بود پیشوائی کرده بکمال عجز و انکسار مع ارکین سلطنت قدمبوسی حاصل نمود و بدار الامارت خود آورده از نعمت بیعت مع اعیان سلطنت سرفراز شد حضرت قاضی شهاب الدین ملک العلما برنجش و اعتراض آماده شده خصومتی از آنجناب اختیار نمود و بدربار سلطان مذکور خبر تنگی دور از کار رسانید مگر با وجود وقتش که سلطان بیکرو اهلا درین معامله بدو ملتفت نشد وقتیکه کرامات باهرات که از آنجناب هر روز میشدند دید بخاطر خود منفعل گردید و بغرض سلسله جنبانی در سوال نوشته مجدد منش ارسال داشت در جوابش حضرت قطب المدار

مکتوب نهم

مکتوبی ارقام فرمودند مکتوب شریف برادرم قاضی شهاب الدین شمس عمر دولت آبادی بدانند که کتابت او بنبیه سید المرسلین سید طاهر دام سیادته و نظام الدین برین درویش رسانید معلوم گشت که در کتابت آن برادر چنین باز دیده بود که از بیشتر مردمان چنان استماع میشود که سید مذکور را بخصوص ملاقات آن حضرت میسر می آید و تنها سعادت این معنی رو مینماید و هیچ یکی مردیگرے را آن در بسته نمی کشاید چگونه بود و دیگر آنکه اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْاَنْبِیَاءِ همین علم است که ما تحصیل کردیم یا آن علم علمی دیگر است این سوال را حل فرمایند اے برادر عوام را دانستن اسرار خواص الوهیت بس مشکل است که بندگان را در اسرار شاهان بار نیست بدانکه گوشه نشینان خانقاه عدم که مردانند و برکب نَفَخْتُ فِیْهِ مِنْ رُّوْحِیْ شهسوارانند و بمقام قرب قریب اند و از مایه حدوث خویش دوراند جبرئیل را برکابداری نمی گیرند و میکائیل را بغاشیه برداری نمی پزیرند ایشان بیک تگ از هر دو عالم بیرون می آیند و بصحراے الوهیت و بعالم الامکان و ناکجا و نامتناهی جولان مینمایند لَیْسَ عِنْدَ اللّٰهِ صَبَاحٌ وَّلَا مَسَاءٌ مقام دارند و بعالم یَمْحُوا اللّٰهُ مَا یَشَاءُ وَیُثْبِتُ محو در محواند بے نام و بے نشان از جمله خلائق حق تبارک و تعالی را غیرتے که باین قوم است از نظر مردمان

محفوظ و مستور میدارد لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ این درویش
در بسته بر دل نشاید که مامور بامر الله تعالی است وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰٓى
اَمْرِهٖ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ وخویشتن را بکسوت بشری بدو
بنماید که بدان مامور است چون این معنی آن برادر را معلوم گشت دیگر
آنکه اَلْعُلَمَآءُ وَرَثَةُ الْاَنْبِيَآءِ که پرسیده نیز مستمع باش پیش از آن که
از کنج خانه عدم بسوی منزل وجود يَخْرُجُ مِنْۢ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَآئِبِ
در باز نمود آن مقبولان حضرت ازل را بروز میثاق ندا برآمد اَلَسْتُ
بِرَبِّكُمْ جلیل الجبار بے حروف و اصوات گفت هنوز آنرا فراموش نکرده
همان حالت در ایشان متاثر است و در مقام ایشان نه ماضی نه مستقبل است
وانچه در کتابت ازل و ابد است بدان واقف اند این علم میراث انبیاء
است اے برادر همچنین ورثة الانبیا باید که مر ایشان را است و از جمله
مواهب الٰهی و اسرار عالم نامتناهی است و از همه مخلوقات پوشیده که
ان من العلم کهیئة المکنون لا یعلمها الا العلماء باالله
وانچه در لوح مکنون است معاینه و مشاهده در نظر ایشان است
و از عالم کن تا دخول بهشت و دوزخ آنچه که بوده و هست و خواهد بود
میدانند و احوال فردای قیامت جزو کل میدانند وَامْتَازُوا الْيَوْمَ
اَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ وهرگاه که مردمان در روز بعث با یکدیگر آمیخته

پدید آیند ایشان مخلصان را از مجرمان علحده گردانند تا سعیداز شقی
شناخته شوند واز بهر ظهور فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ
ایشان اند و در عالم خدائگان محیط و ایشان را میرسد که العلماء ورثة
الانبیا خوانند و مردانیکه بعلم ظاهر مغرور اند و باندک زهد مشهور اند و باندک
شکر مسکور چه توان کرد كُلٌّ مُيَسَّرٌ لِمَا خُلِقَ لَهُ وعلمیکه آن برادر
راست بواسطه آن بر سر این سر توان رسید اگر درین سطور نوشته آید
علماء ظاهر که طاقت شنیدن حقیقت اینمعنی ندارند زیر و زبر گردند
حقیقت اینمعنی شریعت را مغلوب کند اولیا مستهلک که درین راه
گشته شدند بمطلوب و مقصود رسیدند و در مقام العلماء ورثة الانبیاء
بودند علم بانواع است اگر مختصری درین راه بیان کنم دراز گردد و
عالمانیکه در مقام العلماء ورثة الانبیاء بودند علمیکه از معرفت عزّ اسمه
حاصل آید کما حقه دانستند و کسانیکه به تحصیل علم ظاهر مشغول شدند
و عمر بسر بردند آخر الامر الْعِلْمُ حِجَابُ الْأَكْبَرُ دیدند معرفت حق
درین علم ظاهر دور دراز است از آموختگی خلق را حاصل نیاید و علمیکه آن
برادر راست با رنج بسیار و کد بیشمار حاصل آید و درین ورثه کسب
رنج و کد نیست هر کرا درین مقام جاست از عرش تا ثری زیر پاست
بهشت بخشان و دوزخ آشامان از درگاه انداز صلب پدر در رحم مادر

میراث یافتند وَعَلَّمَ آدَمَ الْاَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى
الْمَلٰئِكَةِ فَقَالَ اَنْبِئُوْنِيْ بِاَسْمَاءِ هٰؤُلَاءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ در مقام
مناجات موسی علیه السلام ایشان حاضر بودند و نوده هزار
کلام که در مقام قرب قاب قوسین او ادنی که حق تعالی
که در شب معراج با محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم گفت
چون نوده هزار کلام ایشان طلبیدند از محمد مصطفی صلی الله
علیه وسلم شنیدند و واصل مصافحه گردیدند و در حیات و ممات
ایشان حاضر بودند و کل را دریافتند چون آن سلطان لولاک لما
خلقت الافلاک واظهرت الربوبیت مقام و منزلت ایشان
بس بلند دید برین مسکینان نواخت و از خدای تعالی دعا خواست
اللّٰهم اَحْيِنِيْ مِسْكِيْنًا وَّاَمِتْنِيْ مِسْكِيْنًا وَّاحْشُرْنِيْ فِيْ زُمْرَةِ الْمَسَاكِيْنِ
بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرّٰحِمِيْنَ | بمعاینه جواب بدربار جهان مدار
حضرت حاضر شده بحلقه ارادت در آمد و از نعمت خلافت مشرف
گردید حضرت قطب المدار در انجا چندی مقام فرموده مع رفیقان
جانباز سیر نموده عنان عزیمت بجانب کنتور راجع فرمودند و در سعید
قصبه قیام ورزیدند حضرت قاضی محمود در حلقه بیعت داخل شده
مشرف بخلافت شدند المختصر حضرت قطب المدار درگها ثم پوره

قدم رنجه فرموده بودند والی آنجا لاولد بود از آنحضرت ملتجی شد چنانچه
از دعاے والایش دو فرزند ارجمند تولد شدند هنوز نسلش
تا آن قصبه موجود است الغرض بدین منوال سیر گلشن هستی نموده
و چپایت فرموده در بلده سورت بسیر رفتند که سر راه چند اعمی به نظر
سوال نشسته بودند حسب عادت از ینها هم سائل شدند حضرت شاه
برحال ایشان رحم خورده بتقریب طهارت خود شخصی را از همراهیان
رخصت کردند تا بچشمانش مماس و ملاقی شود چنانچه ببرکت توجه
حضرت همگی بینا شدند غرض که در تلقین و ارشاد خلق الله سعی
مبذول فرموده عازم بیت الله شریف شدند و حج الاخر کوشیدند
و بعد فراغ حج مراجعت بممالک هند فرموده متوجه باراضی مکن پور گردیدند
تا آن مقام که اشاره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم شده بود
در آنجا تالابی دیدند و صداے یا عزیز شنیدند از قدرت حق معاً
تالاب خشک شد و آوازش بند گردید حسب دستور رفقایش
در آنجا هم حجره کلوخی تیار کردند سبحان الله قادر بیچون و بیچگون
از تفضلات بیغایات خود آن پاک زمین را بسبب ورود یا عزیز
از وجود منبع الجود آنجناب چنان عزتی بخشید که ذره ذره اش
پرنور آفتاب عالمتاب باشرف وارد ابیات

تا مشرف شد بکنپور از قدوم آنجناب ... ذرهٔ خاکش شرف دارد بنور آفتاب
چون نباشد و چنین تعظیم آن اقدس زمین ... زانکه جان دو جهان کرده درانسیلان خواب
مرقدش فیض مجسم قبه اش نور جسیم ... حضرتش خیر المراجع عتبه اش حسن المآب
یعنی نور علی نور پیاضی لنبدش ... مهر عه باش بیت الله گشته انتخاب
در جنهای پنجره بنگر که هر آئین آن ... عینک نور خدا بینی ست نزدیکه تاب
تاب مه در حضرتش با بی زمین افتاده ... مهر پیش ذره اش نارد بتاب و چه تاب
تا مشام زائرانش را نماید تر دماغ ... مشک بیزی میکند در حضرتش عطر و گلاب
نافع هر نامرادی رافع حاجات خلق ... دافع رنج و ملالت شافع روز حساب
ذکر حق در حلقه بزمش بدینسان داخل ست ... رحم چون در لفظ رحمت تا چون آفتاب
چشم تحسین از کسی بود از ین خون خوردم ... ای زهی تجنیم اگر افتد قبول آنجناب
ای مجسم صورت فیضان فضل کردگار ... وی مجیب دعوت اسماع اہل الاضطراب
مزرع خشک دو عالم در وی سیراب کرد ... ابر دریا بار فیضان تو روزی فتحیاب
کیست در عالم که او ممنون احسان تو نیست ... کیست کز فیضان عام تو نگشته بهره یاب

غرض که ازان زمانه دران وادی صورت آبادی پیدا شد

اولیا را هر کجا مسکن بود ... گر همه دشت است گلشن می شود

حق سبحانه تعالی را کرشمه با ین قوم است او خوب میداند و بطفیلیه ایشان بندول سیدار و کسی را بران آگهی ندر و زی حضرت قطب المدار از مکه تشین

که از اراد تمندان ارجمند بود سلے طلبید شاه یسین موصوف هر چند
جستجو بهم رسانید مگر آب دستیاب نگردید خدا ے تعالی اضطرارش
پسندیده نمود و بپاس خاطرش که یکی از بندگان خاص بود چشمهٔ فیض
در سواد مکن پور از دریاے رحمت بے پایان خویش جاری فرمود
و هنوز بلفظ ریسن نامیست وقتیکه آوازهٔ فیاضی و کرم حضرت قطب المدار
بگوش اهل عالم رسید کثرت مردمان وضیع و شریف بر آستانه اش
گردید و جهانے ذخیره اندوز سعادت و مکرمتش شده کامران گشت
دران نزدیکی حضرت قاضی سطرّ هم بغرض مباحثه بخدمتش حاضر شد
و بحثی پیش کرد آخر با عتراض خود نادم بوده در حلقهٔ خاصان درآ.
ذکرش آینده ارقام کرده خواهد شد انشاء الله تعالی غرض که دران
اوان عرائض سلطان ابراهیم شرقی بنا بر طلب حضرت مع تحف
و تحائف از جونپور وارد شدند حضرت قطب المدار بنظر ایفاء وعده
که از اهالیان جونپور کرده بودند حضرت سید ابو تراب فنصور خلیفه
و جانشین خود را بر جادهٔ افاده گذاشته و عزم جونپور کرده رونق بخش
لکهنو گشتند شهره آمد و الا عالمگیر شد حضرت شیخ مینا بخدمت اقدس
حاضر گردیدند و مشمول عواطف حضرت بوده سعادتے اندوختند روزی
حضرت قطب المدار بحالت انبساط ارشاد فرمود که شیخ مینا استحقاقے

دارد که صاحب ولایت اینجا کرده شود چنانچه بعده هرکه از
اهل حوائج بدربار والا حاضر شدند حکم دادند که بهمراهی قاضی شهاب الدین
پرکاله آتش رفته فائز بمرام شوید چنانچه معرفت حضرت قاضی شهاب الدین
جا نمازی نزد شیخ مینا فرستادند و حاجتمندان را همراه وے کردند وقتیکه
شیخ ازین نعمت خود را مفتخر دید آن مصلّه را بر سر نهاده در حق اهل غرض
از خدای تعالی دعاے خواست که الٰهی به برکت مصلّه شریف حاجات
این درماندگان بر آر حق تعالی دعایش قبول فرمود شیخ مینا
برای اداے شکریه این نعمت که مرحمت شد باز بخدمتش حاضر گردید
و چندی در حضرت مانده شرف سعادت اندوخت این آن سعید ازل
بود که از وقت ولادت مدام منظر حضرت بوده بانواع تلطفاتش
مفتخر همی ماند چنانچه بعض مورخین چنین نقل کرده اند که وقتیکه حضرت
قطب المدار از جونپور معه رفیقان و اصحاب صوب لکهنؤ عزم کردند
و در شهر زینتی بخشیده هنگامه تلقین و ارشاد گرم فرمودند در ان روز
یوم السلخ بود بوجه کثرت ابر رویت هلال نشد بامدادش مردمان
حاضر آستانه گردیدند و التماس کردند که دیروز هلال بنظر نیامده
امروز چه کرده شود فرمودند اندکی تامل کنید لحظه نگذشت که زاے
از در در آمد و عرض کرد که کودکے تولد شده است و از شیر

اعلی شیخ محی الدین عربی قدس الله سره در رساله که متضمن بسوالات سائل است فرماید و بهذا القرب الاقرب انما یضاف الی الحقیقة ... بالاصالة و الی غیرها بحکم الوراثة ... و عبارت جامی در شرح لمعات در آخر بیان مقام او ادنی آورده که این مقام باصالت خاصه خاتم الانبیاء است صلی الله علیه وسلم و بوراثت و کمال متابعت وے اکمل اولیا را ازین حظی است پس این گونه نشینان خانقاه علم وراثت و کمال متابعت وے صلی الله علیه وسلم در مقام چنین قرب که عبارت از مقام حضرت احدیت الجمع باشد قرب او ادنی و وصل اند

رغبت نمی کند فرمود غم مخور او تا ماه صیام صائم خواهد ماند و بوقت
افطار افطار خواهد کرد از شنیدن این حال سوال سائلان حل شد
و فرمود که این کودک باخدا و صاحب هدایت خواهد گردید چنانچه
حسب الارشاد بظهور آمد المختصر حضرت قطب المدار از انجا عزم فرموده
و خلق الله را رهنمونی نموده متصل جونپور رسیدند سلطان ابراهیم
و ملک العلما و دیگر عمائد شهر باستقبالش حاضر شده باعزاز و اکرام تمام
در شهر تشریف شریفش بردند از حسن ارادت شان حضرت چند
سال در جونپور افاده عام فرمودند عالمی ذخیره اندوز عاطفت
و مرحمتش شده مفاخرت داریں اندوخت حضرت از جونپور اراده
مکنپور فرمودند رونق افزای مکن پور شدند و صاحبزاده خود را در آغوش
عاطفت بگرفتند

ذکر حضرت سلطان الصالحین ملک العلما فی الدین سید ابو تراب فنصور قدس الله سره العزیز

آورده اند که صاحبزاده اعنی حضرت سید ابو تراب فنصور بن سید
عبدالله بن سید ابراهیم بن سید جعفر بن سید محمود الدین حلبی برادر
حضرت سید بدیع الدین بن قاضی قدوة الدین سید علی حلبی بن
سید بهاؤ الدین بن سید ظهیر الدین بن سید اسمعیل بن سید احمد

بن حضرت امام جعفر صادق بن حضرت امام محمد باقر بن حضرت امام
زین العابدین بن امام حسین بن حضرت علی کرم الله وجهه رحمهم الله
ارواحهم اجمعین قائم مقام و سجاده نشین حضرت قطب المدار است
و جامع علوم صوری و معنوی شده بکمالات عالیه اتصاف داشت
چنانچه از وفور علم و عمل و باخلاق حسنه سید را همعصرانش ملک العرفا در
مکتوبات و ملفوظات خود تحریر کرده اند شه برادر حقیقی بودند یعنی حضرت سید
ابو محمد ارغون و سید ابو الحسن طیفور و حضرت ممدوح در شهر حلب ملک شام
به قصبه جنار که منضافات حلب است توطن داشتند از بدو شعور آثار نجابت بلندی
بر ناصیه های منورشان تابان و آنچه که حالت و صالحین می باشد جبلی در
صاحبزادگان موصوف پیدا و آشکارا بود در کمال صلاح و تقوی هر یک
بی نظیر بودند المختصر هر سه خواجگان را اشتیاق قدمبوسی جد امجد خود
بدرجها در خاطر جاگزین شد و منتظر وقت بودند که حضرت از قدوم
میمنت لزوم دیده انتظار مشتاقان را منور فرمایند و حضرت قطب المدار
را زمانه کثیر از وطن شریف تشریف آورده گذشته بود در سیر و سیاحت
و هدایت خلق الله اوقات مبارک بسر می فرمودند درین مدت چندین
پشت صاحبزادگان گذشتند وقتی حضرت اراده نموده بر دولتخانه
فیض کاشانه تشریف ارزانی فرمودند و بر رهروان ملک بقا فاتحه خواندند

فی القسم الثانی من اصطلاحات
فی معنی البقاء وهو فوق الاحوال
بقاء و اسع القدم و انوار الوجه
البالغ بعد فناء آثار الحدوث
و زوال ظل الفانی انتهی از بهجت
الاذواق بجمعه قدس سره قال الجنید
قدس سره الحدوث اذا قرن
بالقدیم لم یبق له اثر

وازجمال باکمال خود دیده نور دیدگان را بنور ضیا بخش فرمودند
و در فرزندے خود گرفته بخدمت اشرف اقدس داشتند و بتشریف
توجهات و از نعماے غیر مترقبه بهمه را مالا مال فرموده کامل و اکمل
گردانیدند و در کمالات خود هر همه صاحب کمال بوده اند چنانچه از
تصنیفات خلفای نامدار شان خوارق عادات هر یک جداگانه آشکارا
اند و کرامات باهرات که ازینها بظهور آمده مشتهر زمانه درین مختصر گنجایش
ندارد اندکی ازان نوشته شد آورده اند که وقتی جماعتی تاجران
مغرب مال خود فروخت کرده بمقامی مقیم شده بودند واراده داشتند
بملک خویش سید شستند شخصی تنها از حرامیان نزد ور کرده ورا نمیان
خود را بظاهر رفیق و غمگسار و شریک رنج و راحت سفر ظاهر کرده
مختفی شده و بهمراهی او شان مانده وقت و فرصت را نگاه میداشت
روزی موقع یافته بطمع زر در طعام شان زهر هلاهل در آمیخت
و خود بکارے بهانه کرده راهی بود و از مال و اسباب آنها که
نقد و جنس را غنیمت برد شخصے ازان گروه بکارے رفته بود
از نیمه دران وقت شریک خوردن طعام نشد وقتیکه باز آمد بعد
چند عرصه حالت رفیقان و عزیزان خود دگرگون یافت و ازان
تماشاے ندید و درا ندک لحظه آنهمه را از زهر کار سه شد و فوت گشتند

شور و فریاد از نهاد وش برخاست و بیقراری گرفت الغرض نهایت
اندوهگین شده در مفارقت اعزا رو بر هلاک نهاد و قریب بود که
از کوفت واقع جانکاه طایر روحش پرواز کند که بمشیت ایزدی
حسب اتفاق در رهگذر حضرت سید ابو تراب فغفور ممدوح الانام
آن شخص افتاده بود حضرت بر حال وے رحم خورده بر بالین
آن خفتگان نوم بیخبری تشریف ارزانی فرمود و بر آشفته حالی
آنجماعت ولش بهم برآمد واز خداے تعالیٰ دعا خواست که اے
حی لا یموت بحق حبیب پاک حضرت نبی صلی الله علیه وآله وسلم خود
این جماعت را که از زهر هلاهل درین بیکسی و ناآشنائی که بودند
کشته شدند واز اهل وعیال خود دور افتادند حیات تازه عطا
کن و بر دعاے فقیر رحمت فرما چنانچه ببرکت دعاے حضرت
آن گروه زنده شده دوباره در گلشن هستی قدم نهاد شخصی از انهم
حسرتے برد و گفت اے آه باز بمیرم تا ازین عذاب نجات یابم
حضرت فرمود که این چه ماجرا است مردمان التماس نمودند که مردی
می نالد مالش شخصی غنیمت برده است چنانچه اکثرها را از زیان
نقصانے رسیده در آن اندوه شده میگرید ارشاد شد که غلط میگوئید
هرگز مال از مالی شمایان بتلف نیامده در اسباب خود تلاش کنید

بجمیعها المرتبة الالوهیة فی الفصل الاسماء والصفات ... کلامه ... بعالم الامکان وما تحدو ... وما تنتهی الیه ...

وقتیکه جستجو ساختند هر یک متاع خود مسلم یافتند ازین عنایت
بے نهایت زیاده مسرور گشتند و بوطن خود عازم شدند نقل است
که روزی بموسم سرما حضرت خواجه منصور قدس سره بر سر کوچک نشسته بودند
و خادم حسب الحکم بمحتاجان تقسیم گلیم می نمود درین حالت مسکینان بسیار گرد آمدند
قاسم الناس شد و گلیم تمام است و سائل بسیار چه کرده آید حضرت ممدوح ردای مبارک
که بر دوش داشتند حواله نمودند این را با ایشان قسمت کن چنانچه به همین ردای
مبارک جمله را گلیم کفایت کرد همدران ساعت جوانی خسته حال پدید آمد
و از بشره اش چنان مینمود که امیرزاده است مگر از جور فلک ستمگار
بمصائب صعب گرفتار خادم گلیمی به وسپرد آن گلیم اثر عظیم بر وی
کار آورد که خرد شنید از نهاد درویش بر خاست چندانکه عنان
از دست رفت و بیخود گردید بعد از انکه بهوش آمد و حقیقت الامر
هویدا شد آنحضرت او را بزمره طالبان صادق داخل کرده تعلیم
ریاضت و مجاهده فرمودند و در اندک روزگار بزرگترین خاصان
حضرت آفریدگار شد اسمش نصیر الدین المشهور بشاه دلریش است
از امرای ایران بود و بسبب ترک دنیا و ظهور شوق سلوک گویند
که قبل واقع مسطوره روزی بر بالای سر تمکر و شتر سواری را دید
که نزدیک آمد سخن کردن گرفت شاه از گفتگویش نهایت مسرور و بیخود گشت

قضا را در اثنای کلام شتر سوار جان داد شاه ازین واقعه
بنهایت عجب ماند و باقرین خود گفت من کیستم و این اجل رسیده کیست
گفت تو شاه جهانی و این از کمترین بندگان شاه در حالت بیخودی
این اشعار بر زبان راند نظم

همه شاه و مالک بسر میرود — بمرگ این دو از سر بدر میرود
چه آنرا که بر سر نهادند تاج — چه آن را که بر گردن آمد خراج
اگر سرفرازی بکیوان بر است — و گر تنگدستی بزندان در است
در آندم که اجل بر سر هر دو تاخت — نمی شاید از یکدیگرشان شناخت

من بعد ترک تعلق کرده سودای زیارت بزرگان دین در سر
گرفت و بتلاش مرشد کامل هر سو بگردید بیاوری بخت بیدار
از مکاشفه و عرفان بهره وافی یافت و تمامی عمر در تجرید و تفرید
بسر برد و بخلافت سید ابو تراب فنصور مشرف گشت و در اولاد
امجاد سید قدس سره بزرگانند که بر جادهٔ افاده راه یافتند و تصرفات
و خرق عادات مشهور اند چون حضرت دادا شیرین که فیض و برکتش
از انجناب هنوز جاری است قبر شریف در تکین بود واقع است
و حضرت خواجه ابراهیم صاحبزاده و خلیفه و جانشین حضرت سید
ابو تراب فنصور قدس سره یکی از مرتاضان زمانه بود و صاحب

بمقامات عالی گردید چون عهد حیاتش باممات قرین شد بجاے خود حضرت سید پیر محمد را که او در صلاح و تقوی بزرگترین بود گذاشته بعالم ملکوت شتافت چنانچه وی هم بمنازل معرفت و حقیقت قدم نهاده و لطف کمالاتش برداشته در هدایت خلق الله بسے کوشید و قتیکه زمانه وصل محبوب حقیقی نزدیک رسید بر مسند تلقین و ارشاد حضرت سید خان محمد را که در صلاحیت کیشی و سعادت اندیشی یکتا و یگانه بود بر سریر ارشاد عالم گذاشته رحلت فرمود و وے در حیات خود حضرت خواجه حسن را جانشین خود نموده ره نورد ملک بقا شد آنهم حضرت سید محمود لار را که یکی از کاملین زمانه گردیده بود بر جادهٔ افاده گذاشته سیر عالم ملکوت فرمود چنانچه آنجناب پیش خود حضرت سید فتح الله متولی آستانه حضرت سید بدیع الدین قطب المدار را جانشین خود فرموده از جهان رخت اقامت بربست الخ انا لله وانا الیه راجعون آورده اند که روزے بدربار حضرت قطب المدار امراے دیار و امصار حاضر بودند و از پند و نصائح هنگامهٔ مجلس گرم بود و هر کس بکمال ذوق شوق محو بعد اختتام کلام سلطان ابراهیم شرقی جونپوری که دران جلسه موجود بود التماس نمود که میخواهم که براے خوشنودی خاطر

صاحبزادگان و کفایت بندگان این آستان کفافی که طریقه
خاومانست متعین کنم حضرت قطب المدار نور دیدگان را
بپیشگاه حضرت اقدس خوانده انتشار خاطر سلطان را شرح
فرمودند عرض کردند که بعد از تامل نیک اندیشیده جواب
باصواب التماس خواهم نمود پس حضرت خواجه منصور با دو برادر
خود درین خصوص مشاورت کرد که دامن از عهده قضا بر چیده
برای حصول نعمتی که پاینده و لا یزال است ملازمت حضرت
اختیار کرده ایم اندرین حالت در انتظام و انصرام ریاست پرداخته
خود را در معرض هلاکت انداختن است هر دو برادر بغایت پسندیدند
پس بحضرت قطب المدار قدس سره العزیز حاضر شده فنا بر مدعا را
بدین گونه بگلگونه بیان آراستند که ما خواهان سلطنت ابدی ایم
این ریاست چند روزه دنیوی که سراسر خارج و مخالف است بچه
کار آید چرا ملک قناعت نگیریم وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ
وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ آن حضرت برحسن رای و استغنای صاحبزادگان
آفرین خواندند و دعای خیر و برکت و ارتفاع مدارج طریقت و اجرای
هدایت فرمودند الحق همچنین بوقوع آمد که تمامی هندوستان
از فیضان این بزرگان مملو است حضرت خواجه منصور قدس سره

گاہی اوقات مبارک را بے یاد الٰہی وے معطل نگذاشت
کرامات عجیبہ و غریبہ کہ از آنجناب بظہور آمدہ چہ سرایم و چہ نویسد قلم
آرے خوارق عاداتش بعض معاصرانش در تصنیفات خود ذکر
کردہ اند و از عادت او بود کہ ہر چہ از تحف و تحائف کہ پیشش
آمدی بذل مسکینان نمودی آن خواجہ و ہر دو برادرانش و اولاد
امجاد و ہر یک در حراست ملک قناعت و ترک ریاست کوشیدہ
و ہر یک قدم در کوچہ معرفت و حقیقت نہادہ بر چہار بالش فقر و فنا
رونق بخشی فرمودند و بر جادۂ ہدایت و ارشاد صاحب سجادہ ماندند
و ہنوز بعضی از ان بآن طریق علی وجہ الاحسن مستقیم اند و سکہ
ہدایت و ارشاد و بہ ہفت اقلیم زدہ و خلفا نیک صفات را گذاشتند
حضرت خواجہ منصور قدس سرہ در سنہ ۸۹۹ ہشتصد و نود و نہ بماہ رمضان المبارک
بتاریخ سوم برحمت حق پیوست قبۂ انور در لکھنو واقع است زیارتگاہ
خلائق آستانۂ اوست و سلسلہ از وے نافذ شدہ بلقب خادمان
نامیدہ شد فیضان و تصرفاتش تا حال جاریست المختصر اجماع خلائق
دائرہ و ہام اہل حاجت بدربار حضرت قطب المدار بے عد و لا تعد
شدن گرفت و ہر کس ثمرۂ نیت خود یافتہ میگردید روزی حضرت
خواجہ ابو الحسن طیفور قدس سرہ سیر کنان جانب جنوب بمقام

... معلوم شد کہ در سنہ ہشتصد و نود و نہ وفاتش گردیدہ ... ابوالحسن بنظر آمدہ ۱۲

بسدهن تشریف فرما شدند و در انجا جوگئی را دیدند که نهایت صاحب
استدراج بر هوا مربع نشین است سید ممدوح چون با وی دوچار
شد بر زمین افتاد جوگی متحیر شده سوالی از کوچه فقر بزبان سنسکرت
پرسید بنظر که حضرت آشنا زبان هندی نبودند مگر چونکه کرامات
اولیا حق است بیاتخش جواب معقول در سنسکرت داده دیگر
سوال بآن زبان استفسار کرد و عدم تفتیش باعث خفت گردید
واز معاینهٔ این کرامت عرق ندامت بر چهره آورده مشرف بایمان شده
و بهمراهیش بخدمت حضرت قطب امدا حاضر شده بانواع سعادت مفتخر گردید

ذکر حضرت سلطان الزاهدین سید ابو الحسن طیفور قدس الله سره العزیز

حضرت سید ابو الحسن طیفور قدس سره ولی بود از قدمای مشایخ
پیشین که جامع کو یتها بود در صلاحیت و قناعت تقوی و طهارت
و نفاس گرامی عدیلی نداشت کارم اخلاق و شرائف اوصاف
ذات متبرک او ست کمالاتش بکمال رسیده و مدارج ارجمندیش
بعروج سر کشیده و ذکر جمیل و خوارق عاداتش هر سو اشتهار یافته
و ریاضت و مجاهده بدرجه غایت رسیده این نوباده خاندان
ولایت گلدستهٔ گلستان سیادت بخدمت اشرف اقدس جد بزرگوار

اصحاب سید مذکور رسانید تخصیص
کردن آن نمودن است ظاهر کردن
خود را بر دو مامور است من الله
القا در المرید بتفضیل با یشان
و دیگر مامور به چون وجه عدم تعلق
دیگران من کل الوجوه ازجهت
کمال فنا و نهایت استغراق
احدیة الجمع و خصوصیت

خود اعنی از حضرت قطب المدار سرمایهٔ کمالات اندوخت و بجلعهٔ
خلافت درآمده برجادهٔ فیاضی و کرم زینت بخشی فرمود همت
او را بکدام زبان در حلیه بیان آید و منقبتش قلم را چه یارا که بر صفحهٔ
قرطاس نگارد ملخص احوال درین تذکره نگاشته شد خلقی از انفاس
سامی مستفیض شده و عالمی بزمرهٔ اهل حق درآمده بمنزل سعادت
رسید و جهانے بتوجه عالی در بحر مکاشفه و مراقبه مستغرق شده کامیاب
و سیراب گردید وقتے قحط سالی در هند پدید آمد و عنان صبر و شکیبائی
از دست زمانیان رفت و اکثری از صعوبت فقر و فاقه بلکه دیگر
راه بیهوده و بسیاری از شدت گرسنگی هلاک شدند جماعتی فریاد و
فغان کرده پریشان و سراسیمه حاضر آمده و مصائب ندوده در معرض
بیان پیش آنجناب آورده نجات خواست و عرض کرد که ای محبوب
داور جل عظمته عذابیکه بر همه مخلوق مسلط شده است از تدبیر و
چاره جوئی دفع نمیشود و آه و بکا بجناب کبریا سودے نمی بخشند
جان بری دشوار بنظر مے آید فریاد که بفریاد ما نرسی و حیف که بدر ما لکم
دستگیری نکنی باشاره گوشهٔ چشمت تشنه کامی جهان دور میگردد و
باندک توجه همه عالم سیراب میشود میخواهیم که ازین عذاب الیم نجات
حاصل آید سید قدس سره بر حال زار شان رحم خورده در صحن مسجد

ایستاده شد و بجناب الٰهی دست دعا دراز کرده برای کشود کار
خلائق مناجات فرمود ببرکت التجای گرامی بارش باران شد
و ابر رحمت بر زمین بارید و خشک سالی از عالم دفع گردید همچنان
تصرفات هر روز از آن بزرگوار بظهور می آمدند و از آنجناب
خلفای اجل باقی ماندند که در هدایت و ارشاد پرچم کمالات
هر جانب بکمال شوکت و حشمت برافراختند خصوصاً اولاد امجادش
بر مسند تلقین و ارشاد تکیه زده کوس زهد و اتقا در عالم نواختند الغرض
حضرت خواجه طیفور در سنه هشتصد و هشت و هشتاد از جهان رخت هستی بسته
بجوار رحمت حق پیوست انّا لله و انّا الیه راجعون المختصر
حضرت قطب المدار چندی در هدایت و ارشاد خلق الله کوشیده و خلفاء
نیک صفات خود را هدایت و وصایه فرموده جابجا برای هدایت
مخلوق مامور فرمودند و در آن قرب سفر ملک بقا پیش آمد صاحبزادگان
موصوف را طلبیده در درونهای صافی ایشان را بگونه گون حقائق
معرفت که بر آن وقت موقوف بود مملو گردانیده دیدهای طالبان
حق اشاره فرموده متوجه شد لی و فارغ البالی در سنه هشتصد و سی
و هشت بماه جمادی الاول بعالم بقا رونق بخش شدند
انّا لله و انّا الیه راجعون

ذکر حضرت سلطان المشائخ سید ابو محمد ارغون قدس الله سره العزیز

آورده اند که اسم گرامی سید ابو محمد لقب خواجه ارغون خلیفه
و جانشین حضرت سید بدیع الدین از اکابر زمانه بود نام والد
ماجدش سید عبد الله مرحوم فتح الله علیه ابواب فضله و کمال
علم ظاهر و باطن فروغ میداشت و بفضائل دینی و دنیوی متصف
شده و از جلائل نعم الهی آنکه از پرو شعور اتفاق سعادت اندوزی
بملازمت جد بزرگوار خود اعنی حضرت قطب المدار قدس سره افتاد
و شرف اختصاص اندوخت و با فضال تفضل تقیه روشنی دل
و سعادت جاوید روزی شد چون ستاره بخت بلندی سید معلی
باوج کمال رسید به پایهای بلند سرفرازی یافت و بخرقه خلافت
هم امتیاز یافت یکی از اولیاء اجله روزگار شد خوارق عادات و
تصرفات باهراتش درج صحائف اند و کرامات و تفضلات و فیضان
عامش پایانے ندارد و کمال عنایت حق سبحانه تعالی بر حال وے
بود میگویند که سید قدس سره روزے بمقامے تلاوت قرآن مجید
همیکرد و در حالتے بود در آن دم طائرانیکه بر هوا سیر مینمودند قرائتش
شنیده در کمال ذوق مدهوش افتادند و جانوران و حاضران

دیگر هم چنین حالت پیدا شده بود که شاه ابوطاهر اصفهانی از در درآمد و اندازِ
مجلس دیده متحیر گردید چون نظر حضرت ممدوح بروی افتاد شور
و فغان از نهادش برخاست و مستی و بیباکیش از حد درگذشته حالت
غشی بروی مستولی شد وقتیکه حضرت از قراءت فراغ یافت دستش
بگرفت و فرمود ای شیخ چرا از حد درگذشتی حامد قدس سره بهوش آمده
بپایش در افتاد حضرت ممدوح در کنف عاطفت گرفته بانواع سعادت
مشرف فرمود و پیوسته تصرفات بسیار از آنجناب بوقوع می آمدند
و اهل حوائج از ذات گرامیش مستفید و کامران می شدند از ان
یگانهٔ روزگار سلسله جاریست و آن گروه بلقب خادمان نامیست
یعنی هرکه بآن سلسله توسل جست بلقب خادمان نامیده شدند و در
زمرهٔ فقرا گروهیست از وی ملقب به ارغونی که به تجرید و تفرید مخصوص
اند آخر حضرت خواجه ارغون قدس سره در سنه هشتصد و نود و هفت
ازین جهان رحلت فرمود و مقبرهٔ شریف در مکن پور واقع است

اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَیْهِ رَاجِعُوْنَ

ذکر حضرت سلطان الاصفیا قاضی محمود الملقب بگگ دانشمند اتبع بخش قدس الله سره العزیز

شیخ الطریقه برهان الحقیقه خلاصهٔ درگاه معبود و معدن فتوت وجود حضرت

قاضی محمود الملقب بگرگ دانشمندان تیغ برهنه که جامع علوم ظاهری
و باطنی بود و تصنیفاتش شهرت تمام دارد و عالمی بود عظیم الشان رفیع
سنی الصدر مرتبه از مراتب ولایت عظمی میداشت زادگاه و خوابگاه
وے کنتور است بشرف بیعت حضرت قطب المدار مشرف شده
عمر عزیز را در احسن الاذکار و عمدة الاشغال بسر فرمود کمالات اندوخت
و عالم علم معرفت شده افتخار گوناگون حاصل نمود حسن عقیدت
بدرجهٔ نهایت بخدمت مرشد طریقت خود میداشت وقتے حضرت
قطب المدار از جونپور به کنتور اراده فرمودند چنانچه بمسجد قصبه قیام
ورزیدند و بجماعت رفقا بلا انتظار جماعت اهالیان شهر نماز
ادا نمودند و اول وقت را از دست ندادند که قاضی موصوف
مع تلامذه خود دران مسجد وارد شد و بعد ادائے نماز درباره عدم
انتظار جماعت اماده بحث شده گفتگوے آغاز کرد حضرت قطب المدار
را از طرز کلامش معلوم شد که آتش مباحثه درون قاضی را گرم
ساخته است گفتگو طوالت خواهد گرفت پس باین خیال فرمود
شاید قرآن مجید نخوانده و مطالعه وے ننموده گفت کلام موافق
کلام جلیل است غرض که فرقان حمید از کتبخانه قاضی آورده شد
وقتیکه اوراقش باز کردند ساده و سفید بنظر درآمد قاضی را حیرتے

[illegible]

گرفت و در فکر و اندیشه بوده اسم گرامیش دریافت نمود قسمر بود
بدیع الدین که معنا بقوله حضرت شیخ ابو الفتح شطاری رحمة الله علیه
که مرشد والد ماجدش بود بیاد آمد که وقت درخواست بیعت
پدرش شیخ ارشاد کرده بود که این بخت بلند مستفیض از ذات
گرامی سید بدیع الدین قطب المدار خواهد شد فیضش از دست
با فضال مفضل حقیقی ولی صاحب تصرفات خواهد بود و سلسله رشد
و ارشادش جاری خواهد ماند پس از ارشادش خبردار شده معذرت
خواست و گفت که مرا از زمره بندگان در آرید فرمود تا وقتیکه علم خود را
فراموش نکنی هرگز در بیعت نخواهم گرفت قاضی سر بگریبان تحیر
فرو برد که علمم چگونه کالعدم خواهد شد و در آنجناب عجز و انکسار
بکار برد حضرت لعاب دهن شریف در دهنش انداخت حجابیکه
العلم حجاب الاکبر بود رفع گردید و همه احوال طبقات ارضی و
سماوی بروی منکشف گشت و از عنایت و الایش بحلقه ارادت
و خلافت ممتاز شد حالت قاضی قدس سره گاه گاهی از حدت
حرارت شوق عشق آلهی در سینه فیض گنجینه چنان مشتعل می شد
که نوبت بسوختن میرسید آب و گلاب پاشی سود مند نمی شد
آخرش بعد ریاضت و مجاهده تسکین برو نمائی میکرد الاستی

[illegible]

العراقی قال ابن العطار
بالله علم بلا واسطة الکشوف
ولا تلقین الحروف و لکن التلقی
الیه بمشاهده الارواح انتهی و از بیجا
است قول بایزید قدس سره
که بعض علما رسوم و نقل
اخبار و آثار گذشته اخذ
علمکم میتا عن میت و اخذنا
علمنا عن الحی الذی لا یموت
و از علم مخزون ...
از علوم باطنه ...
پوشیده که ان من العلم
کهیئة المکنون لا یعلمها الا العلماء
بالله کما قال علیه السلام
در علم وارد و اراست تحقیق
بعض علوم مثل هیئة ...

وبیاکیش شیرفت الغرض از قاضی ممدوح سلسله رشد و ارشاد هنوز جاری ست و آنانکه بر جادهٔ افاده رونق افروز شده اند ملقب بطالبان مشهوراند در سنه هشتصد و پنجاه و هشت هجری از ین دار فانی رخت هستی بربست مقبره شریفش در قصبه کنتور ست

ذکر حضرت سلطان الاولیا قاضی مطهر قله شیر قدس الله سره العزیز

شیر بیشهٔ ولایت حضرت قاضی مطهر قله شیر که سرآمد روزگار بود در علم و فضل عدیلی نداشت در اوائل حال مدرسی همی کرد و طلبه منتهی دیار و امصار از جناب افتخار الاشیاخ کمال رسوخ تلمذ میداشتند و زبانی کار عمدهٔ قضا باجاه و تمکین از کمال حکمت و دانشش انجام میداد تصنیفاتش هم است از جناب فیض انتساب حضرت قطب المدار بشرف بیعت و خلافت سرفرازی و ممتازی حاصل نمود تا یکی از اہل کمال نامی شد طبیعتش جز انتفاع بعالم علوی میلی نداشت آوازه خرق عادات و کرامات باهرات حضرت قطب المدار شنیده بغرض مباحثه با دو صد طلبه ذکی منتهی بخدمتش آمده در مسئله وحدت وجود بحثی راندند و یک هفته هنگامه اعتراض گرم ماند آخرش کلام بدرجه اتم رسید و حضرت را غیرت علم احدیت درگرفت

زبور اے طفل یکتب خالق مطلق واحد است ولقا بیکہ بر چہرۂ انور
اطہر فروہشتہ بود برداشت قاضی بمعاینہ تجلی پیکر اطہر کہ از تابش جمال مہر
سپہر کراست نمایان شد بعد تلامذہ بسجدہ درافتاد و در حالت غشی
آمدہ سہ یوم لذت بیخودی چشید چون بہوش آمد عفو تقصیر خواستہ
درخواست بیعت کرد حضرت منظور داشتہ در حلقہ بیعت معہ
تلامذہ اش درآورد قاضی موصوف قدوم میمنت لزومش را
موہبت عظیم شمردہ در تعظیم و تبجیل آنجناب کوشیدہ و بعطاے جزیل
بیعت وخلافت مفتخر شدہ بمرتبہ کمال رسید ولی صاحب مقامات
علیہ بود شہرت مولانا از حد درگذشت قصبہ ماورکہ از مکن پور
سی کروہ است گاہے در والپسی تا ماور پشت نمی داد ورخ بصوبہ
کردہ باز میگشت روزے مولانا حضرت قدس سرہ را وضو میکنانید
کہ حضرت روے مبارک درہم کشید قاضی التماس کرد کہ خطائم چیست
فرمود کہ از تو بوے پیاز می آید عرض نمود کہ از شش ماہ با اکل و
شرب کارے ندارم آرے از بازار آمدہ ام شاید بوپوشش در جامہا
درگرفتہ باشد ازان باز گاہے بہ بازار نرفت و کمال احتیاط میکرد
و در جوار مرحمتش درآمدہ یکی از مقربان والا شد سلسلہ از وی
جاریست ہرکہ بآن سلک منسلک است بلقب عاشقان ناموراست

هنوز فیضان تصرفاتش جاریست وفاتش در سنه هشتصد وشصت وسه بوده است قبه انورا طهر در مادر شریف منضافات کالپی است

ذکر حضرت ظهیر الدین دمشقی قدس الله سره العزیز

از حضرت زید بن فخر الدین شیرازی رحمة الله علیه منقول است که حضرت ظهیر الدین دمشقی بسیار بزرگ صاحب تصرفات بوده است یکی از خلفاء حضرت قطب المدار بود روزی علیل شد وحکیمی حاذق علاج همیکرد ادویه فرمود که اگر چیزی مضر خورم زیان کند یا نکند حکیم گفت مرض بیفزاید وصحت دشوار شود چنان مکن شیخ تبسم کرده گفت ای حکیم هرگاه غذاء مخالف جسم انسانی را چنین مضرت میرساند عجب که از زهر عصیان در صحت روحانی خللی راه نیابد اگر انسان مریض عصیان از اعتدال قدم بیرون نگذارد هرگز در معرض هلاکت نافتادی و در زهد و تقوی اوقات بسر کردی هیچ عارضه وردی نماندی طبیب با آنکه بود بغور علم خود از ظلمت مراحل دور بود ازین کلام متاثر شد وزار زار اشک ریز و نالان میگفت ای شیخ زنگ معصیت دلم را تیره کرده ندانم که انجامم چه خواهد بود شیخ فرمود که چه عمر از دار دنیا باقی مانده ام بجز حکیم پشیمان کرد یکه قلبش را سیه کرده بود دور شد و دلش روشن ومنور گردید و یکی از خاصان خدا شد وقتیکه شیخ صحت یافت باسکندریه تشریف ارزانی فرمود و بفصیل مسجد قیام ورزید که حاکم

اسکندریہ بمسجد وارد شد و دوگانہ ادا نمودہ رو بشیخ آورد و پرسید کہ از کجا بالی
فرمود از آب و گل باز گفت کجا خواہی رفت ارشاد کرد در وطن اصلی یعنی عالم باقی
حاکم گفت چہ داری فرمود متاع عصیان لبس ہر دو گریان بیخود شدند وقتیکہ حاکم
بہوش آمد با شیخ گفت کہ التمتی بہ از معرفت حق تعالے نیاز بدہ بہ تصدق اہلبیت
اطہار مرا ہم بدین سر منزل راہ نما در آندم شیخ بجوش معرفت بود ردائیکہ
بر دوش مبارک داشت بر وی گذاشت ملک را حالتی پیدا گشت کہ در گفتن نیاید شیخ
فرمود ای ارجمند در صحبت فقرا از رسوخ عقیدت نفع بسیار است و از تحقیر ضرر ہم
بیشمار با مخلصان بارگاہ الوہیت کہ در بحر فنا شناور اند و خبر از کون و مکان ندارند
و بحالت لی مع اللہ مستغرق و اوقات عزیزہ را دران لطف و حلاوت
مصروف نمایند بجز ادب چنان شود انچہ کہ قادر شاہ حاکم کالپی با حضرت ما
یعنی با سیدنا و مولانا و مرشدنا حضرت قطب المدار نمود ثمرہ نخوت حکومت و سوء
ادبی خود یافت و در آتش بے ادبی گرفتار شدہ ہلاک شد مرشدش
سراج الدین نظر بمشیت ایزدی نکردہ بامداد وی رسید و سرگرم تدارکش گردید
آخر فکرش بیسود افتاد و در معرض قہر آن نہار در آمد و لفظ حرقت حرقت
بر زبان راندہ فدای قادر شاہ شد از قربت بے محل بجناب اہل اللہ احتراز
اولی و جبین نیاز بر آستانہ شان نہادن افضل و اعلی الفقہ شیخ را بکمال تجرد

انکسار با عزا روا کرام تمام بدار الامارت بر دو بمین مقدمش سعادت گوناگون اندوخت ملک خواست که ترک تعلق کرده بکوچهٔ تجرید قدم زند شیخ برین اطلاع یافته منع فرمود و گفت که عدل از همه عبادات فاضلتر است حاکمان را بین ریاضت بس است البته بر توانگری دنیا مغرور و بر زور آوری غرّه نباید گرد و بجلا و ت عرفان مسرور و بر غنا از نفس مشکور بودن و قناعت کردن بهتر است و همه شیار عالم محسوسات ناپایدار و روزی نابود و بی بود بود نی است پس ذکر و طاعت باقی خواهد ماند و بآن جهان که ترا سفر در پیش است همراه شده بتو خواهد ماند بدانکه در بطون انسان چهار عالم اند و از امر آنها هر کار صورت گیرد خواه نیک باشد خواه بد از حرکات و سکنات خود معلوم کن که من مطیع کیستم و این چهار خصائل جبلی اند سگی و خوکی و شیطنت و ملکیت اگر مطیع اول هستی این صفات پیدا خواهند شد مخوف بودن و جنگیدن و نجس خوردن و بیهوده لاف زدن و عونت و خودبینی پسندیدن و حسرت نمودن و دیگری را حقیر فهمیدن و ذلیل شمردن و اگر در اطاعت ثانی هستی این خصلت پیدا خواهد شد پلیدی بیحیائی طمع خوشامد و برشتگی و زبونی و دیگر شاد شدن و اگر در حکم ثالث ائی مکر و خیانت و غرور سلیلا باید از این مهلکات بیم و خطره باید داشت چرا که در اطاعت نفس اماره مخاطره است اللهم احفظنا من کید الشیطان الرجیم ابیات

نفس کافر تا بود همراه تو	آتش دوزخ بود جایگاه تو
مرد باید تا نهد بر نفس پا	بگذرد از شهوت حرص و هوا
دست همت را برافرازد بلند	نفس را چون صید آرد در کمند

وصفت سگی کہ تبکار فرمااست اگر بمجاہدت و ریاضت مغلوب شود صبر و استقلال شجاعت سکوت افتخار فضائل پسندیده هویدا خواهند شد علے ہذا اگر وصفت خنزیرا از زیر فرمان کنے دانائی پاکدامنی قناعت و غربت آشکارا خواهد شد و اگر از کید شیطانی در امن بوده باشی حسن تملق بزرگی صلاحیت دانائی علم معرفت در خاطر جا گزین خواهند گردید و ازین سنجیات امید قویست کہ جناب باری عز اسمہ راضی شود اللهم انت الغفور وانت الرحمن. اغفر لی ولسائر المؤمنین والمؤمنات والمسلمین والمسلمات الاحیاء والاموات برحمتک یا ارحم الراحمین المختصر شیخ در ملک مصر بسیارے را دیوانہ جمال الٰہی گردانید و مدتہا مامور بامر اللہ تعالے بوده ہدایت خلق اللہ نمود و در سنہ نہصد و یک ۹۰۱ رحلت فرمود مرقد اطہرش در مصر واقع است عمر شریفش طویل بود واللہ اعلم بالصواب

ذکر حضرت محبوب سید احمد بادیہ پا قدس اللہ سره العزیز

حضرت سید احمد بادیہ پا مرید و خلیفہ حضرت قطب المدار است احوالش عجیب و غریب نقل می کنند و سبب لقب وے بادیہ پا ازان است کہ چہل سال و بروایتے دوازده سالی لبیک گویان

پر پاے چپ ایستاده بسر برد و پاے راست بر زمین
نه نهاد و خوابگاه بے به تبوت نه پیوسته مشهور چنان است که ظهور
وے در کلوه بن است

ذکر حضرت میر شمس الدین حسن عرب قدس الله سره العزیز

حضرت میر شمس الدین حسن عرب قدس الله سره که مدارج ولایت
جاه و جلال بمرتبه کمال داشت از خرقه خلافت حضرت قطب المدار
معزز و ممتاز بود و کار عهده بخشی گری آنحضرت بانجام میداد
و از ذات سامی مدام حل مشکلات بندگان خدا میشد گویند در
هنگامیکه آنحضرت ایشان را بموضع دهرم ساله امر فرموده بودند
ایشان بر روز پنجشنبه یا ادینه بجهت زیارت می آمد دران هنگام
جلالش بکمال رسیده بود بتوجه حضرت قطب المدار از رحم مبدل
شد باز در اثنا راه هر کشتیکه افتاده از یمن قدمش تر و تازه
و بار آور گشته و جنسیکه ورد بود دهقان از افزونیش اغنیا شدند
گذرگاهش را یکے از متبرکات و سعادت خود می شمردند
در موضع دهرم ساله یک کروه از روضه منوره
حضرت قطب المدار آسوده است

ذکر حضرت میر رکن الدین حسن عرب قدس الله سره العزیز

حضرت میر رکن الدین حسن عرب قدس سره برادر میر موصوف یکی از اولیاء کرام و انقیاء عظام اند و از حضرت قطب المدار سلسله بیعت و خلافت رسیده شتند صاحب کمالی ذی شهرتی دارد و در موضع گوجی پور از رکن پور یک کروه آسوده است

ذکر حضرت قاضی شهاب الدین پرکاله آتش قدس الله سره العزیز

حضرت قاضی شهاب الدین قدوه ای که حرارت شوق الهی چنان غالب بود که از آتش انفاس خود مرغ می پخت و از کثرت جلال خلق او را پرکاله آتش می گفت در اوائل حال کار عهده قضا داشت قدوه ایست چون بخدمت قطب المدار پیوست ترک ماسوا الله گرفت و کتب خود را در دریائے گنگ انداخت در جهلامی آسوده است

ذکر حضرت شمس ثانی قدس الله سره العزیز

شمس ثانی از خادمان حضرت قطب المدار بود چندین سال باین خدمت قیام نمود بعد از وصال نیز بمقابله مزار شریف شده با ستمداد عصا شب و روز ایستاده بود بجز اوقات خمسه از جا نجنبیدی و سجاده دون وی احدی در حرم حریم آستانه گذر نکردی منقول است که بعد از وصال قطب المدار روزانه قاضی شهاب الدین

بید کاله آتش ویگران آهن بر سر خود نهاده روبروی وی ایستاده بیود و آتش می افروخت تا فرغ طبع می یافت پس ازان بحور بش وی دادی و بسبب ملقب قاضی شهاب الدین پرکاله آتش همین است و شبانه برای نوش وی قاضی مطهر قسله شیر می آورد و مزارشریف در لکهنؤ —

ذکر حضرت مولانا حسام الدین سلامتی قدس الله سره العزیز

حضرت مولانا حسام الدین سلامتی قدس سره از دانایان تیز طبع بود ناگاه دریده عشق و محبت دامنگیر جان وی گشته بقطب المدار پیوست چنان گذارش یافته که هنگام خلوت خاص که نزدیکان و خلفا را راه اندیشه نبود از غلبه شوق دیوانه وار بی اختیار در خلوت خانه قطب المدار در آمد حضرت قطب المدار فرمود که ای فلان هیچ بی ادبی بجدا رسیده حسام الدین در انحال چند اشعار فی البدیهه تصنیف کرد مضمونش کمال شوق آمیز الغرض مولانا گفت که اگر من ادب کردمی از جمال الله محروم بودمی اکنون که ترک ادب کردم بمدار رسیدم منبسط گشته و فرمود سلامتی سلامتی این لقب ازان روز بروی مقرر گشت مصرع سلامتی نشوی تا ملامتی نشوی —

	مثنوی	

گرچہ راہی نیست در عالم پدید تاکشا قفل در پیدا شود	لیک یوسف وار می باید دوید سوئے بیجایے شما را جا شود

وی را خلفا بودند کہ در مقام ارشاد تمکن بودہ فیض بسیار سانیدند و از خلفاے وے شیخ محمد علاء المیری المعروف بشیخ قاضن شطاری از وی حاجی حمید بن شمس از وے نعمت اللہ چشتی از وی شیخ قاسم صدیقی بود شجرہ مولانا حسام الدین سلامتی حضرت قطب المدار۔ محمد الرسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و قدس اللہ اسرارہم در ہشتم ربیع الاول سنہ ہشتصد و چہل از جہان رحلت فرمود و در جونپور آسودہ است

ذکر حضرت شیخ معز بلخی قدس اللہ سرہ العزیز

شیخ الطریقہ شیخ حسین المعروف معز بلخی کہ برادر زادہ شیخ مظفر بلخی و صاحب سجادہ شیخ شرف الدین یحیی منیری بود تا الیوم اولاد وی بر سجادہ مذکور تمکن اند بیان توصل وی بخدمت قطب المدار چنان اظہار میکنند کہ شیخ شرف الدین ورقی چند از عوارف المعارف ہنگام قرأت در نوردید و فرمود کہ خواندن این اوراق بملازمت پیر دیگر در نصیب تست مصداق این سخن آنکہ ہموارہ این کتاب را با خود دارد بزرگانرا ملازمت نما پس از ہر کہ نصیبہ است از خود کتاب از تو گرفتہ این اوراق بر آوردہ تعلیم خواہد کرد چون بجونپور در آمد جماعہ مستمندان بہ در حجرہ قطب المدار ستر صد برکات و کرامات میبودند داخل گردید از

درون صد ارسید که حسین در آمد هر کدام مسمی حسین باین تشریف بنود گمان بردند باز آواز در آمد که حسین بلخی وے آماده و در نشست حکم شد بیشتر آے اخطر نزدیک رفت باز فرمود که فرسیب تر شو بیت مصلح الدین شیرازی خواند شعر

اگر یک سر موئے برتر پرم	فروغ تجلی بسوزد پرم

قطب المدار بر زبان راند که تو سمندری نزدیک آے ازان فرخنده ساعت لقب سمندر بوی قرار یافت وی را بجز این لقب القاب دیگر است چنانچه نوشته توحید از عنایات حضرت شیخ شرف الدین یحیی منیری است قطب المدار کتاب مذکور را از دست وی گرفته آن اوراق برآورده تعلیم فرمود و بخلافت امتیاز بخشید احوال و مناقب وے از تصنیفات خلفائے وی ظاهر است روضه متبرکه وی در بهار زیارتگاه زوار است

ذکر حضرت قاضی عبد الملک قدس الله سره العزیز

در رشته ولایت منسلک حضرت قاضی عبد الملک قدس سره که از اعاظم مشایخ روزگار بود چون الله تعالے او را بترغیب ملوک و امرا امور ساخته بود خوانین و سلاطین روزگار در امور سلطنت و کار ہائے حسبه بوی رجوع آورده حاجت میخواستند وی را در بیان حالات و مقامات حضرت سید بدیع الدین کتابی است طویل الذیل بزبان عربی وطن خود که بهار است بود خوانگاه وارد

ذکر حضرت سلطان الکاملین سید جمال الدین المعروف به پیر سید جمن قدس سره العزیز

حضرت سید جمال الدین المعروف به پیر سید جمن قدس سره از اجله خلفای حضرت قطب المدار محبوب پروردگار و اکمل ایشان بود تجرد و تفرد تمام داشت و در کمالات ظاهری و باطنی بهره کافی و بخره وافی حاصل بود عارفی بود یکی از عرفا متقدمین و قدوهٔ اهل صفا و زبده اهل یقین و در تحصیل افادات دینی و دنیوی و موقف اسرار خفی و جلی و سالک مسالک خدا دانی و مستطیع انظار یزدانی بوده مظهر ارادت قدسی و مورد سروش سماوی بواسطت حضرت قطب المدار اختصاص یافته شرف ملازمتش دریافت و در ورد حضرت موصوف اکثر اوقات دُر رشاهوار فقر و لالی آبدار تصوف مبذول حال ایشان میفرمودند و بسیار عزیز میداشتند و آورده اند که وقتی حضرت بی بی نصیبه مرحومه خواهر حضرت غوث صمدانی محبوب سبحانی شیخ محی الدین عبدالقادر جیلانی رحمة الله علیه برای بقای نسل خویش بذریعه ممدوح بجناب الهی متمنی و مستدعی گشت حضرت فرمود که ای عزیزه انجاح آمال و حصول مقاصد قلبی و مرادات دلی بر دعای حضرت قطب المدار موقوف و منحصر و چنانکه حضرت

قطب المدار از سفر فیض اثر حرمین شریفین زادهما الله تعظیماً وتشریفاً مراجعت فرموده در بغداد طرح اقامت افگندند و بفیض قدوم میمنت لزوم خود خطهٔ مینو سواد بغداد را رشک فردوس برین و فخر اعلی علیین فرمودند و شهرهٔ تشریف آوریش و صیت فیض وکرمش در افواه خاص و عام افتاد عفیفه موصوفه هم حاضر حضور پرنور شده خواهان مراد خویش گردید حضرت بجناب رب عزت بکمال منت و الحاح و بهزار تضرع و زاری بنا بر حصول مطلبش ساعی و سفارشی گشت آخر باب اجابت واگردید و تیر دعایش بهدف مرام رسید سر از مناجات بر آورده لب معجز نما را باین نوید جانفزا و مژدهٔ فرحت افزا کشاد که ای همشیره فرخنده طالع خوشش تقدیر زود ترا از فضل شخلبند ریاحین عالم دو نونهال در گلشن اقبال تو چون گل سربلند نشو و نما خواهند یافت و دو چراغ چون مهر و ماه از سمای بطن پاکت جلوه گر خواهند شد یعنی عنقریب حق تبارک و تعالی دو فرزند ارجمند خوشتر و خوشتر ذیجاه ذوی اقبال مالک تاج و کمال صاحب مقامات علیه ترا ارزانی خواهد فرمود کلان حواله من سازد و خورد را نزد خود نگهدارد. باستماع این خبر بهجت اثر غنچه خاطر عفیفه

چمن چمن بشگفت و گل گل شادان و فرحان گشته با حضرت
ممدوح عهد صادق و پیمان واثق بست من بعد حضرت
بدرکوس تشریف برده بیاد الهی مصروف شدند اینجا نخل
از روی عفیفه بثمر و شجر امیدش بار آور گشت یعنی
دو گل گلستان شرافت و بستان سیادت نمو یافتند حضرت
جنید ... باز به بغداد تشریف آوردند بی بی نصیبه بر آستانه‌اش
آمده شکریه ادا نمود مگر بوجهی بر اقرار خود قائم نماند العلم عند الله
و ظاهر کرد که بدعای آن برادر لخت جگر تولد شدند افسوس
که پسر کلان فوت کرد و نور بصر خورد موجود است فرمود همین چه شده
بابا همچنان گفت حضرت قولش را تکرار کرد و فرمود فوت شد
آن ساعت سید محمد از بالا خانه بر زمین افتاد و جان بحق تسلیم شد بی بی
مرحومه خبر واقع جانکاه یافته بیدل و بیخود گردیده بر مکان خود آمد
و این خبر بحضور سید حضرت قطب المدار نعش سید محمد را
که پسر بزرگ وی بود پیش خود طلبیده بجناب الهی دعا خواست
خالق مطلق آن مرده بیجان را بدعای گرامیش جان تازه بخشید
حضرت شاه گفت جان من جنتی است و اکثر حضرت سید را
باین لقب یاد میکردند این بزرگ را عوام جمن جتی میگویند

ماجرائیکه بظهور آمده از معائنه ایشان سید احمد برادر خورد سید محمد و میر شمس الدین حسن عرب و میر رکن الدین حسن عرب برادر زادگان بی بی موصوفه برفاقت حضرت بوده در کسب کمال کوشیدند و هریک بمراتب و مناصب عالی فائز گشتند احوال ایشان مفصل در اکثر صحائف مندرج است ملخص ازان بر چیده شد حضرت میر را سید جمال الدین هم میگویند صاحب سلسله شد طریقه از دے نافذ است هر که بآن سلسله منسلک شود بلقب دیوانگان ملقب گردد و نیز میر سید حسین را خلفاء و مریدان در ممالک هندوستان بسیار اند مزار زیارتگاه زوار در جلیسه از توابع بهار واقع است جانشینان او تمشیت امور هدایت از تقی میدهند

ذکر حضرت زاهد سجستانی قدس الله سره العزیز

حضرت علی الدین قدس الله سره در ملفوظات خود تحریر میفرمایند که روزی تنفس گاه بر لب دریائے رفته بودم نظرم بغارے افتاد بزرگی را دیدم که بر بستر خاک آرمیده بیاد حق مشغول است نزدیکش رفتم چشم بگشاد و سویم نگریست و فرمود چرا آمدی گفتم برائے سیر اسمم پرسیده بر زبان راند الحمد لله علی احسانه آرزوی بدم والیکن برآمد و تمنائے حاصل گشت

فرمودای غیاث الدین از رسیدنت حضرت قطب المدار خبری داده بود
که شخصے بوقت انتقال تو خواهد رسید تعمائیکه ترا داده ام بار سپار که
و تجهیز و تکفین تو از دست وی خواهد شد حالا انتظار بودم الحمد که بعنایتش
مکنون است شمار امید هم پس مرا از لذت عرفان آشنا کرد عنایتیکه بحالم
مبذول فرمود بزبان نمی آید و طاوتیکه من بخشید بتحریر نمی گنجد اسمش
دریافت کردم فرمود زاهد سجستانی شجره پیران طریقت طلب داشتم گفت
الله محمد مدار و زاهد ارشاد کرد که هادی ما الله بس مشرب او و است
از باطن رسالت پناهی صلی الله علیه و آله وسلم تربیت یافته بظاهر
احتیاج پیرے نداشت الغرض وقتیکه گرد که قهرم در بیخبری خود بیاد
آلهی مصروف شده رخت هستی از جهان بربست انا لله و انا الیه
راجعون. چون بعد تجهیز و تکفین برائے صلوٰة جنازه قیام نمودم چنان
معلوم شد که جماعتے کثیر آمده اکرده همه یک نماز شد بعد سلام
قبرش درانجا کردم و باز بجاے اقامت خود رفتم و اکثر اوقات بر تربت
اقدس برائے فاتحه رفته فیض حاصل نمودم و ابواب برکات بر من
مفتوح میگشتند از ان روز لذت فقر حاصل گشت و از چاشنی عرفان کام
جان شیرین شد حضرت زاهد سجستانی ولی بود کامل یکے از خلفای حضرت

قطب المدار قدس سره و سال ترحیلش هشت صد و نود و هشت بوده است
و شیخ عین الدین قدس سره بزرگے بود صوفی و با خدا صاحب کرامات
از تصانیف منیفش چند ملفوظ بمعائنه راقم السطور گذشتند در کمال علم
بعهد خود همسری نداشت در سنه نهصد و پنجاه و هشت بماه ذیقعده
ازین دار مکافات رحلت فرمود و مرقدش در ردولی

ذکر حضرت سید صدر الدین قدس الله سره العزیز

سید صدر الدین ولی ماموربتوطن جونپور شد وقت رخصت حضرت قطب المدار
فرموده اند که ترا از مذهب پاک امام اعظم ابو حنیفه کوفی در مذهب الهی آورده
و آئینه محمد صلے الله علیه و آله وسلم بدست تو دادم دیوانه و مجرد و کوچه گرد
خواهی زیست تا لباس فانی بخلعت ابدی بپیوندد

ذکر حضرت یوسف اوتاد قدس الله سره العزیز

حضرت محمد شریف یمنی رحمة الله علیه از حضرت بشیر فاروقی نقل میکنند
که یوسف اوتاد مردی بود صالح و با خدا و در اوائل حال بکسب کمال میکوشید
و قتیکه حضرت قطب المدار در تجدید رسید از اوشان بیعت حاصل کرد

ولعنایت و عاطفت پیر خود بمراتب علیه فائز گشت واز دستار خلافت
نیز مفتخر شد وبسا صاحب تصرفات بوده است او یکے از کملاء عصر بود
احوالش در اکثر کتب مندا وله دیده شد و فاتش در سنه نهصد و دو شصت ا
مرقدش در بخارا است

ذکر حضرت طاهر قدس الله سره العزیز

صاحب کرامات ظاهر سید طاهر قدس سره از قطب المدار مفارقت
نکرده بعد از هفته و یا ماهے یک کف برگ نیب که تلخ ترین درختان
هندوستان است خشک کرده بخوردی بعد از چندے آنرا نیز گذاشت قبر
شریفش بملک عرب است

ذکر حضرت شاه عبد العزیز شعری قدس الله سره العزیز

حضرت شاه عبد العزیز شعری قدس سره میفرماید که من شبے بر تربت
حضرت نجم الدین کبری رحمة الله علیه معتکف بودم و بدرود خوانی مشغول
شدم درانحالت بزرگی ظاهر گشت و از ما فرمود که بیداری شب و حافظی
چگونه است گفتم بایصال ثواب و از اهل قبر از روے وارم که فیض روحانی

حاصل کنم فرمودند نسبت از قطب المدار اویسیه نقدش رفته بکام خود فائز شواز
ایشان عرض نمودم که کدامی بزرگ اند و از مقامش مطلع نیم چگونه بخدمتش
خواهم رسید گفت ولی است مشهور در سواد اعظم جهان و معروف در زبان
قدسیه لیکن ترا بلخ حاصل خواهد شد از فیض عاشق خود او مشرف کن من از انجا برفقا
لیجه پیش گرفتم و بعد قطع مسافت در بلخ رسیدم و در انجا حضرت قطب المدار
تشریف داشته بودند از فیض مقدمش مفاخرت و ازین حاصل نمودم
داحوال آن شب عرض داشتم فرمودا و نجم الدین کبری بوده وی نیز اویسی
مشرب بوده است الغرض مدت دراز بخدمت سامی رفیق سفر ما ندم تا مقتضی
فرمود که تو بملک ایران برو چنانچه من با یاران یک زمانه سیر نموده باز
بر وطن آمدم و از قدمبوسی افتخار کونین حاصل نمودم بدانم تجرید و تفرید
ارزانی فرمودی و در حجره در بسته شدی میان ظهر و عصر افاده عام میفرمود
و جمله از ان جناب فیضیاب شده است اوصافش از حیز امکان
بیرون است و صفاتش از احاطه عقل افزون عبدالعزیز شعری قدس سره
یکی از خلفا حضرت قطب المدار بود و فیضیاب از وی عالمی ست و خرق
عادات و کمالات باهرات بسیار از وی بوقوع آمده مرقد اطهر در
ملک مالوه است و وفاتش در سنه هشتصد و پنجاه بماه محرم الحرام گشته
گروهیست که آنرا شعری مداری مینامند و هنوز فیض و تصرف آن سلسله جاریست

ذکر حضرت سیّد راجی دهلوی قدس الله سره العزیز

حضرت سیّد راجی دهلوی روح الله روحه از حضرت دهلی بمکنپور آمده بخلافت
حضرت قطب المدار ممتاز گشته مرخّص بوطن شد صاحب خارق بود مزار او

در دهلی است

ذکر حضرت مولانا فخر الدین صوفی قدس الله سره العزیز

از مکتوبات حضرت مولانا فخر الدین صوفی معلوم گشت که
حضرت قطب المدار قدس سره وقتیکه از سیر ما وراء النهر بمکنپور تشریف
بردند مریدان و معتقدان آنجناب صاحب کمالات همراه بکثرت بودند
بعضے ازانها تجرید و تفرید اختیار کرده بخدمت شریف کسب و کمال حاصل
مینمودند و هر روز خلقی بر و گرد آمده کامیاب میشد مدام بر چهرهٔ انور برقعه اطهر فرو هشته داشتے
و بعض اوقات بضرورت نقاب بکشادے حاضرین مغلوب الحال و هراسیمه میشدند دریای
شرع شریف برقعه پوش ماندی روزے آنحضرت بر لب دریای اتّفاق
نشسته بودند سوداگرے مال خود بر کشتے بار کرده ناخدا کشتی را ماند زورق در
ورطه غرق افتاد حتّی که درو آب رسید دهقانی بر لب دریا بغرضے رفته بود

این واقعه دید شور و فریاد بر داشت و ازانجا گریخته بر آستانه مبارک
رسید و عرض حال کرد حضرت قطب المدار مشتے خاک بر داشت
و حواله اش کرد و فرمود که بدریا بینداز دهقان خاک را بدریا بانداخت
که ناگاه کشتی بر آب پدید آمد و بر کنار رسید این تاجر گبر بود بحضرت
حاضر گشت و همراهیانش نیز با در رفتند و از عقائد خود مع رفیقان تائب
گشته همگی بحلقه اسلام در آمدند الغرض من مدت بست و پنج سال
بسایهٔ عاطفت حضرت آسوده ماندم و کرامات عجیبه و غریبه هر روز
بمعائنه می آمدند روزے ازما فرمود که شما را بهندوستان رفتن لازم
و من نیز از عقب می آیم آخر الامر بهندوستان راهے شدم و در هند
رسیدم بعد چند روز خبر آمد حضرت ممدوح بهند مشتهر گشت بخدمتش
حاضر گشتم بآن وقت خرقه خلافت ما را عطا فرمود و از نعماے بے زوال
سرفراز ساخت از کمالاتش یکے آن بود که احتیاج اکل و شرب نبود
و لباس کهنه در یگین نمے شد و گاہے حاجت شوب نه افتادے
و وقتیکه از فرقه ضاله دو چار شدی اکثرے بحلقه اسلام در آمدے وقتی
در نواحے نیشاپور رونق افروز بود در انجا لعبتے بحلیه زیور آراسته
و از زر و جواهر پیراسته بود و خلقے بموسم برشکال هجوم کرده جمع میشدند

وویرامی پرستیدند و آنرا روز بروز زمینا میدند حضرت قطب المدار عبد الله مصری را که یکے از جانبازان خاص بود در انجا فرستاد و گفت که خارے از خار مغیلان گرفته در دست لعبت سنگی خلانیده واپس شوی چنانچه وی همچنان کرد دستش موم شد و خار پیوست گردید عبد الله کار خود کرده باز آمد صداے از لعبت برخاست و در زمین غرق شد این کار از حرکات شیدائے بود نه لعبت سنگے کفار را از سراغ رسانی معلوم گشت برهم شده بالنصوب که عبد الله واپس آمده بود جستجو بهم رسانیده همگی فریاد و فغان کرده زار مینالیدند و باهم میگفتند که از سحر معبود ما را شخصے گشته است یا منتقل بجاے دیگر کرده غضبناک به فرودگاه شاه رسیدند حضرت قطب المدار از در حجره بیرون آمد از آن مردمان مخاطب شده فرمود که چه ضرری رسیده و چه آفتے برپا شده از انجمله مردمانیکه سرغنار آن فرقه ضاله بودند گفتند که شخصے از شما افسونے کرده معبود ما را همانا در زمین غرق نموده در پنجا مخفی شده است حالا از وی قصاص همی خواهیم حضرت فرمود معبود بغرق نمی آید و انتقال نمی کند و کارش هلاک شدن نیست بیچ فهمی شما تعجب است و میباید که سنگ را معبود قرار دادن و بجیں و حرکت

قادر دانستن او را پرستیدن و از وی حاجت خواستن و به
چنین بیچارگی متصف نمودن بجز نادانی و جهالت چه توان گفت از پند
مپند و نصایح غضب آنها فرو ننشد و و بالا گشت حضرت موصوف
دید که از سیاهی قلب در ایشان نصیحتم اثر نمی کند و بظلمت کفر اینها را
راهی نظر نمی آید ناچار از چهرهٔ انور برقعهٔ اطهر بر داشت و فرمود که معبودم
از چون و چرا مبرا و منزا تر است و او مخلوق نیست بلکه خالق مطلق و حده
لا شریک له ذات اوست و هر چه بنظر آید همه آفریده اوست و من محض
بنده ایم مامور بامر الله تعالی تبلیغ احکام آلهی بر من فرض بمعاینه انوار
تجلی بیکرانی اطهر که از رخ مقدسش تابان شد همه یکبارگی سر بسجده شده
بیهوش گشتند و خشم و غضب و معبود خود را فراموش نمودند حضرت
شاه چند کسانرا از همراهیان خود حکم داد که تکبیر بگویید و قتیکه صدای الله اکبر
بلند شد بهوش آمدند و همگی خالق مطلق جل عظمته را واحد یقین کرده مشرف
باسلام گشتند همچنان تصرفات هر روز از آنجناب صادر می شدند
اگر اندکی از ان بنوک قلم آید دفتری نوشته شود و بسیار طول گیرد حضرت
مولانا فخر الدین یکی از خلفای حضرت قطب المدار عاشق جمال
باکمال بوده است احوالش نقل میکنند که سید زاده بوده و در تبحر علم

همسری نداشت وطنش بیلغار صایم الدهر وقایم اللیل بود ویرا
کاملان فخر الدین ابرار نیز گفتند وفاتش بماه ذوالحجه در سه هشتصد
گشته مرقد اطهر افغانستان است وهنوز فیض تصرف جاریست

ذکر حضرت بهکارین قدس الله سرهما العزیز

شخصین مجذوبین بهکارین که هردو مجذوب ومحبوب حضرت
علام الغیوب بودند خوارق عادات وکرامات این هردو عزیز
بسیار بظهور پیوست هرکه بخدمت این هردو عزیز مشرف میشد
بے اختیار تارک شده مجذوب میگردید این هردو بزرگوارین
بعد از مشرف شدن بارادت وخلافت حضرت قطب المدار صاحب
جذبهٔ قویه گشته اند یکے ازانها در قنوج آسوده ویکے در مکن پور مشهور

ذکر حضرت مظفر حبشی قدس الله سره العزیز

حضرت مظفر حبشی قدس الله سره امیرزاده بود از امراے حبش
روزے بشکار رو بصحرا پیش گرفت واز همراهیان دور افتاد
دران وادی شخصے را دید بصورت درویشانه دو معنی از طریقت

کبیرا منیرا عالیا لا ینیل نهایته الاذکان
علی ما شاع شیوعا ضیاء مضیاء الغمام فیهم
واستنانه وذاع ذیوعا ضیاء ضیاء عنا من عنده
الکرامة واحیا نهجا مبینا المومنین رؤف رحیم
یعمل کبد یحیا باب الرحمن من فضل کان
ممه باب ربنا وجعله یومیر لاتهال الفنس
لنفس شانیا شفاعة الا اتا سنا وافنام
علی مقامه الا ولنا علیه اخبار
فی سلاسله انسلاف فی سلاسله
کے فیهما انسلاف بالعری وثقی
فقد استمسک بالعروة الوثقی
لا انفصام لها وافضل الصلوات
الطیبات واولی واکمل التحیات
الزاکیات علی سید الاوائل والاواخر
والاواخر وجبیب الاعاظم والافاضم
دلیل الاولاد الاوائل فی ابال الاوائل

اول ما خلق الله نوره مرحمة
للعالمین ظهوره فضلا علی انبیاء الله
ورسله القیوم کفضل الشمس علی
سائر النجوم احمد مجتبی محمد مصطفی
الذی اخرجنا من الظلمات
الی النور وادخلنا فی جنة الله
الغفور وعلی آله الطاهرین
واصحابه الراشدین من طلسم
دو والجهالة عن صفحات
خواطر الجهلاء ومحی رسوم الضلالات
عن طبقات ضمائر السفهاء
ورحمة الله الوفا وبرکات
صدقا علی عباده الصالحین
اخلصوا له الدین حنفاء وعلیهم
استدام وابسما علی رسول الذین
قالوا ربنا الله استقاموا قدوة الولیاء
اهل

بیگانه آن درویش ظاهر کرد که کیمیاگری هستم و قوتے دارم که بساعتے
انبار زر سرخ بزور مهوسی طیار میکنم همچو سخنان ابله فریب دلش ربود
چندانکه شکار کردن ملتوی داشت و بوے گفت که حضرت چندی
بخانه ما تشریف ارزانے فرمائید او گفت من از صحبت امرا محترز
میباشم بخانه تو چگونه روم شما را نیک طینت انگاشته مکالمت کردم
ورنه حاجتے نبود مظفر همراهے او اختیار کرد او لیاقتی بود نه درویشی
و نه کیمیاگری نقد و جنس انچه که میداشت بلطائف الحیل بقبض خود
کرد و او را مغالطه داده بصحرا گذاشت و خود از نظرش غایب گشت
پس آنرا غیرتے چنان گرفت که بدار الامارت مراجعت نفرمود
بتلاش کیمیا سیاحت ورزید روزے بحالت تشنگی سراسیمه شده
در بلغی بتلاش آب رفت شاه عبد الغنی قدس سره خلیفه
حضرت قطب المدار قدس سره نیز درانجا بسایه درخت تشریف
میداشت از نهایت شفقت او را آب نوشانید و پرسید که
از کجا آمده و کجا خواهے رفت جواب داد که شما را این چه کار
هر جا که بخاطرم گذرد خواهم رفت مکرر دریافت نمود جواب داد
اگر دانستم که مقصد بر آری بوساطت شما خواهد شد البته مضائقه

نبود که از راز درونی و از آمد و رفت مطلع ساختی فضول افشار
راز کردن سودی ندارد شیخ کلمات از ان طفلک هوشمند
بشنید دلش بهم بر آمد زمانی سر بجیب تفکر برد و باز متبسم شده گفت
ای عزیز کیمیا آموختن میخواهی گفت بلی شیخ وی را بهمراهی خود
بموضعی برد و فرمود ظرفی آهنی بیار و رصاص ابیض در وی
بگذار و بر آتش نه او همچنان کرد شیخ چند برگ از درختی گرفته در وانداخت
نقره خالص گشت مظفر بعنایت شاد شد باز فرمود مس و آهن هر قدر
که خواهی مهیا کن و گرم کرده هر برگ از هر شی که طبع تو خواهد بر وی
بپاش زر سرخ و سیم خالص خواهد گردید او همچنان کرد حسب الارشادش
بعمل آمد ازین کرامات عجبی پیدا گشت و خیالاتش مبدل شد و التماس
نمود که خواهشم محض ناقص بود مرا از کیمیا هرگز هوسی باقی نماند
آن هیچ است شیخ فرمود حالا چه میخواهی گفت آن میخواهم که از وی
مثل آنجناب بر باطنم تاثیری پیدا شود شیخ از وی راضی و خوشنود
گشته نزد خود طلبید و لعاب دهن شریف در دهنش انداخت حجابیکه
سد راه او بود دفع گردید و همه حالات طبقات ارضی و سماوی
بر وی مکشوف گشت و از جذب عنایتش کامل اکمل شد

وتمنی رفاقت گردید منظور داشته بر خانه اش تشریف ارزانی فرمود
و از والدینش او را اجازت دهانیده بهمراهی خود گرفته سیر و سیاحت
فرموده بخدمت اقدس پیر و مرشد خود حاضر شد و مظفر را بنظر
گذرانید حضرت شاباش فرموده بر حسن سعیش که با دستور کرده بود
جزاك الله خیرا فرموده او را چندی در خدمت داشته از دستار
خلافت ممتاز نمود و بکمال عالیت وقتیکه شیخ رده بر و حضرت شدی
وسے را مظفر کیمیا فرمودی بعضے مظفر حبشی میگویند و بعضے مظفر
کیمیا مینامند در بنگاله آسوده است و فاتش در سنه هشتصد و هشت
و و و شده است فیض و کرمش تا حال جاریست و مریدانش آن
طریق طریقه ایست که تا وقتیکه تارك النوم نشود بر جاده افاده
راه نیابد و حضرت شاه عبدالغنی قدس سره نیز در سنه هشتصد و هفت
و ه سیر بعالم ملکوت فرمود مزارش در نواحی کلکته واقع است از

دُرّ المعانی

ذکر حضرت شیخ محمد جهنده قدس الله سره العزیز

حضرت شیخ محمد جهنده قدس سره که مظهر خوارق عادات و عجائب

حالات بود چون هنگام رخصت وے لصوب بداؤن حضرت قطب المدار
فرموده که از اهل آنديار اگر بما نتوانند رسید بشیخ محمد توصل کنند
که هر چه از شرف ما است بعد از فوت من وی همین شیوه منظور است
که هر که بزیارت مدفن وے رسد گویا بکن پور رسیده باشد

در قصبه بداؤن خوابگاه دارد

ذکر حضرت شیخ ابو نصر مکی قدس الله سره العزیز

از مکتوبات حضرت شیخ ابو نصر مکی منقول است که من و حضرت شیخ
بقاء الله مازندرانی هر دو باهم از کمال شوق بتلاش مرشد از وطن
خود ها بیرون رفتیم و در هر دیار و امصار تفرج نموده هر روز راهے
پیش گرفتیم و بانفاس ذات بابرکات اکثرے از بزرگان سعادت
نیاز حاصل کردیم روزے باتفاق حسنه بصحرائے از جا فقط شیخ
بقاء الله رومی ملاقی گشت از دریافت حال حالتے با خود ها اظهار
شد کیفیش مثل ما بود باز دیگر مصافحه کردیم و کلاه اخوة نیز یکے با دیگری
بر سر گذاشتیم و عهد بستیم که انشاء الله تعالے رفاقت خواهیم داد
الغرض راهے شدیم چون بموضع ـــ رسیدیم برائے ناشته منزل کردیم

دراینجا حکایتی بود مشهور و معروف چشم نابینایان را دوا میکرد، بجوم اعمایان بر درش همی شد یکی از نابینایان وی را ملامت کنان میرفت و میگفت که کاش زردار بودمی نابینا نشدمی دهر جا جلبکه داشتمی از زر برآوردمی ع جلی زری کردمی انچه بقارون زر کرد که در وی پیشی پدید آمد و بر حال ضعیفش رحم خورد و پرسید که حال چگونه است گفت ظاهر است عیان راچه بیان فرمود حالا شکایت گرا میکنی گفت زر فرمود نزر با توچه کرده گفت من صلای کمال حکمت این کحال شنیده بهزار مشقت بدرش رسیدم و بخدمتش حاضر گشته دستهایش را بوسه دادم و عرض داشتم که علاجم کن وی گفت ضرور مگر چندین درم خواهم گرفت من که با بیزری رفیق بودم ظاهر نمودم عدم اتفاقش و جفای ملازمانش دلم پاره پاره کرد این بگفت و زار نالید که ای آه چشم روشن بودمی در پنجاه آرزومی ای وای بی بصری از رفتن پایم شکسته وه که مجبوریم برخاک ناکامی انداخته و ما هر سه کس از دو این ماجرا میدیدیم آن بزرگ فرمود که چه نالی ببین که آفتاب بر فلک کجا رسیده و چون باوج سما رخ کرد چشمانش روشن شدند

کجال درین ضمن بخدمتش حاضر گشته معذرت خواست که ای مجذوب
رب ودود معاف فرمائید آینده از طمع زر احتیاط خواهم داشت
شیخ سرمهٔ از سرمهٔ عرفان به نیم نگاهی در چشم کجال در کشید کحل البصر
چه کحل البصر خدا بینی بود که نور بصیرت حقیقت بخشید و مستقیم المزاج
گردانید بزرگی خوب گفته شعر آنانکه چشم مست بصد حیله و افکنند؛
سنگ را ولی کنند و مگس را هما کنند؛ همین عبارت است الغرض آن
بزرگ ره نورد شد و مایان نیز در عقبش دویدیم و در جستجو شدیم
که بطریقه از ایشان بیعت حاصل کنیم چنانچه یک زمانه بخدمت اشرف
بسر بردیم اکثر کرامات هر روز از آنجناب به نظر همی آمدند آخر کار
بتوجه حضرت بحلقه بیعت در آمده مدتی در سایهٔ عاطفت ماندیم وقتی
حضرتم اراده حج فرمود دران سفر عجیب کرامات از وی بظهور پیوست
در اثنای مسافت روزی قافله حاج سراسیمه گشت شیخ پرسید
چه شده کسی از اهل قافله بیان کرد شیر شخصی را کشته است و او را
همی خورد و از صولتش حیرت کسی نمی افتد که وی را هلاک کند و از
معرض هلاکت همه را نجات بخشد شیخ این ماجرا شنید و نزدیکش
رفت و گفت ای حیوان با این حاجی چه کرده شیر سر پیش وی انداخت

ولرزان شد شیخ استخوان و پوست وغیره هرچه از خوردنش باقی مانده بود
یکجا کرده و ردای مبارک بر دست گذاشت و گفت ای حاجی
در سفر مکه معظمه راه آخرت پیش گرفتی اینچنین نخواهد شد برخیز و در سعادت کوش
آن مرده بیجان ریخته پوست و استخوان بمشیت ایزدی زنده شد شیخ
دران سفر شیر را مرکب خود گردانید اهل قافله را ارادتیکه با آن شیخ بود
در بیان نگنجد دران زمان حضرت قطب المدار نیز برای حج مکهٔ معظمه
حاضر شده بودند و در عین طواف شرف خدمتش حاصل گردید بعد
فراغ حج بیت الله اتفاق حصول شرف ملازمت حضرت سید
بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سره مدتی ماند
و سعادت گوناگون میسر گشت روزی اشارة از حضرتم یعنی از
جناب محمد ذکریا مختفی شد که این سعادت کیشان را از خرقهٔ خلافت سرفراز
کردن زیبا است چنانچه بخیال ادب التماس کرد که اگر از دست
حق پرست حضرت چنان شود خوب باشد حضرت قطب المدار در
حلقهٔ خلافت از کمال مکرمت شامل فرمود و برای هدایت خلق الله
هر همه را فرمان کرد مخاطره در خاطر باگذشت که چنان نشود که فردا
فردا ماموره را جا بجا گرد حضرت قطب المدار بر خطره ام

مطلع شده ارشاد کرد که یکجا ماندن شما مضایقه ندارد چنانچه اجازت
گرفته رخصت شدیم و زمانه بهمنوال بسر بردیم حضرت محمد
زکریا یحیی قدس سره در احوال سیر خود کتابی موسوم به بحر المعانی
در تصوف نوشته است و از حضرت ابو نصر مکتوبات هستند
در کمال لطافت مضامین معرفت حق تبارک و تعالی هزار پر انوار
حضرت محمد زکریا ممدوح در کوهستان چاین شنیده میشود بعضی
بر آنند که در نواحی بغداد است والله اعلم بالصواب و مقابر
آن هر سه بزرگان یعنی حضرت ابو نصر مکی و شیخ بقاء الله
مازندرانی و شیخ بقاء الله رومی که اینها از اصحاب ثلاثه
مینامند در ایران آرام گاه دارند و وفات شان در سنه
هشتصد و چهل و یک بوده است سال ترحیل اوشان یکی
بود عجب اتفاق میسر شد

ذکر حضرت شیخ مطهر قدس الله سره العزیز

حضرت شیخ مطهر قدس سره از جمله خلفاء ریک کف برنج قوت خود
ساخته مدت مدید در سفر ملازم رکاب سعادت شاه بدیع الدین

بود چنین توجه بهند چون قطب المدار بما ورا النهر رسیدند
ویرا فرمودند که تو همین جا باش که از تو بمشام ما بوے طعام میرسد
چون مفارقت نتوانست کرد بدان کف برنج نیز تبرک داد

ذکر حضرت سیّد عبد القادر ضمیری قدس الله سره العزیز

حضرت حافظ یوسف مدنی مرید و خلیفه حضرت ثوبان حلبی
وے مرید و خلیفه حضرت سید عبد القادر ضمیری وے مرید
و خلیفه حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار
رضوان الله علیهم اجمعین در بحر المعارف آورده که فقیر
بعد حصول علم بتلاش مرشد در نیمروز رسید و از حضرت
نور الحق سهروردی استفاده بیعت خواست وے فرمود
که نصیب تو از حضرت ثوبان حلبی است و آن بملک شام
افاده خلایق میفرماید حسب الارشاد از انجا راه ملک شام
پیش گرفتم و در شهر حلب رسیده سعادت ملازمت دریافتم
چنانچه مرا در حلقه بیعت داخل فرمود و در خدمتش مدتے حاضر
مانده شرف سعادت حاصل کردم و مرا اجازت بیعت

از خاندان عالیه مداریه زاد الله شرفاً و تعظیماً فرمود و خوارق عادات
از او شان که معائنه کرده ام انشاء الله بعضی از انها بطور اختصار
در فصل هشتم تحریر خواهم کرد و تصرفاتش همچنان هر روز بنظر می آمدند
که از حیطه شمار بیرونست اکثر اهل الله بمکتوبات خود نام نامیش
ثوبان عماد حلبی و برخی ازان بر عماد حلبی اکتفا نموده مقامات
ارجمند داشت المختصر در سنه هشتصد و نود و یک ازین
دار مکافات رحلت فرمود حضرت سید عبد القادر ضمیری سید
زاده بود از اولاد امجاد حضرت امام موسی کاظم رضی الله عنه
استفاده بیعت و خلافت از حضرت قطب المدار داشت
ولی اجله روزگار بوده است خوارقش درج صحائف اند
مثل محمد شاه قادری که در کتاب تذکرة الحقیقة و درر المعالی
وغیره ذکر کرده وفاتش ~~در سنه~~ هشتصد و پنجاه از هجرة النبی صلعم
بوده است مرقد اطهر در سنگدیپ شنیده میشود والله اعلم
بالصواب حضرت یوسف مدنی معقولے بود اکثر تصانیف
در علم معقول بزبان عبری و دیگر زبان میداشت وقتیکه بیعت
از حضرت ثوبان حلبی حاصل کرد مناظره بمیان آمد آخرش
بر بحث خود نادم گشته همه علم را نسیاً منسیاً نمود و در علم معرفت

سعی فرمود یکے از کملاء عصر شد در سنہ نہصد و ہشتادیہ تاریخ
ہشتم ماہ ذوالحجہ ازین دریکا فات رجب ہستی بربست

انا للہ وانا الیہ راجعون

ذکر حضرت قاضی سید خاصہ قدس اللہ سرہ العزیز

حضرت سید خاصہ قدس سرہ ویرا حضرت قطب المدار درون
خاصہ میفرمودند در القاب وے قاضی محمود مرقوم ساختہ
صاحب شریعت و سالک طریقت و واصل حقیقت علیا
مالک اذمنہ فیہا حاکم خطہ بہرایچ وارث انبیا قاضی خاصہ
احفظہ اللہ تعالے بما اخص اولیاہ مرید مقبول محرم اسرار
خوندگار قدس سرہ

ذکر حضرت عبید اللہ قدسی قدس اللہ سرہ العزیز

حضرت عبید اللہ قدسی قدس سرہ بزرگے بود و یکے از خلفاء
حضرت قطب المدار قدس سرہ کمالاتش و خرق عاداتش
مشہور زمانہ اند از انجملہ یکے آنست کہ در اوائل حال بعد افطار

روزه نفل هر روز بلا شرکت مسکینے لقمه نخوردی و اگر کسے نیامدی
گرسنه ماندی اسافر نوازی را بسیار پسند فرمودی و در غریب پروری
بسیا کوشیدی امیرزاده بود یکے از امراے ایران شاه بو علے
مدنی بن قاضی نور الدین مدنی مرید و خلیفه وے بود در مکتوبات
خود آورده که حضرت مخدوم شیخ عبید الله قدسی رحمة الله علیه
در تجرید و تفرید یگانه وقت بود و بسا صاحب کمالات و پابند
شرع متین حضرت خاتم النبیین صلعم بدرجه غایت بود روزے
یکے از بندگانش بوجهے ترک نماز جماعت کرد از وی ناخوش
گردیده فرمود و توبه و استغفار بعمل آر او ترسیده در حجره
سه یوم بیکپا ایستاده ماند و بگریه و زاری بسر برد پایش ورم
کردند و قتیکه ضعف بیطاقتے از حد در گذشت رسنے در سقف
حجره آویزان کرد و بدستیاریش تمام شب بپا مانده گریه و بکا
همیکرد شیخ بر ینحال واقف شده تشریف آورد و فرمود توبه
تو بجناب احدیت قبول شد و دستش گرفته بمقصوره خود برد
و تسلی فرمود و گفت اے عزیز تابع نفس بودن و غفلت از
کیدش ورزیدن و دم درویشی زدن از دائره فقر دور است

معمولش بود که در اوایل از مریدان خود مشقت شاقه همی گرفت هر که
ثابت قدم ماندی او را بخدمت خود داشتی و از نعمت غیر مترقبه
مالامال فرمودی و هر که حاجتی پیش وی بردی فرمودی که با مهمانان
و مسافران و مسکینان و طالب علمان دینیات مسلوک شوید
و از ایشان همت خواهید انشاء الله تعالی بمقصد خود خواهید رسید
شخصی عرض کرد که چنین استطاعت ندارم که بذل مسکینان کنم
فرمود که بمسافرخانها رفته هر روز سبوچها از آب پر کنید وی چند
روز همچنان کرد ببرکت ارادتش ستارهٔ سعادت باوج ترقی تعلی
پذیرفت و یکی از اغنیا شد و در سخاوت نامش نامی گردید اکثر
کراماتش در ... صحایف اند نبذی ازان ذکر کرده شد و فاتش
در سنه هشتصد و شصت و ~~هشت~~ ... ماه جمادی الاولی
بود که سفر اخروی پیش آمد مزارش در گجرات است عمر شریفش
یک صد و چهل سالگی بوده است

ذکر حضرت اسمعیل خلجی قدس الله سره العزیز

حضرت اسمعیل خلجی ابن حضرت ابو داود عادل خلیفه حضرت

قطب المدار قدس اسرارہم در اوائل عمر استفادہ علم از حضرت
مولانا عثمان غزنوی نمود و بعد از فراغ علم بنظر سیاحت مسافرت
اختیار فرمود و رفتہ رفتہ بانطاکیہ رسید و بمقامیکہ اقامت ورزیدہ ابو
بآن خانہ آتش در افتاد و لوائر نار اشتعال پذیرفت و از ہر جانب
راہے مسدود شد اسمعیل روے بہلاک نہاد و چنین ہمت و جرات
ازان میان کسے را دست نداد کہ وے را ازان مہلکہ نجات
دادے دران صعوبت نہایت سراسیمہ بود کہ درویشے ایشی
نعرہ بزد کہ اے مردان سعی بکار برید و او را از آتش برآرید
مسافرے ہلاک میشود ازان میان کسے گفت تو چہ کنے کہ دیگر
انرا ہدایت نمائے شیخ ازین جواب بہم برآمد و در آتش فرو رفت
و دستش گرفتہ الغرض تردد او را از سوختن نجات بخشید
بہمین قدمش آتش منطفی گشت و مردم ازین کرامت متحیر گشتند
و عرض نمودند کہ از اسم مبارک آگاہ فرمائید گفت محمود ما زندرانی
میگویند باز کسے پرسید کہ در ابتدائے آتش چرا سعی نکردی و سرد
نمودی گفت مشیت ایزدی چنین بود القصہ حضرت اسمعیل
بہمراہیش در کشمیر رسید و بآن مقام کہ حضرت قطب المدار تشریف

تشریف مبدا اشتند چنین بیا زابتانش فرمود و بتوسل آنجناب سعادت بیعت حاصل نمود حضرت نظر توجه باو مبذول فرمود و رونے از خرقه خلافت نیز ممتاز نمود و بعد چندے برائے هدایت خلق بملک جنوب مامور فرمود آن یکے از مشایخ کبار بوده است وفاتش در سنه هشتصد و هشتاد و شش مزار پرانوارش در سیستان حبت نشان واقع است از مخزن الاسرار

ذکر حضرت شیخ عبدالواحد قدس الله سره العزیز

حضرت نوح اصغر مقصود آبادی که مدفنش در مقصود آباد شنید میشود روزے از حضرت شیخ عبدالواحد خلیفه حضرت قطب المدار پرسید که حضرت شاه لطف الله عابد گاہے مصروف بکار دنیا شده است گفت مرد صالح کمتر مثلش دیده شد چنانچه احوالش اینست که در ابتدائے سن شعور بعد فراغ علم شبے بعالم رویا دید احکام حضرت رسول اکرم صلے الله علیه وآله وسلم شد که ای لطیف نزد قطب المدار رفته سعادت کونین دریاب وازفیض صحبتش لطف حیات حاصل کن غرضکه صبحش از بستر خواب

برخاسته باشتیاق حضرت قطب المدار ره نورد شد تا جری
از وے ملاقی گردید واشترے با ورفقا رحواله اش کرد بران
سوار شده درتیمروز رسید بآن زمانه حضرت ممدوح دران
ولایت براے هدایت خلق بامر الله تعالی مامور بود این
جوان هم بخدمتش حاضر گشته ابواب مرحمت والا بر خود
مفتوح ساخت معمولش بود که بعد اوقات منضبطه خموش
محجوب و وزانو در گوشه نشسته ماندے واز کسے همکلام نشدی
واگر کسے چیزے پرسیدی جوابش دادے وقتے از نظر
کیمیا اثر حضرت قطب المدار حالت وجد بر وے طاری شد
ومدهوش گردید آخر بحلقه بیعت آمده بخدمتش حاضر ماند وقتیکه
جوش معرفت غلبه کردی وستی وبیباکیش از حد درگذشتے
رفیقانش حسب وصیتش در حجره بند میکردند وچون بسلوک
آمدی باز بهمون وطیره گذراندی در مدت قلیل بحسن سعی خود
بزمره خلفائے نامدار حضرت قطب المدار نامے شد از فیض
صحبتش اکثر تارک الدنیا گشته بکوچه فقر قدم انداز
گردیده اند وبمراتب علیه فائز شده اند وے در مدت العمر

کمتر سیاحت فرموده زمانیکه برفاقت حضرت قطب المدار بسفر بسر شد
بسر شده در خدام منزوی ماندی و قتیکه از خدمت حضرت
خوندگار جدا شده به نجف اشرف مخفی گردید از ان زمانه درین
ایام حسب الطلب حضرت آمده است کمتر باکل و شرب
متوجه بیشو د ولباسیکه پوشیده است و قتیکه حاجت شوب
افتادی در آتش انداختے و باز پوشیدی حضرت از وی
بسیار راضی شده لطف مدار میفرمودند آن مرید از حضرت
شیخ عبد الواحد ممدوح احوالش شنیده مشقت و ریاضت
چنان بر خود اختیار نمود که در بیان نمی گنجد و از کمال شفقت
مرشد خود یکے از اہل معرفت شد انتہی روزے حضرت عبد الواحد
بعبادت الٰہی مشغول بود ~~از مشغولیش حاضر~~ شد او بستم چنان
معروف بود که حاتم طائی بکرم شیخ باوی ملتفت نشد و اصلا
توجه بسویش نیاورد او مکدر گشته بجاے خود آمد و حکم داد که
درسه بیشے را بگوئید که در ینجا نباشد سرہنگ فرمان حاکم را بجا آورد
التماس نمود که حکم حاکم ما نیست از ینجا بجاے دیگر زده نقل فرمودن
مناسب است شیخ گفت او کیست که مرا حکم فرماید این سرزمین

وتمام هستی بدار الحکومت حاکم ماست ازینجا رفتن چه معنی دارد وی این ماجرا پیش حاکم بیان نمود حاکم خشمگین شده سقط گفت که زبان از دهنش بیرون شد و از شدت درد ش بیتاب گشت درخاطرش اندیشه راه یافت که این مکافات آنست که درویش را زبون وناسزا گفته ام متاً بخدمتش حاضر گشته عفو تقصیر خواست ورفقایش هم روی شفاعت بر زمین نهادند وبکمال عجز بسفارش درآمدند فرمود صحت دشوار است اگر از ظلم باز آید شاید صحت رونماید ازین ارشاد دلش موم شد وتوبه کرد وبحالت اصلی باز آمد ویکی از عادلان گردید احوالش در اکثر کتب مثل نور الاخیار وشوارق الولایت که در تصوف از تصنیفات ملا علی وجدی النجفی مرید شد در تاریخ آسوده است وفاتش بماه سفر روز دوشنبه در سنه هشتصد وهشتاد ونه بوده است وحضرت شاه لطف الله قدس سره در سنه هشتصد وهفتاد ویک ازین دار ناپایدار رخت هستی بربست دهم ماه محرم الحرام بود که این سفر در پیش آمد مزارش در نجف اشرف

واقع است

ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم

ذکر حضرت حاجی عبد النعیم سالک قدس الله سره العزیز

حضرت حاجی عبد النعیم سالک بن حضرت قطب الدین حسینی قدس اسرارہما خلیفہ بود از خلفاء حضرت قطب المدار رضی اللہ عنہ صاحب شوکت و حشمت بود ہمہ جاہ و حشم خود را بر باد دادہ درویشی اختیار نمودہ بسلسلہ حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار مفتخر گردیدہ یکی از کملای عصر معروف شد حضرت قاضی فخر الدین حنیائی کہ از وی سلسلہ بیعت و خلافت داشت در رسالہ خود مینویسد کہ فقیر بیست و نہ سال در خدمت اقدس حضرت حاجی موصوف کمر اطاعت بمیان جان بستم و انواع انواع برکات از انفاس متبرکہ اش دریافتم کمالاتش بر صفحہ قرطاس گنجایش ندارد و مقامات بلند بتحریر نیاید روزی دربار عامش گرم بود و حضار مجلس را فرمود کہ از حالات حضرت پیر مرشدم واقف ہستید گفتند بلی مگر اتفاق قدمبوسیش کسی را از مایان میسر نشدہ فرمود چشمان خود بندید حاضرین ہمچنان کردند باز گفت کہ وا کنید حاضرین مجلس خود را بدربار حضرت

قطب المدار یافتند و بقدمبوسی حضرت مشرف گشتند وقتی جمع
مشائخ و مریدین بدربار حاجی موصوف بود از ان میان شخصے
آمده گرد شیخ از خادم فرمود که دریافت بکن که اینکس چه گوید
حسرت برده وے عرض نمود که دوازده حج متواتر کرده ام
امسال مقسوم خراب بود فردا روز حج اکبر است حیف که بی نصیب
ازان سعادت افتادم حکم داد که همه حاضرین جلسه غسل کرده
احرام به بندند اصحابش همچنان کردند باز گفت چشمان خود بندید
کنید اوشان فرمانش بجا آوردند و خویشتن را بمکه معظمه یافتند و همراه
حاجی ممدوح سعادت حج اکبر حاصل نمودند و نیز بعد خاکبوسی آستانه
رسول اکرم صلے اللہ علیہ و آله وسلم همراهیش زیارت مزارات
بزرگان دین و از بعض ... درنجف اشرف
رسیدند و بر آستانه مزار اسد اللہ الغالب جبهه نیاز سودند شیخ ارشاد
کرد که جماعت خاص مردمان براے صلوٰۃ چاشت طیار شوید
چنانچه بعد صلوٰۃ وقتیکه سلام کردند بمقامیکه بودند رسیدند همچنان
قصص و حکایات عجیبه و غریبه که از وے بوقوع آمده نقل کرد
آنجناب را حاجی عبد النعیم ابرار مینامند دوازده سال از جنس

خوردنی هیچ نخورده از وصیت سلسله ایست آن گروه را نعیمیه ابراریه میگویند عجیب کرامات در سلسله اش موجود است که هرکه از مریدانش اندکے خلاف آن طریقه در رزد مجنون میشود و فاتش در سنه هشتصد و چهل و دو بماه محرم الحرام تاریخ بیست و یک شد مرقد شریفش به نیشاپور شنیده میشود والله اعلم بالصواب

ذکر حضرت مولانا یحیی ابرار قدس الله سره العزیز

حضرت قاضی مسعود شبانی در کتاب خزینة الابرار می نویسد که در حالت صغرسنی وقتے برکنار دریاے ایستاده بودم پایم لغزید و بدریا غرق شدم که بزرگے دستگیری من کرده ازان ورطه هلاک نجات داد وقتیکه بهوش آمدم در افتادم و اسم مبارکش پرسیدم فرمود یحیی عرض داشتم که اگر اجازت یابم بخدمت باشم فرمود حالا وقت نیست زمانه تحصیل علم است انشاء الله تعالی بازملاقی خواهم شد چنانچه من در تحصیل علم مشغول بودم الا زمانی تصورش از خاطرم نمیرفت و مدتے منتظر وقت ماندم غرض که بعد عرصه سیزده سال که هنگام دستاربندی فقیر بود تشریف آورد و مشربکیا امتحان شد

و باتفاق رائے علما دستار از دست حق پرست وے بسته شد
بعد حصول افتخار این نعمت از والد بیم اجازت رہانیده بهمراہے
خود برده و سیر و سیاحت فرموده بمقام نجف اشرف از حضرت
قطب المدار پیر خود که بآن مقام منزوی بودند بشرف سعادت
خدمت مشرف کنانید در انوقت حضرت سیبی بدست مبارک
سید اشرف بن عطا کرد و فرمود که این را ببو بکمال ادب. آن را
بگرفتم سیبی چه سیبے که مشام روحم از خوشبویش معطر خوشبوئے
چه خوشبوئی که دماغ جانم معنبر شد لطافت حلاوتش هنوز فراموش نکرده ام
حضرت در تبسم آمده فرمود که اے عزیز در جوهر انسان هم طیب
خوش لازم است و اگر این نیست هیچ نیست جز صورت
بکار نیاید و عبا و قبا سود نے دهد بکمال جسارت التماس نمودم
که معرفت حق تبارک و تعالی چگونه میسر آید فرمود اے مسعود
اول خود را بشناس من عرف نفسه فقد عرف ربه و بدانکه
تو کیستی و از کجا آمده و باز کجا خواهے رفت و درین عالم برائے
چه آمده و خالق مطلق ترا برائے چه آفریده است و سعادت
و شقاوت تو چیست اول از ینها آگاهے لابدیست و صفاتیکه

بتواند بعضے از انہا حیوانے و بعضے شیطانے و بعضے ملکے اصل
تو کدام صفت است تا ازینها واقف نشوی بمنزل سعادت
نرسی خوردن و نوشیدن خفتن و فربه شدن و خشم و غضب
ورزیدن صفت حیوانے و حیله و تزویر و شر انگیزی شیوه
شیطانی اگر در اطاعت آنها هستے در خدمتش کوش مگر مشاهده
جمال حق تبارک و تعالی در صفات سباع و بهایم و شیاطین جستن
خیال خام پختن است هان بآن اصل که اصل تو از گروه بیست
اگر از حسن سعیت آن صفت بدست آید چه عجب که چشم خدا بینی
که تا زنگ [illegible] گردد روشن گردد و یکے از مخلصان درگاه احدیت
باشے و بآن [illegible] که پیروی ایشان را بکار خود آری و در سعادت
ابدی کوش و چنان مشو که اسیر فریب شان گردی و بشقاوت
اخروی رسی معاذ الله من ذلک بدانکه حق تعالی ترا از دو چیز
آفریده یکے کالبد خاکی و دیگر روح روح دو قسم است حیوانی
و انسانے حیوانے در تمام جانوران و انسانے مخصوص بانسان
او را به بصیرت میتوان شناخت و نظر ظاهر تاب دیدارش ندارد
او بیچون و بیچگون است الغرض آنحضرت مرا در حلقهٔ بیعت

درآورد و به نظر توجه دولت عرفان عطا فرمود مدت چهل و دو سال را
در سایه عاطفتش زندگانی کردم و خرقه خلافت هم یافتم کراماتیکه
ازان جناب مشاهده کردم اگر بشرح کوشم دفترے شاید عالمے
ازان جناب فیض یاب است و مقاماتش بس بلند وقتے
برائے سیر ملک حبش رفته بودم با حضرت محمد شاه سیاح خلیفه
حضرت قطب المدار قدس سره ملاقی شدم بمن گفت میخواهم
که تجهیز و تکفینم از دست تو سرانجام یابد پس بذکر کلمه طیبه لا اله
الا الله محمد رسول الله مصروف شده بحق پیوست خلفایش صاحب
کمالات از وے مانده مثل شیخ نوح و محمد باقر که ع اهل
طریق و یگانه بود المختصر حضرت مولانا یحیی ابرار ... هشتصد
و پنجاه بماه ربیع الاول ازین جهان سفر آخرت گزید و وفات حضرت
مسعود شاسنے در سنه هشتصد و هفتاد و دو بماه محرم الحرام گوید
از تصنیفاتش خزینة الابرار در ذکر بعض خلفائے حضرت
قطب المدار و احوال سیر و سیاحت مرشد خود است

ذکر حضرت زید بن خالد شهسوار فارسی قدس الله سره العزیز

حضرت زید بن خالد شهسوار فارسی قدس سره یکے از خلفائے

حضرت قطب المدار بود خاک پاکش از شہر زیست ولادتش
در سنہ ہفتصد و ہشتاد و پنج از ہجرۃ النبی صلی اللہ علیہ وآلہ
وسلم شد و زمانہ تحصیل علم بخدمت حضرت مولانا زکریا کہ از خلفائے
حضرت قطب المدار بود گذرانید تصانیف مستحسنہ اش شہرت
تمام دارد مثل ہدایت السالکین و مؤید الاسلام کہ در تصوف بینظیر اند
و از صغر سنی زہد و تقوی میلے تمام داشت تربیتش و را و ائل
از حضرت زکریا شد و سلسلہ بیعت ہم از وے مید اشت
از مرشد خود اجازت گرفتہ بمکہ معظمہ رسید و انجح سعادت اندوختہ
در مدینہ طیبہ از مزار فائض الانوار حضرت رحمۃ للعلمین صلی اللہ
علیہ وآلہ وسلم مشرف گشتہ روان شد و در اثنائے راہ بر کوہے
کہ از آبادی علیحدہ بود گلستان ... ازانجا برخاستہ
برائے سیر روے زمین متوجہ شد و در گلستانے رسید کہ فضائیش
دلنشین بود و در آنجا قیام ورزید و اوقات مبارک باطمینان تمام
بسر مے برد روزے مجذوبے بروے بگذشت و رمزے از رموز
معرفت بمیان آورد چنان حظے دست داد کہ ازانجا ہر دو بزرگوار
بکمال اتحاد یکدیگر رفیق سفر بودہ روانہ شدند و آن مجذوب

معروف سیستانی خلیفه حضرت قطب المدار بود در آن زمانه بجوش معرفت بحالت مستی بود و بعد چند سال در سلوک آمد بس بهره و رفیق در نیمروز رسیدند و مدتے در آنجا بسر بردند روزے ایشان بمسجدے بودند که دو طالب العلم کامل الاستعداد یکے مولوی ادریس طوسی و دیگر مولوی عبد المقتدر بلخی حاضر گشتند و بعد فراغ نماز بکمال خلوص عقیدت و صفاے طینت مودب بخدمت آن پیشوایان ارباب ریاضت و افاضت سلام مسنون ادا کرده نشستند و استدعاے بیعت از ایشان کردند حضرت معروف از نعمت غیر مترقبه آن طالبان حق را مالامال فرمود و آن رهروان منازل معرفت رموز دان حقیقت بایمائے آن بزرگ با ... ایشان شدند براے حصول سعادت ملازمت حضرت قطب المدار قدس سره که دران زمانه حضرت بآن شهر شریف مسیدا ... اشتند حضرت قطب المدار بر ایشان منبسط گشتند و چندے بخدمت داشتند آخر الامر مولوی ادریس و مولوی عبد المقتدر رخصت شدند و رکه ... زمین بدخشان است رفته قیام ورزیدند و همون جا وفات یافتند انتهی

از خزینة الابرار وفات حضرت زید بن شهسوار فارسی درسنه
هشتصد وچهل ویک یافته میشود درهمون کتاب است ومولوی
ادریس درسنه هشتصد وشصت رخصت اقامت ازینجهان
بربست وصاحب نور الهدایت وفات حضرت معروف سیستانی
درسنه هشتصد ونود ودو نوشته وعمرش یک صد وچهل سالگی تحریر
کرده است والله اعلم وگروهے اند که بآن سلسله خودرا منسوب
میکنند چنانچه شجره پیران طریقت شان بآن بزرگوار می پیوندد

ذکر حضرت ابوداؤد زمانی بن خواجه مرقش معشوق قدس الله سره العزیز

صاحب گلزار ابرار از استاد حضرت مفتی نور الدین ضیای که یکے از مشایخ
وقت بود درباب هفتم مینویسد که حضرت ابوداؤد مرقش معشوق
خلیفه حضرت قطب المدار در تصوف کتابے نوشته ودران ذکر
حضرت ممدوح خود آورده درراوائل مدرسی میکرد وطلبه منتهی
کار رسیده اش برائے تحصیل علم از راه دور ودراز حاضر میشدند

ولادتش در سنه هفتصد و پنجاه است وقتیکه سن شریف
به پنج سالگی رسید والد ماجدش برای تعلیم علم بخدمت
حضرت مولانا عبدالباسط مغربی تفویض فرمود و بزمانه قلیل
از تحصیل علم فراغ یافت هنگام طالب علمی حالتش چنان بود
که گاهی با اطفال مشغول بلهو و لعب نمی شد روزی بمدرسه بود
که کودکی ایستاده همی نگریست که حضرت موصوف را تشنگی
غلبه کرد از وی فرمود که جامی از آب پر کرده بیار وی
پیاله از آب سرد آورده پیش کرد شیخ آب خورده ظرف حواله
اش نمود و بقیه آب را نوش کرد تا آن جماعت که طلبه نشسته بودند
فروتر نشست و هر روز بمدرسه حاضر میشد و [illegible] برای
خواندن باوستاد [illegible] کرد معلم سلسله تعلیم آنها نه
نهاد روزی از اوستاد خود سوالی از آن تعلیم که از طلبه بهر روز
می شنید کرد معلم متعجب شده پدرش را طلبید و گفت که نور دیده ام
حالا احتیاج باوستاد دیگر میدارد غرض آن کودک از اوستادم
اجازت گرفته راه از آن مدرسه پیش گرفت و آن جماعت که
بدرجه کمتر بود فرو نشست و در خواندن مشغول شد چنانچه باندک

زمانه ببرکت لعاب دهن شریف که از جام خوشگوار ارشادش
سیراب شده بود یکی از ذی علمان گردید و بعد از فراغ علم
بخدمت حضرت داود می ماند اسمش حافظ محمود سلیم بود و بشرف
بیعت شیخ موصوف هم در آخر مفتخر شد شیخ وی را بسیار عزیز
میداشت الغرض شیخ بعد فراغ علم مدرسه قائم کرد و بکمال سعی
طلبه را تعلیم میداد و مدتی بهمین شغل داشت مگر در خاطرش از ابتدا
این امر متمکن بود که علم معرفت علمی دیگر است و این علم ظاهر
حجاب الاکبر است در تلاش علم طریقت از والدین اجازت
گرفته بمکه معظمه حاضر شد و از حج مشرف شده راه مدینه طیبه پیش
گرفت و آستانه مبارک را در چشم معرفت درکشید اتفاقاً
از حضرت مخدوم شیخ [illegible] محمد که خلیفه رشید
حضرت قطب المدار بود ملاقی شد و بمعاینه بعض تصرفات که
از خلیفه ممدوح دید نهایت مسرور شده درخواست بیعت
نمود مگر وی منظور نداشت و گفت که نصیب تو پیش برادر
از دیگر بزرگ است چگونه بحلقه ارادت گیرم مجبور شده وی
از انجا راه ایران پیش گرفت و شیخ بتلاش مرشد سیاحی

اختیار نمود لیکن خار سفار قتش در دلش میخلید و متفکر همیرفت و بخاطر
خود میگفت که اے کاش بیاوردی طالع قدمبوسی حضرت
قطب المدار میسر آمدی و این دورافتاده دست مهاجرت را
در خدمت منظور فرمودی از عنایت قادر قدیر چه شدی
در همین اندیشه مدتے بسر برد و در خدمت اکثری از بزرگان
دین بوده از حسن اتفاق در خراسان رسید دران زمان
حضرت قطب المدار آنجا بهدایت خلق الله میفرمودند زین الدین
این امر را فوز عظیم پنداشته از شرف قدمبوس مشرف شد
و بحلقهٔ بیعت در آمد و چنان ریاضت شاقه اختیار کرد که منظور
نظر والا شد و یکے از بندگان خاص گردید روزے حضرت
قطب المدار از وے خوش شده بدستار خلافت ممتاز ساخت
وے در اوائل حال چنان عادت گرفته بود که بعد پانزده یوم
از پنج مثقال میوه افطار میکرد و گاہے اینهم ناغه میفرمود از وقتیکه
بدستار خلافت ممتاز شد عجیب حالت رو داد که آنرا هم ترک
داد و در حالت استغراق مدام شاد کام مے ماند و فاتش بماه
سفر در سنه هشتصد و شصت بوده است

ذکر حضرت عباس مصری قدس الله سره العزیز

حضرت سعد بن شیخ عمر عجمی بخدمت حضرت عباس مصری
نبیرهٔ حضرت ابو الفتح مدنی در سال هفتصد و چهل و نه هجری
بعمر شانزده سالگی از نعمت عجیب مترقبه مالامال شد روزی
قبل از حصول بیعت بعالم رؤیا نعمت بزیارت حضرت
الیاس علیه السلام مشرف گردید آن مقبول رب ودود
اسمی از اسمای حضرت سید بدیع الدین او را تعلیم فرمود
و گفت بسبب کثرتش بسیار سعادت حاصل خواهد شد چنانچه آن شیخ
آن را ورد [illegible] داشت و منجمله تاثیرات آن اسم یکی این
بود هر جا که خواست برسید چون شهرهٔ فیاضی و کرم
حضرت عباس مصری در ملک عجم شهرت یافت و آوازهٔ خوارق
عاداتش بگوش هوش نیوش شیخ رسید خیلی مشتاق ملاقات گردید
عم وی محمد ابراهیم مطلع گردیده او را همراه خود بخدمت
حضرت ممدوح برد آن وقت جمع کثیر برنا و پیر گرد حجرهٔ اطهر بود
و هر یک بحصول مطالب و مآرب کامیاب میشد بوجه

کثرت اہل حاجت راہ نیافتند ناچار بگوشہ نشستند کہ شخصے
آواز داد کہ سعد عجمی کجاست شیخ از انجا برخاست وآنکس
شیخ را بخدمت حضرت عباس مصری رسانید حضرت عاطفت
مربیانہ مبذول فرمود وحسب استدعایش از فیض بے پایان
مالا مال نمود وعمش را گفت کہ من پسر ترا خود خواہم داشت
چنانچہ شیخ مدت نوزدہ سال بخدمت عباس مصری در کسب
وکمال کوشید روزے حضرت عباس مصری گفت کہ از
حضرت مخدومے مکرمے مرشدی مولائی جناب سید بدیع الدین
قطب الاقطاب قطب المدار قدس اللہ سرہ العزیز ترا
افتخار ملازمت حاصل کردن میباید حسب الارشاد در بگرامی
ہند شد ودر بلدۂ مکنپور رسیدہ بشرف قدمبوس مشرف
گشت حضرت بہ دستے کمال رحمت فرمود مدت دو سال
بخدمتش ماند روزے حضرت قطب المدار فرمود کہ رفتنت
بملک بدخشان برائے ہدایت خلق اللہ اولیٰ است بفور
اصغائے فرمان فیض ترجمان راہے بدخشان گردید دران
سرزمین بہ ہدایت خلق اللہ پرداخت مرشدش نیز سیر فرمودہ

با آن مقام که شیخ سعد مقیم بود رسید و از خرقه خلافت سرفراز
کرد و خود راهی هند شد و بعضی بر آنند که دستار خلافت حضرت
قطب المدار وی را عطا فرمود مثل شیخ نور الله بدر راسی
که او مینویسید که شیخ سعد بوقت مامورسی بدخشان خرقه
خلافت از حضرت قطب المدار یافت این قول اصح مینماید والله
اعلم بالصواب الغرض دهم ماه محرم الحرام در سنه هشتصد
و پنجاه و یک ازین عالم بی بقا رخت اقامت بر بست
خارقش در گلزار اوتاد مشرح درج اند

ذکر حضرت محمود تستری قدس الله سره العزیز

حضرت محمود تستری بن خواجه غیاث الدین مرید و خلیفه حضرت
قطب المدار بود وطن اصلی تتاتار است ولادتش در سنه
هفتصد و پنجاه و دو گشته والدینش بعمر هشت سالگی انتقال
فرمودند پس محمد قدوس عمش تربیت نمود کتب ابتدایی

بخانهٔ خود خواند چون هیژده ساله شد بشوق تحصیل علم از خانه
بیرون آمد اول بمقام هوشیارپور که شهریست در ملک
پنجاب تشریف برد و در آنجا از مولانا محمد حنیف ملتانی تحصیل
علم کرد چون فارغ التحصیل شد بجانب ماوراء النهر رسید
بشهرے مقیم بود که خبر آمد آمد حضرت سید بدیع الدین
قطب الاقطاب قطب المدار شهرت یافت اول کسیکه برای
پیشوائے حضرت رفته بود محمود تتری بود بخدمتش حاضر گشته
قدمبوسی حاصل نمود و بمقام استقامت حضرت حجرهٔ کلوخی
بدست خود طیار ساخت حضرت حسب معمول دران حجره تشریف
ارزانے فرمود و مدتے بخدمتش بسر نمود آخر روزے از جام
شربت عرفان آن محبوب سبحانی تشنه کام معرفت را سیراب
فرمود از نعمت غیر مترقبه مالامال شد و در آستانهٔ اقدس حاضر
ماند و بحسن سعی خود یکے از مقربان والا گردید در اوائل حال
بکسب کمال چنان کوشید که متاع نفوس را بے یاد الٰهی
وے رائگان نداد و ولی بود رفیع المناصب والا مناقب
خوارق عاداتش اهل سیر عجیب و غریب نقل میکنند چنانچه

صاحب گلزار او تا و ذکرش بشرح و بسط نموده در ینجا
گنجایش ندارد او یکے از مرتاضان کامل است و فاتش در سنه
هشتصد و چهل و یک بماه ربیع الثانی مرقد اطهرش در ملک
تبه‌ها واقع است

ذکر حضرت ذو النون بهقی قدس الله سره العزیز

صاحب سراج الهدایت اعنی شیخ المسلمین شاه ضیاء الدین
مینو لیسد که شیخ ذو النون بهقی بن بختیار مخدوم بخدی بزرگے
بود جلیل القدر در کتاب سراج الهدایت که از تصنیف اوست می آرد
که اکتساب علوم ظاهرے از والد بزرگوار کردم چونکه مرا
از بدو سن شعور شوق مطالعه کتب تصوف بود ازین وجه
بکارے دیگرے نپرداختم بعد وفات والدین اتفاق بعض
ضروریات خانه داری هم افتاد روزے برائے
خریدن چیزے به بازار رفته بودم بر دکانے بزرگے را

دیدم که بحالت جذب از دیوار تکیه زده نشسته است و چهار سوی نگرد بخاطرم گذشت که اول قدمبوس این بزرگ شدن مناسبت
بعده بکارے مشغول باید شد بر توجه متوجه بخدمتش گشتم آن بزرگ
یک ضرب الا الله چنان زد که اهل بازار که بکار و بار خود مصروف
بودند از خرید و فروخت بیخبر شده در جوش و خروش آمده گرد
شیخ حلقه بر زدند شیخ از انجا برخاسته راه صحرا پیش گرفت مردمان
نیز در عقبش راه وحشت پیمودند دیدند که در انحالت زاید از دو
پاس ماند بعد ازان بهوش آمد و بگوشه نشست صباح آن مردم
اصرار کرده اکثرے ازان بحلقه ارادت در آمده کامران گشتند
و بعضے ازان که بکفر منسوب بودند و سے نیز تایب شده بزمره
اسلام در آمدند فقیر هم آن ... بخدمتش حاضر گشت و التجا
بخدمتش بردم که مرا هم بحلقه بندگانت در آر مگر قبولش نیامد
از انجمله ما پنج کس بودیم محمد شاه مشرقی و سید شرف الدین
بغدادی و شاه ضیاء الدین مغربی و شیخ مصلح الدین مکی و این
فقیر الغرض برفاقت شیخ بهندوستان آمدیم و در جونپور رسیده
بخدمت اشرف حضرت قطب المدار شرف قدمبوس گشتیم

شیخ گفت ای برادران نصیب شما ازین جناب بود به ین وجه انکار کرده بودم الغرض لبسایه عاطفتش بوده مشرف به بیعت گشتم وبعد عرصه سیزده سال با فتخار خرقهٔ خلافت بر همه را ممتاز فرمود هر روز از انجناب کرامات عجیبه لبظهور رسے آمد عالمے از وے فیض یاب است المختصر همه را وصیت فرمود برای هدایت خلق الله مامور نموده جا بجا روانه فرمود آن بزرگ مجذوب حضرت محمود الدین دولت آبادے بود ویکے از خلفای حضرت قطب المدار قدس سره صاحب تصرفات مروسے کامل مثلش کم دیده شد وفات حضرت ذو النون بیهقی در ماه صفر سنه هشتصد وهفتاد وهفت بوده است مزار پر انوار در چلین آباد وحضرت محمد شاه مسرق [illegible] مقصود آباد آسوده است وسید شرف الدین بغدادی در ملک هرات آرامگاه دارد ومفتی ضیاء الدین مغربلی در شهر ورشنیده میشد که خواب استراحت بسفر باید وقاضی مصلح الدین مکی از مکهٔ معظمه جانب مغرب قیام فرمود بماه جمادی الاول در سنه هشتصد ونود از جهان رخت هستی لبست وسنه وفات حضرت محمود الدین دولت آبادی هشتصد وپنجاه است

مرقدش بر کوه شمالی شنیده میشود و بعضی بجاے دیگر نقل
کرده والله اعلم بالصواب

ذکر حضرت عبد الرحمن مکرم قدس الله سره العزیز

آورده اند که حضرت عبد الرحمن مکرم بن سید اکمل ما ز ندرانی در سنه هفتصد و بست و یک هجری بعالم ظهور آمدند از حضرت مولانا نظام الدین نقشبندی قدس سره منقول است که در ایام رضاعت دایه حضرت عبد الرحمن را شیر میداد و پسرش نیز شریک وی بود یعنی از یک پستان یکی را و از دیگر دیگر را شیر میخورانید بمشیت ایزدی پسرش فوت شد دایه اش بنهایت اندوهگین بود دران حال اندیشید که صاحبزاده گرسنه خواهد بود شیر وی را خورانیده و بتجهیز و تکفین پسر خود مصروف خواهم شد کسے را برین حال مطلع نکرد و بخانه اش آمده شیر داد او اصلا متوجه نگردیده اند و ودردش دو بالا گشت که الهی چه شد نیست که این هم شیر نمی‌خورد درین اندوه بود که والده عبد الرحمن مکرم پرسید که چه حالتست گفت صاحبزاده است از شیر رغبت

1000

نمی کند والد ماجدش پیش طبیب برد حکیم وے را دیدہ گفت
کہ ہیچ عارضہ نیست چہ علاج کردہ شود از انجا واپس مے آمد
کہ حضرت یادگار محمد خلیفہ حضرت قطب المدار از جاے سیر
نمودہ تشریف آورد پدرش عرض نمود کہ این طفل علیل شدہ است
و بشیر رغبت نمیکند حضرت مخدوم او را دیدہ گفت کہ این کودک
را ہیچ عارضہ و آسیب نیست الا باعثی ضرور لاحق شدہ است
کہ او موجب علالت است گفت آن چیست جواب داد
کہ دایہ اش را طلبید تا راز درونی آشکار گردد دایہ حاضر آمد
شیخ گفت پسرت کجاست عرض کرد بجا نہ ام مے خسپد فرمود
تا وقتیکہ او [illegible] نیارے ہرگز این پسر شیر نخواہد خورد فراقش
شاق است این کلمات از شیخ شنیدہ دایہ را بے ضبطش نماند
و اشک خونے از دیدہ اش چکید آخر گفت کہ او فوت کرد چگونہ
خواہد شد گفت آنرا زود نزد من آر وے مردہ بجانہ پیش کرد
شیخ آن طفل را بر تختہ زمین نہاد صاحبزادہ لوکان لوکان نزدیکش
رفت و او را بجنبانید کہ معاً چشم بکشاد و در تبسم آمد دایہ ہر دو را
در آغوش شفقت بگرفت از کمال محبت ہر دو باہم شیر نوش کردند

حق تبارک وتعالی را در انوقت غیرتے رو داد در واداری کلفتش
نشد و پاسداری وے فرمود اہالیان دیار وامصار این
واقعہ شنیدہ متحیر شدند واعزاز واکرامش افزودند شیخ فرمود کہ این
طفل سعید ازلیست انشاء اللہ تعالی ظہور کرامتش بعالم ظہور خواہد
یافت المختصر در آغاز شباب از کمال تجرد مسرآمد ویکی از قابلان
شد ریاضت ومجاہدہ لبسیار ورزید روزے از والدین گفت
کہ حضرت مادر ہند شنیدہ میشود کہ رونق افروزاند خواہشم اینست
کہ این پنج روز در خدمتش گذارم والدین پرسیدند اشارت
از حضرت شما بکدام است گفت از حضرت بدیع الدین قطب المدار
من اکثر اوقات بعالم روحانیت از وے مستفید ام
کہ در بیان سخنے آید حالا ساختہ ہم باذن در پنجا شائق است
ناچار رخصت دادند چنانچہ از وطن مالوفش راہی ہند شد
وقائع راہ طول دارد لہذا ازان در گذشتہ بدعاے لازم البیان
مے پردازد کہ بہندوستان رسیدہ در بلدہ قنوج پابوس
حضرت ممدوح شد واز افتخار خرقہ بیعت وخلافت آراستہ
وپیراستہ گردیدہ مدتے در خدمت مبارکہ اوقات عزیز

زاده وی قاضی حمید نام اول ایشان مرید
حال و کرامت بود بسیار بزرگ و خلیفه
ماوراء و ذکر وی گذشت و اولاد او
خاص بلکهنو رواقع اند و قاضی مطهر در قصبه
ومرا فقرا این بزرگان مدرج بر زمین
ابقاهم الله تعالی علی سبیل رضائه
بلکهنو با جراء مراسم بیعت موجود اند
از بزرگان محمد شاه و دولت آباد
بلکهنو رفقی اسرار هم اولاد این
و سید ابو تراب قنوج و سید ابو الحسن
جانشین قاضی مطهر است به تقلید
احکام بیعت قائم اند و خواجه عش
در قصبه مرور است و سید جمال الدین
جانشین عینی قدس الله سره در قصبه
پیلسم از توابع بهار است به ارشاد
پرداخته جانشینان بشرت امور

رالبسر نمود حضرت قطب المدار را و را عبد الرحمن مکرم گفته یاد میفرمود وکمال شفقت بر وی مبذول میداشت بدین سبب بعالم بلقب مکرم مکرم شد در خزینة الابرار و دیگر صحائف احوالش بشرح وبسط مندرج است مختصری ازان انتخاب نموده شد وفاتش در سنه هشتصد و هشتاد گشته قبه انور در محمود آباد نور آگین است ۸۸۰

ذکر حضرت محمد اکرم مرتاض قدس الله سره العزیز

حضرت محمد اکرم مرتاض قدس سره ولی بود ودروی صفت رحمت چنان بود که پایانی ندارد هر کس که غرض خود پیش بردی بانصرامش کوشیدی در اوائل بعلوم ظاهری کوشید ودوازده حج پیاده پا کرد و سوای لباس بدن نزد خود نمیداشت و هر نقد و جنس که آمدی بذل مسکینان نمودی و اگر کسی در مصائب صعب مبتلا گشتی و جابری

[illegible]

از وی دشوار شدی برای راحتش در کارهای اهم
کمال جرأت وجسارت را کار فرموده انصرام دادی
خود را وقف نموده بود چنانچه چند مرتبه فی سبیل الله فروخت
شد وشیخ را علتش چنان بود که وقتی زنی سن رسیده از ناتوانی
تنگ آمده تاب رفتن نداشته بود و از جور افلاس آن مظلومه
گریخته بجائی همی رفت که تشنگی غلبه کرد بر لب دریائی رفته
خواست که آب خورد که نهنگ دریا پایش بگرفت شیخ نیز
در آنجا برای وضو آمده رفته بود و سعادت دستیاری وی کرد
و آن نهنگ را گرفته از دریا بر کشید و هلاک نمود و آن پیرزال
را از هلاکت نجات داد و در موسم سرما تمام شب برهنه
بیاد الهی مشغول ماندی و با یام گرما در تپش آفتاب روز آخر
نمودی و در موسم برشکال کمتر سایه گرفتی چنانچه تمام عمر خانه
تعمیر ناساخت روزی از پای خارکشی خاری کشیده آورد که از
پیشش تختی معلق بهوا از دور نمودار شد و بر آن تخت
برقع پوشی را دید که زیب وساده است از آنجا برخاسته
عرض نمود که ای شاه برای تحقیق گدای بینوا را قدمبوسی

خود نصیب کن از نیم لذت کاسه مقصدم لبریز میشود و سعادت
دارین حاصل آید که تخت بر زمین فرود آمد عرض نمود که از اسم
مبارک مرا مطلع فرمائید فرمود بدیع الدین التماس کرد که میخواهم
که زیر سایه عاطفت والا بوده از حرارت یوم النشور نجات
یابم بعید از اخلاق کرم نخواهد شد بر و نظر رحم فرمود و گفت
که انشاء الله تعالی در مصر حینیکه خواهم رسید در آن وقت بآن
نعمت کرد نصیب نست خواهم رسانید حالا وقت کسب کمال
است و سعادت سعی کن شادمان و خرامان شده آداب
بجا آورده و از توجهیکه مسرور و مخمور شده بود با مذاق شد
چنانچه [illegible] را به نیکوترین عبادات آن زمانه بسر
نمود حینیکه وقت وعده قریب رسید در مصر حاضر گردید
و از آن جناب قدمبوس شده از افتخار خرقه خلافت ممتاز
گشت و یکی از صاحب ارشاد نامی شد اکثرها از وی
باکمال بوده اند هنوز فیض تصرفاتش جاریست عمر آن شاه
دو صد و چهل سال بود وفاتش در سنه نهصد و یک بود و آنست
و در مصر آسوده است از سراج الهدایت

ذکر حضرت احمد اعرج یتیم قدس اللہ سرہ العزیز

حضرت احمد اعرج یتیم ابن ضیاء الدین مصطفیٰ آبادی سوارے بود در فن سوارے نظیرے نداشت روزے بعالم شباب بر اسپ باد رفتار راکب بود و عنان سمند تیز گام تند خرام در دست گرفته نهایت فرحناک همی رفت و بخویشتن میگفت آسایشیکه مراهست دیگیرا نصیب نیست که پای اسپ بلغزش آمد احمد بزمین افتاد و یک پائے چپ مضروب شد از صدمه اش حالت غشی بر وے طاری شد درین حالت حضرت ظهیر الدین خلیفه حضرت قطب المدار [illegible] تشریف ارزانی فرمود و بر بالینش آمده آواز داد که اے احمد در غشی کاذب چرا افتادے بر خیز و استغفار کن که چشم بکشاد و بر خیالات خود نفرین کرده توبه کرد و خواست که پائے بوس او شود و لیکن بیتابی فرصت نداد و شیخ مرکبش را صدائے داد فوراً دویده آمد شیخ آنرا از خاک برخاسته بموضعے که قریب بود برد و جراحیکه مجروحان را علاج میکرد

طبیبه ارشاد کرد که معالجه این جوان بکن او گفت در مالش
از امکانم بیرون است و اینکس زود هلاک خواهد شد بهم بر آمد
و پوست انار که در انجا افتاده بود بر جراحتش گردانید معاً
زخم صورت اندمال پذیرفت و صحت کامل یافت قدرے
لنگ بوقت رفتار معلوم مے شد عرض نمود که از زوئے
دارم که بتوجه حضرت سعادت بیعت هم اگر حاصل آید از
بنده نوازی چه بعید باشد غرضکه در زمره مریدانش در آمده
ملتجی رفاقت شد منظور داشت و بسفر مکه معظمه رفیق سیاحت
کرد و بعد زیارت حرمین شریفین زاد الله تعظیماً و تکریماً
[illegible] شدند در انجا خلفائیش بسیار انتظارش
میکشیدند و مشرف بقدمبوسی اش گشته بخدمت شیخ حاضر بوده
در ملک شام آنهمه سیر و سیاحت فرموده همیر فتند که حضرت
قطب المدار قدس سره را در اثنای راه یافتند و هی بجانب
ما وراء النهر میرفتند همه را شرف نیاز حاصل شد همراهش
مدتے زمانه بسر کردند روزے پوستین شخصی نذر حضرت
شاه مدار کرد آن پوستین و یک دستار را و شال اعزازش

شاه علی نقی قادری چشتی [illegible]

شجره سلسله [illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی نور قلوب العارفین

بنور [illegible] والصلوة والسلام علی [illegible] المصطفی

صلی الله علیه و آله [illegible]

حق پرست خود آمد اعرج را عطا کرد و لقمتیکه در نصیبش بود
تا آن وقت عطا فرمود و بدستے بخشش حاضر مانده افتخار و ارین
مے اندوختند و یکے از نوادر کامل شد مدارج علیه سید اشت
وقت وصال محبوب حقیقی حضرت سید بدیع الدین قدس سره
باجازت حضرت تاج الانام جانب ملک شمال برائی هدایت
خلق الله مامور شد و در اراضی بان نواحی رسیده مشغول و وفاتش
در سنه هشتصد و هشتاد و دو سه گردید وجه لنگ آن بود
که مذکور شد و سبب آن همی آنست که در ایام طفولیت والدینش
وفات یافتند مربی او کسی باقی نماند روزی حضرت سید
آلتو الرحمن خلیفه حضرت سید بدیع الدین قدس سره در آن مقام
که مسکنش بود تشریف برد و بر حالش رحم خورده یک ظرف
پر از طعام حواله اش کرده فرمود که چنانکه گرسنگی غلبه کند ازین
کاسه طعام بر آورده بخورے چنانچه ببرکت ارشادش گاهے
التجا پیش کسے نبرد و اتفاقیکه بسن شعور رسید در تلاش
آن بزرگ شد آنکه کاسه استغنا عطا فرموده بود او را
باتفاق حسنه شرف نیاز آن بزرگ حاصل گشت همون که بخشش

قطب المدار قدس سره اکراه و از بزرگان [illegible] حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب [illegible] بعض [illegible] ولا علی جمل لازم [illegible] آن صورت [illegible] قدس سره قائم [illegible] حضرت قطب المدار [illegible] بدیع الدین [illegible] از اکثر [illegible] بزرگان واقفیت [illegible] گرامی

رسید بلفظ اثیم یاد فرمود از همان روز این لقب بر وے قرار یافت احوالش حضرت مولانا اثیم جمالی مدنی خلیفه حضرت قطب المدار در منهاج المعارف که از تصنیف اوست ارقام فرموده مختصرے ازان نوشته شد وفات حضرت احمد اعرج در سنه هشتصد و چهل و یک گردیده قبرش در مندسور واقع است و حضرت مظهر الدین خلیفه حضرت شاه مدار در سنه هشتصد و پنجاه و پنج بماه جمادی الثانی انتقال فرمود هزار پر انوار در خوارزم و حضرت سید انوار الحق خلیفه حضرت ممدوح در سنه هشتصد و سی و نه سیر عالم ملکوت فرمود [illegible] حضرت مولانا اثیم جمالی مدنی ولی بود صاحب تصرفات خلفائش خوارق وے ارقام فرموده اند وفاتش در سنه هشتصد و نود بود و نه گشته در جوار فیروزپور آسوده است ١٥

ذکر حضرت مولانا ظهور الاسلام قدس سره العزیز

حضرت مولانا ظهور الاسلام بن مولانا عبد القیوم سیستانی خلیفه حضرت قطب المدار بود در مکتوبات خود مینویسد که شیخ

از دست رسول اکرم صلی الله علیه وآله وسلم بعالم روحانیت
مشرف گشتم انحضرت صلی الله علیه وآله وسلم ازین عاصی
فرمود که عمر گرانمایه رایگان میکنی و نقوش ستعار از دست
سعیدی که لرزه بر اندامم افتاد و از هیبت آلهی در انفعال
شده عرق عرق شدم چنانچه اشارة بجانب حضرت قطب المدار
فرمود که بخدمتش رسیده سعادت اندوز شو لاعلی خود
معروض داشتم ارشاد کرد که در مینولا در خوارزم است غرضکه
یا مدا و از بستر خواب بر خاسته در مسافت کوشیده به خوارزم
رسیدم و بقدمبوسی اش مفتخر شده از نعمت غیر مترقبه
بیعت سرفراز شدم روزی برادرم سید احمد الدین و اخویم
شیخ معین الحق ما هرسه کس باهم نشسته بودیم که ذکر عظمت
و هیبت خداوند جل عظمة بمیان آمد بر شیخ معین الحق حالتی
طاری گشت که بیهوش در آمد در انحال حضرت قطب المدار
ما هرسه را طلبیده به برقع اطهر که فرو هشته بود بر داشتند
و حالیکه در برقع انور مخفی بود از بی نقابیش کیفیت تجلی طور
عیان شد که اجمال دیدنش بود بی اختیار سر بسجده شدیم

حالت غشی هفت روز بر ایشان طاری ماند آب و گلاب پاشی
هیچ سود نکرد و حال شیخ احمد الدین چنان مبدل گردید که در
بحر فنا مستغرق شد مدت بیست سال بر آستانه مبارک حاضر
ماندم وقتیکه زمانه وفاتش نزدیک شد بدستار خلافت ممتاز
فرموده جانب دمشق بر خدمت هدایت خلق الله مامور فرموده
روانه ساختند خرق عاداتش مشهور و معروف اند حاجت الشراح
نیست مراتب و مناصب حضرت حق تبارک و تعالی میداند
یا حبیب او مزار پر انوار حضرت مولانا موصوف در ایران است
وفاتش در سنه هشتصد و چهار بماه ربیع الثانی بوده است

ذکر حضرت سید محمد و اصل عماد رومی قدس الله سره العزیز

حضرت سید محمد شاه و اصل عماد رومی از قوم سادات بود نام
والدش سید یعقوب وطنش روم ولادت با سعادت در
سنه هفتصد و هشت هجری واقع شد اکثر کرامات بایام صغر سن

بظهور آمد صاحب مدارج الولایت مینویسد که صاحب کمالے
واصل عماد از وقت ولادت مشهور است وقتیکه بر علوم
ظاهر عبور یافت گوشه اختیار نمود و تا مدت هیژده سال
برین حال ماند آخر بسیر روئے زمین پرداخت و از صحبت
اکثر اهل الله استفاده برداشت چون بروم مراجعت
کرد دران هنگام حضرت شاه مدار قدس سره رونق افروز
بودند هر روز انبوهے کثیر از برنا و پیر بر درش حاضر آمده
بمطالب و مقاصد خود میرسید روزے حضرت عماد هم
وفور کراماتش دریافته حاضر شد و با این ظهر و عصر حسب معمول
حضرت قطب المدار از حجره بیرون تشریف آورده با نجاح
مرام خاص و عام توجه میداشتند که سید عماد هم بحصول
شرف پابوس مشرف شد حضرت کمال رافت بحالش مبذول
فرموده بحلقه بیعت در آورد و بعد چندے بهدایت خلق الله
مامور ساخت و خود متوجه بسیر روئے زمین شدند در کتاب
مذکور احوال حضرت واصل مفصل است اندکے ازان درینا
مقام مذکور شد در سنه هشتصد و چهل از دار مکافات

بسوئے دار البقا رحلت نمود

ذکر حضرت خضر حنفی قدس اللہ سرہ العزیز

صاحب کنز الحقیقۃ یعنی حضرت حبیب اللہ شاہ مدراسی میفرماید کہ گروہے را دیدم بحالت درویشانہ بمقامے حلقہ زدہ تمام شب مشغول بذکر الٰہی ہمے ماندند روزے دران جلسہ فقیر ہم شریک شد لطفے وحلاوتے کہ بآن شب یافتم آنرا فراموش نمی کنم سر حلقۂ ایشان حضرت خضر حنفی بود و آن جماعت بید ارادت بخدمت وے داشت وے ہر روز اوشانرا تعلیم می[illegible]د و سعی بلیغ در ترتیب تربیتش ہمی کرد شیخ بسیار صاحب کمال بود من استفادہ بیعت از حضرت مخدومی شیخ بہلول سیاح داشتہ بودم دران ہنگام حضرت قطب المدار ہم از جانب کاظمین شریفین تشریف آوردند آوازہ کرامت حضرت اوشان شنیدہ اشتیاقے پیدا گشت خواستم کہ بخدمتش حاضر شوم سببے حائل شد کہ از رسیدن معذور ماندم شبی در انتہائے بر بستر ناکامے میطپیدم کہ خضر ممدوح تشریف آورد و گفت کہ بخدمت

حضرتم نرسیدی عذریکه معذور کرده بود اظهار کردم او از
خدای تعالی دعا خواست او تعالی ببرکت دعایش مرا ازان
بلانجات بخشید بامدادان بهمراهی شیخ برآستانهٔ مبارک
حضرت قطب المدار رسیدم و از انواع سعادت بهره یاب
گشتم و اجازت بیعت هم ازان جناب حاصل کرده مفاخرت
اندوز دنیا و آخرت شدم و بخدمت اشرف مدتی بسر بردم
مدارج آنحضرت بس عظیم اند که طایر خرد باوج آن نرسد
و شهباز فهم بعروج آن سر نکشد پس مرا اجازت شد که جانب
سیستان رفته بهدایت خلق الله مشغول شو چنانچه از انجا
رفته بکار خود مامور شدم الغرض حضرت حبیب الله شاه
قدس سره در سنه هشتصد و چهل انتقال فرمود مزارش
در سیستان واقع است و هجوم مردمان در عرس آنجناب
بماه صفر میشود

ذکر حضرت سید محمد باسط پارسا قدس الله سره العزیز

حضرت محمد باسط پارسا قدس سره سیدزاده بود وطنش از انقلاب قصبه

مجلد دیگر واقف اسرار خفی و جلی پیر
از جناب والد ماجد خود فقیر اجازت
مدارید بود و طریق رسیده است برینجا
بگویند و فقیر را هم اجازت سلسله
مخدوم شیخ ابن را صاحب ولایت
ولایت این جانشین گفت ازان روز
که شیخ ابن استحقاق آن دارد که اجا
آنحضرت بنهایت رضامند شده فرمود
اظهار ساخته که بوقت زوال تصور نماید

شاهجهان آباد است والدینش از هند وستان بگجرات مظفره رفتند
دران ایام سید نهایت صفر حسن بود نام والد ماجدش محمد
کاظم در راثنای راه بشدت بارش باران شد همه مردمان
بورطهٔ پریشانی افتادند الا ایشان ازان بلا محفوظ ماندند
مردمان را تعجب رو نمود وقتیکه بر جهاز سوار شدند بعد
دو روز باد مخالف جهاز را بگرداب طوفان انداخت راکبان
جهاز فریاد و فغان بر داشتند دران حال والده اش
سراسیمه شده او را در آغوش پدرش داد محمد کاظم
در بر گرفته بر سوی بنگاه رسید که صاحبزاده نیز سر بر آورده و بجای
آب [illegible] و لعاب دهن شریف در وے انداخت برکت
آن لعاب طوفان دفع شد و جهاز روانه گردید اهل جهاز ازین
کرامت منبسط گشته به ستایش زبان کشادند و سوای آن اکثر
کرامات بوقوع آمدند چون سن تعلیم رسید پدرش با وستاد
تفویض کرد و درس آغاز شد روزی بعالم روحانیت بزرگی
سر و چشمش را بوسه داد و در کنار گرفت و کمال مرحمت بوی
فرمود این احوال سید از اوستاد خود بیان فرمود اوستاد را

آثار بخت بلندی وے از عنوانش معلوم میشد گفت این راز
بر کسے اظہار نکنے شب دیگر چنین حالت باز رو نمود آن بزرگ
چند سیب وی را عطا فرمود از انگشت خود بر سینه اش حرفے
نوشت و گفت انشاء الله تعالی عنقریب فارغ التحصیل خواهی شد
و حق تعالی ترا از علم عرفان هم بانصیب خواهد کرد سید اسم مبارک
دریافت نمود گفت بایزید بسطامی و ترا فیض از ذات قطب المدار
نصیب خواهد شد منتظر وقت بوده معتکف خواهی ماند چنانچه
سید بعد فراغ علم بخانه خود بر گفته حضرت سلطان العارفین
عمل نموده انتظار حضرت شاه مدار میکشید که حضرت قطب المدار
از هندوستان بعزم زیارت خانه کعبه سیر فقند روزی بمقام
سد قیام ورزیدند و سید را طلبیده نعمائیکه در نصیب وے
از روز ازل بود بهره مند فرمود او بهمراه وے و الا مدتی به شرف
تقرب ماند و بحلقه خلافت ممتاز شده بهدایت خلق الله مامور
گشت اهل حوائج هر روز بآستانه اش حاضر شده کامیاب
میشدند در سنه هشتصد و سے و نه بماه ذی الحجه قالب
عنصری را در پاک زمین مکه معظمه سپرد

ذکر حضرت محمد ماه نصیرآبادی قدس الله سره العزیز

حضرت محمد ماه قدس سره ابن حضرت محمد باقر بن حضرت محمد شاه نصیرآبادی خلیفه حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سره بود در شباب عمر قصیده در نعت شریف نوشته بود و از آن روز علادت عظیم وی را دست داد و اکثر بمدح حضرت سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم زمزمه پیرا بودی کلامش نهایت فصیح و بلیغ بالشار روزی به مرغزاری سیر همیکرد و از کمال ذوق اشعار رسی میخواند ناگاه از حضرت مخدومی شیخ سعد به کمال چشم دوچار شد وی به پیر میسر بود در تعظیم و تکریم شیخ مصروف شد و در خاطرش الفت شیخ چنان جا گرفت که مفارقت پسند نکرد و در خدمتش بوده آداب صحبت حال الله می آموخت روزی به موضعی میرفت که نابینایی بچاه در افتاد مردمان در برآوردن وی سعی میکردند مگر تا رسیدن نظر خواص را تا رنگ گرفته بود و رسنی که در چاه آویزان کرده بودند بدستش نمی افتاد حضرت محمد ماه را دل بهم برآمد و گفت

آهنی که با خود داشته بود در رسن بسته بچاه آویخت نابینا
بر آوازش خبر دار شده در دست محکم گرفت و از هلاکت
نجات یافت و همراهی وے بخدمت حضرت شیخ سعدی
شامی حاضر شد شیخ گفت این کدام کس است نابینا عرض نمود
که اے شاه بینوایان نابینائے مرا بسیار حیران کرده است
میخواهم که روشنی بصارت از عنایت والا میسر شود و حال
افتادن وے در چاه محمد ماه معروض داشت شیخ بر سر رحم
آمده در حق وے از جناب الٰهی دعا خواست بینائی یافت
و شیخ سعد از انجا مع محمد ماه نهضت فرموده بخدمت اشرف
حضرت قطب المدار فائز شدند محمد ماه قصیده در مدح حضرت
تصنیف کرده پیش نمود چنانچه صله آن چنان عطا شد که کاسه
تمنایش لبریز گشت الغرض مدتی بخدمت محبوب غفار حضرت
سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سره
حاضر مانده بخرقه خلافت معزز شد وفات حضرت محمد ماه
در سنه هشتصد و بست و دو گشته مزار پر انوار در قصبه آباد است
کتابی بزبان عربی در تصوف از تصنیفات اوست

بسم الله الرحمن الرحیم
بدانکه کنیت ابو تراب و لقب شاه مدار
و نام سید بدیع الدین است
از جانب پدر حسینی و از مادر حسنی است
و این نسب نامه صحیح از مکتوبات
مخدوم قاضی حمید الدین ناگوری
نسخه شده سید بدیع الدین بن سید علی
بن سید بهاء الدین بن سید
نظام الدین

نجم الدین بن سید احمد بن سید محمد بن
اسمعیل بن سید امام جعفر صادق بن امام
محمد باقر بن امام زین العابدین بن امام
حسین بن امام العابدین علی ابن ابی طالب
کرم الله وجهه نام مادر فاطمه ثانی بنت
سید عبد الله بن سید زاهد بن سید محمد
بن سید عابد بن سید ابو صالح بن سید
ابو یوسف بن سید ابو القاسم بن سید
محمد اسد محقق بن سید حسن مثنی بن امام حسن
بن امام المؤمنین حضرت علی کرم الله وجهه

ذکر حضرت سید صابر ملتانی قدس الله سره العزیز

حضرت سید صابر ملتانی عرف شاه بڈھن بن سید یعقوب ملتانی خلیفه حضرت قطب المدار بود وطنش در ملتان است برفاقت حضرت پیر و مرشد خود ہمے بود وقتیکه حضرت قطب المدار قدس سره در نواحے نیپال بر کوہے معتکف شده بودند حضرت صابر در نیپال مقام کرد دران مدت یک لکه و چند هزار در حلقه اسلام درآورد و چنانکه حضرت از اعتکاف فارغ شده از کوه فرود آمدند بر حسن سعی سید مذکور آفرین فرمودند و نهایت راضی گشتند جائیکه حضرت معتکف شده بودند هنوز حجره بر آن کوه قایم است آن کوه بلقب مدار کی پہاڑ مشهور است بسیار بلند زائرین بدقت بر آن کوه میرسند و هر سال در فصل بہار اژدهام اهل حاجت در انجا میشود المختصر حضرت قطب المدار سید ملتانی را دران دیار برائے هدایت خلق الله مامور فرمودند

وطنش ملتان تاریخ تولدش ۲۵ ماه شوال روز دوشنبه سنه ... هجری النبوی صلعم حافظ و قاری کلام ربانی ... [illegible]

[illegible]

وسید صابر ملتانی و حضرت محمد شمس الدین فیروزپوری و حضرت
شیخ قیام الدین جلال آبادی و حضرت محمد فاروق خاکسار قندهاری
و حضرت شاه حیات پانی پتی رحمهم الله علیهم اجمعین را در نواح چین
بهدایت خلق الله مامور فرمود خود بدولت از انجا روانه ممالک
نصرانیان شدند بر کوه همالیه محمد صابر مدت بیست و یک سال
بیک سجده در شغل حبس دم بسر فرمود وجه شاه بدهن اینست
که بسیار طویل العمر بود و لهذا وے را عوام بزبان خود شاه بدهن
نامیدند و بعضے ازان شاه صبورن میگویند و گویند که عمر
شریفش دوصد و نود و یک سال بود که از گلشن هستی در سنه
نهصد و نود و نه سفر آخرت فرمود در حیات ظاهری بیشمار
مخلوق را رهنمونے نمود مزار شریف در نواح گورکهپور جانب
مشرق بفاصله بیست کروه واقع است

ذکر حضرت محمد شمس الدین فیروزپوری قدس الله سره العزیز

حضرت محمد شمس الدین فیروزپوری بزرگے بود صاحب ارشاد

از فیروز پور بخدمت حضرت قطب المدار رسیده مفاخرت اندوز شد و در ریاضت و مجاهده چنان کوشید که مقبول نظر حضرت ممدوح شده از متاع نعمت خلافت مباهات اندوز گردید کمالات باهراتش بسیار بوقوع آمده المختصر در سنه هشتصد و هشتاد ازین کاخ بی بنیاد بگلشن جاوید شتافت مزار زیارتگاه زوار در چلین است

ذکر حضرت قیام الدین جلال آبادی قدس الله سره العزیز

حضرت قیام الدین جلال آبادی خلیفه حضرت قطب المدار بود نعمت ابدی و دولت سرمدی هنگام سفر مکه معظمه از انجناب حاصل نمود و در مدینه منوره از سعادت خلافت هم بهره مند شد اکثر خوارق و کراماتش درج صحائف اند در سنه هشتصد و هشتاد از پنجره خاکی طائر روحش در باغ جنان پرواز نمود انا لله وانا الیه راجعون مزار پر انوار در چلین است

ذکر حضرت محمّد فاروق خاکسار قندهاری قدس الله سره العزیز

حضرت محمّد فاروق خاکسار قندهاری ولی بود از مشائخ
کبار مسکن شریف در قندهار بود در فهم و فراست نظیرے
نداشت روزے حاکم وے را طلبید و گفت میخواهم که ترا دستور
خود سازم منظور نداشت و گفت خواهش چنان وزارت
ضرور دارم که زوالے نداشته باشد و نیابت شاهی خواهم
که جاوید ماند نه چند روزه چند انکه ترسناک از تو شدند مهابت
قدر حاکم حقیقی را خواهم انگاشت از عنایتش چه بعید باشد
که مرا یکے از نیکان شمارد و از نعمت دنیا که ملعون و مردود است
علیحدگی میجویم و آن شدائد و صعوبت بودن که حظے و لفظی افزاید
در طلبش خواهم کوشید انشاء الله تعالی حاکم انگشت حیرت
از سخنانش بدندان تفکر گزید و محمّد فاروق از آنجا برخاسته
معظمه روانه شد و بعد طے مسافت از شرف زیارت خانه کعبه

مشرف شد و از انجا بر آستانهٔ اکرم حضرت رسول صلی الله
علیه وآله وسلم جبین نیاز بخاک پاک سود و در انوقت حضرت
قطب المدار نیز دران حرم محترم حاضر شده بودند از او شان
مفاخرت اندوزد و ازین شده رفیق سفر و حضر ماند چونکه ستارهٔ
بخت بلندیش باوج ترقی بود باندک زمانه از خرقهٔ خلافت
مفتخر شد الغرض در سنه هشتصد و چهل باه ربیع الاول متوجه
عالم بقا شد مزار پر انوار در چنین است

ذکر حضرت شاه حیات پانی پتی قدس الله سره العزیز

حضرت شاه حیات پانی پتی قدس سره صاحب کمالے بود از
کملار پیشین محمد اصغر که برادر عم زاده وی بود در کمال جوهر
قابلیت بعالم شباب نامی شد روزے باهم بحثے پیش آمد شاه
حیات گفت که خالق مطلق حیات را حیات ابدی عطا
فرموده در جوابش محمد اصغر گفت که نفوس مستعار چند روزه

بالمله ازین هم کم ست گفتگو طول کشید بهر دو از خانه خود بدهلی رسیدند و آنجا
مصلحت کردند که بشخصے حقیقت حال بیان کنیم که بی دلیل آن زبانها یکی را
معقول کند درین اندیشه بودند که بزرگی دیدند طبیعت ایشان راغب
بجانبش شد چنانچه آن بزرگ حضرت کریم الله خلیفه حضرت قطب المدار بودند
از ملاقاتش معلوم شد که حضرت قطب المدار درانجا مقیم اند ایشان پیش حضرت
قطب المدار رسیدند و فیصله خود خواستند حضرت ممدوح حجاب نقاب از چهره مبارک
برداشتند از تاب تجلیات چهره انورش تاب نیاورده بیتاب
گشته به بیخودی در آمدند بعد افاقه عشق حضرت پرسیدند
که اسے سعادت کیشان بحثے تمام شد جواب دادند بیشک
مسئله ما حل شد و آن سعادت که بجنت بیدارم در خواب
ندیده بود از کمال توجه حضرت حاصل گردید رمزے بود که بظهور
آمد آن اینست که تا وقتیکه خود است خودی رو خواهد نمود
و وقتیکه بیخود است بیخودی آشکارا خواهد شد بلکه هیچ نخواهد ماند
باقی حی لایموت باقیست و بعضے نکته دیگر بیان میکنند که
دران حالت بیخود از قالب خالی میشود نه از روح بلکه روح
بحالت اصلی میماند او محتاج اعضا بدنے نیست و روح

حیوانے ضرور راز معذوری اعضا معذور میشود اگر خطره راه

یابد که آشنائے از وے چگونه هست جواب اشیاے عالم

محسوسات تاب دیدنش ندارد و در عالم اسباب روح حیوانی

هم داخل است و او همه عالم را بآن واحد بلکه در بے مدت

مے بیند تمام جهان پیش وی مثل ذره ایست که در صحرا می تابد

زیاده شارح حکم نه بد الغرض در ان حال ایشان چنین سعادت

ابدی را گذاشتن مناسب ندانستند و برفاقت حضرت بوده کمالات

می اندوختند چنانچه حسن عمل خویش سعی نمودند روزی حضرت

از اوشان رمزے پرسیدند ایشان جواب با صواب

عرض نمودند حضرت راضی گشته تاج خلافت بر تارک آن

رهروان معرفت مزیب فرمودند حضرت شاه حیات پانی پتی

در سنه هشتصد و پنجاه که جامه هستی پوسیده دیده در خرابه دنیا گذاشته

لباس فاخره ابدی پوشید ششم ماه رجب المرجب بود که قالب

عنصری در زمین کابل سپرده شد فیض کمالاتش هنوز جاریست

وفات حضرت اصغر در سنه هشتصد و چهل گردید و حضرت شاه

کریم الله در سنه هشتصد و پنجاه و هشت رحلت فرمود و مرقد

مرقد شریفش بر کوه چندیری ملک مالوه واقع است

ذکر حضرت شاه فضل الله بدخشانی قدس الله سره العزیز

حضرت شاه فضل الله بدخشانی امیری بود از امرای بدخشان
روزی بحمام غسل می‌کرد و خدمتگارش صاف
نمی‌نمود که قدری آب گرم از دستش بر اندامش افتاد
امیر بهم بر آمد و از بیم آزارش ترسان و هراسان شد
که امیر بسویش نظر کرد و در آن وقت رنگ چهره اش متغیر یافته
زمانی سر بگریبان تفکر فرو برد و خیال نمود که جسم نازکم متحمل
حرارت آبش نشد حالانکه از اعتدال اندکی گذشته بود و خشمیکه
بروی کرده ام او چه حالت این بیچاره کرده است که بیتاب
و سراسیمه شد و آن قادر مطلق که مرا آفریده و قدر و منزلت
عطا فرموده است روزی چنین خواهد شد که از من محاسبه
خواهد گرفت اگر در حساب پاک بر آمدم فبها و الا در معرض

حسام الدین جونپوری که فردوسی در جونپور
است و هم شیخ الاه نوری امام قدوسی
در تذکره راست یازدهم شیخ محمد جهنده
فردوسی در دیو رای یا زدهم سید احمد ابن
کرده و از دو سال ایک گریبان بر پای چپ
ار نهاده برده و پای راست بر زمین نهاده
فردوسی در سواد کوه مندو بن است
ملا کامل که در عصر همایون پادشاه بود
در تذکرة القدس آورده که چون حضرت
سید بدیع الدین قطب المدار در بغداد
شریف فرما شدند و از غوث صمدانی
حضرت عبدالقادر جیلانی هم ملاقی شدند
حضرت هم موصوف محمد جمال الدین
را که بعضی زادگان هم ایشان بودند
رحمهم الله خواهر شاه مدار گروه نزد ان
اودمان از شما بهره مند خواهند شد
من

عتاب خواهم آمد و در حساب پاک بر آمدن معلوم در آن دم
کرا مجال دم زدن خواهد بود حیف عمر بی بقا در خواب
غفلت بسر شد و از دنیی نبرد و انشتم اسیر را خوف الهی جنبانید
از آنجا برخاسته از خادم معذرت خواست و همه جاه و نعم را
ترک کرده جامه خاکساری در بر کشید و در جستجوی مرشد
روانه شد و بخدمت اکثری از بزرگان دین سعادت اندوخته
در هندوستان رسید و از حضرت مخدوم میر اشرف جهانگیر
سمنانی قدس سره شرف نیاز حاصل نمود و افاده بیعت
خواست حضرت ایشان فرمودند که ای طالب حق هر کار
را وقتی معهود وقتی را کاری خالق مطلق مقرر کرده است
حالا وقت آن نرسیده است که گشود کار تو گردد چنانچه
از آنجا نهایت متاسف و اندوهگین راه پیش گرفت و از
نفس خود میگفت که ای خصم جانم دیده باید عهده بر آمدن
از دست تو کی شود و بر خود نفرین میکرد و میگفت که این همه
شومی اعمال ماست که از مقصد بی بهره ماندم الحاصل
در جونپور رسید بقا اینکه حضرت قطب المدار افاده بخشش

نی قرات القدس احوال امام تبریز
حضرت سید بدیع الدین قطب المدار
وقت خود بوده و در تکمیل و ارشاد
از فرزند امیر المومنین علی کرم الله وجهه
حاصل گشته و بعضی نسبت ارادت
و در السوی طیفور شامی لاحق میکنند
و این راست نمی آید چرا که در میان
طیفور شامی و سید بدیع الدین قطب المدار
تفاوت بسیار است گر تربیت از روح
در میان آمده باشد بهر حال سید بدیع الدین
قطب المدار از مشائخ کبار بوده

خلائق بودند حاضر شد و از حضرت ایشان اظهار حال نمود حضرت
ممدوح کلمات تسلی و تشفی فرموده ارشاد کرد که ای عزیز حالا در
کوچهٔ طلب قدم نهادهٔ و آن بحریست ذخار دریائیست ناپیداکنار
مخاطرات و مهلکاتش بیش از بیش اندر عبور ازان کاریست
دشوار مردانیکه در معرکه مردان شیخ روی حاصل مینمایند
جرأت و همت را شعار خود ساخته هوشیاری و بیداری را
کار میفرمایند انگاه بعون ناخدای حقیقی کشتی خود را از معرض
هلاکت بساحل نجات میرسانند و دران بوده حیات ابدی می یابند
که آن راحت و آرام از زوال دور است و مخاطرات
از تو قریب تر پس ازان بر حذر باید بود آخر لشیخ
مشرف گشته یکی از مقربان بارگاه لم یزل و لایزال گردید
این بزرگ هم خلیفه حضرت قطب المدار بود خوارق عادات
وی صاحب مدارج الولایت نوشته است در سنه
هشتصد و شصت و پنج و دو بماه رجب ازین سپنجی
سرای بعالم بقا سیر فرمود مرقد شریف در ستاره
واقع است

ذکر حضرت حکیم احمد قدس الله سره العزیز

حضرت حکیم احمد قدس سره حکیمے بود حاذق در تبحر علم همسرے نداشت وطنش مصر است روزے مع چند طالبے بر کشتئے سوار شده اندکے رفته بود که یکے از تلامذه پرسید که مزاج هوا دریافت کن او جواب داد که درین ساعت بر اعتدال است مگر قریب متبدل و تغیر خواهد گرفت و در دو ساعت همیت پیدا خواهد شد سبب تشخیص او تصدیق کرده از ناخدائے کشتی گفت که کشتی را واپس کن بکمال سرعت وے زورق گردانید بر کنار رسانید حکیم زود از وے فرود آمده از شاگردان خود گفت که تدبیرے کنید تا هوا معتدل شود چنانچه تدارکش نموده شد مگر هیچ سودمند نگشت و اکثرے از مردمان هلاک شدند بامدادان بر سقف خانه خود بیخ امید و هر سو نگریست بر لب دریا خیمه دید که لمعات تجلی بر وے نزول میکرد شاگرد وے را برائے دریافت فرستاد او در انجا رفته معلوم کرد که حضرت قطب المدار تشریف میدارند

واینهمه کسان که جابجا قیام گرفته اند از همراهیان اوشان اند
شاگرد احوال آنحضرت بیان کرد حکیم از کمال اشتیاق حاضر
شد در انوقت موقع نبود بازگشت و بوقت معینه حاضر شده
قدمبوس شد حضرت قطب المدار گفت ای حکیم تدارک بلای
آسمانی چه کردی در جوابش منفعل شده در سکوت آمد باز حضرت
ممدوح ارشاد فرمود که این قهر الهی ست که نازل شده است
چه عجب که اهل آبادی همه در معرض هلاکت در آیند حکیم بانوقت
دست بسته التماس کرد پناه چگونه رو نماید حضرت ارشاد کرد
بشرطیکه از افعال ناهنجار خود تائب شوند تمام اهل آبادی
بخطای ماخوذ شده اند مالیکه غارت برده اند مرد وی را
حواله کنند و از وی دعا کنانند و باز مرتکب چنین افعال نشوند
این بلا از سرشان دفع خواهد شد انشاء الله تعالی چنانکه اهل
شهر بر آستانهٔ اقدس حاضر گشتند و حسب الارشاد بعمل آوردند
حق تعالی آن بلا را از سرشان دفع گردانید و حکیم در حلقهٔ
بیعت در آمده بشرف خدمت مدتی مشرف ماند و از خرقهٔ
خلافت هم ممتاز شد و فاتش در سنهٔ هشتصد و نود بوده است

ابو الجبر و چهارم شیخ ابو الحسن خرقانی پنجم خواجه نظامی گنجوی ششم خواجه ... هفتم حضرت سید بدیع الدین قطب المدار
سیوم شیخ الشائخ حضرت ابو سعید
نجم الدین کبری با ایشان صحبت ...
کمال الدین جندی را سلسله ابو الجناب
خواجه اویس قرنی دوم شیخ ابو القاسم
از روح احمدی علیه ...
بجهار دهم احوال اولیاء کبار ...
لطائف اشرفی پایان لطیف
۱۸ اشرف سمنانی قدس الله سره در

مزار ایشان در نواح درکوس واقع است

ذکر حضرت سعدین قدس الله سرهما العزیز

آورده‌اند که حضرت سعد الاکبر و حضرت سعد الاصغر پسران
سید محی الدین رومی سید بودند از اولاد حضرت امام
موسی رضا علیه السلام وطن ایشان روم است روزی
هر دو برادر برای شکار در دشتی رسیدند و شکاری کردند
خدمت گارش کبابی طیار ساخت که درویشی پدید آمد
هر دو صاحبزاده پیش درویش پیش داشتند و کبابی چند پیشش
نهادند شیخ اندکی از آن خورد و صاحبزادگان مذکورین
اصرار بلیغ کرده بخانه خود بردند و در خدمتش کوشیدند
والد بزرگوار شان در حق آن صاحبزادگان از آن باخدا
همت خواستند آن بزرگوار فرمودند انشاء الله تعالی این
صاحبزادگان شما صاحب کمال خواهند شد خاطر جمع دارید
وقتیکه در خواست بیعت کردند فرمود حضرت قطب المدار ولی
کامل در ینجا خواهند آمد از ایشان این سعادت کیش بهره مند

خواهند شد آن بزرگ شاه ولی الله مکی بود وسے با صرار آن صاحبزادگان چندی آنجا قیام ورزیده بامدان رفت ازان روز در خاطر آن هر دو عزیز اشتیاق پابوس حضرت قطب المدار پیدا گشت و منتظر وقت میبودند که بعد چند سال خبر آمد آمد حضرت قطب المدار شهرت پذیرفت اهالیان شهر باستقبال حضرت شان بیرون شهر رفتند درانمیان حضرت سعد بن نیز بودند وقتیکه به فرودگاه شاه حاضر آمدند حضرت مرقوم بدان بخت بلندان نظر توجه فرموده برائے آموختن آداب صحبت قادسه مردان الشیخ نصیر الدین شیرازی را تفویض فرمودند بعد ازان در حلقهٔ ارادت کیشان در آوردند المختصر این هر دو بزرگ نیز داخل خلفائے حضرت قطب المدار اند صاحب تصرفات و مقامات شدند و در تمام عمر اتفاق مفارقت باهم هر دو برادر شفیق در تجرید و تفرید یکتا و یگانه وقت بودند در سنه هشتصد بماه صفر سعد الاکبر را سفر آخرت پیش آمد و در همون سال بماه جمادی الثانی از برادر خود سعد الاصغر ملاقی شد این هر دو بزرگ را سعدین رومی مینامند مزار پرانوار شان در نواح

روم واقع است

ذکر حضرت شیخ نصیب الدین شیرازی قدس الله سره العزیز

حضرت شیخ نصیر الدین شیرازی قدس سره درا نوقت که سعدین مرقوم الصدر فیضیاب شدند بخدمت حضرت قطب المدار قدس سره حاضر بود و شیخ ممدوح یکے از خلفا ے حضرت قطب المدار بود وطنش شیراز است از بزرگان اکابر بوده است تصرفاتش بسیار از وے مشهور اند در سنه هشتصد و هفتاد و از ین دار فانی رخت هستی بربست مرقد منور نفیش بر کوه هما لیه واقع است

ذکر حضرت مولانا حسین خراسانی قدس الله سره العزیز

حضرت مولانا حسین خراسانی عالم بود با عمل نهایت مرد صالح شبها بوسم سر با پیش شمع روشن بود و سیر کتاب مینمود که پروانه خود را بران شمع نثار کرد و نقد جان را قربان ساخت

در خاطرش از سوختنش اثری پیدا شد نختی سر بجیب التفکر فرو برد و اندیشید که کمال عشق او را چنان بجود و بیخبر ساخت که خود را پاک بسوخت و در کسی از عشق چنان متأثر است که بظهور آمد و اسے بر حالم که از عشق اثرے و نشانے ندارم و وقت عزیز را رایگان در غفلت و عطالت می گذارم ازان ساعت بدرد و دلش خراشے پیدا گشت و حالت جذبہ ہویدا که بمسجد حضرت قطب المدار مع احباب و اصحاب خود معتکف بودند وقتیکه موذن بانگ حی علی الصلوٰۃ بلند کرد مولانا نیز دران مسجد داخل شد حضرت قطب المدار بجماعت یاران خود مشغول نماز گشت ہمون که از لب مبارک حضرت قطب المدار کلمه الله اکبر گوش زد مولانا گشت چنان ہیبت حق بروی طاری گشت که مدہوش در افتاد بصفوف کاملان که شریک جماعت بودند ہر که شامل بود کیفیتے میداشت وقتیکه از نماز فارغ شدند اکثرے ازان میان باو التفاتے کردند و پیش آنحضرت آوردند حضرت دست حق پرست بر سینه اش گردانیدند غشی فرورفت غرضکه بینایش از کمال توجه حضرت بہ تسلی مبدل شد

وازنظر فیض اثر حضرت پیمانهٔ تمنای مولانا لبریز گشت مولانا
کامل کاملی بود از کمالات بیشتر تلمذ بمولانا حسین میداشت
وقتیکه حالت اوستاد بدینگونه یافت احوالش شنیده در جستجوی
اوستاد بخدمت حضرت قطب المدار رسید واز اوستاد
خود ملاقی شد و در حلقهٔ بیعت و خلافت آمد یکی از خلفای
حضرت قطب المدار باسمی مشد سنه وفات نهصد و چهل معروف
است مدفنش به قنوج پیوسته

ذکر حضرت سلیمان کیتی قدس الله سره العزیز

شاه کلیم الله خجندی که اصلش از خجند است در کمال بیجهر فاقت
سرآمده روزگار بود برای تفریح طبع باغی بنهایت فضا تعمیر
ساخته بود و درامیان اشجار میوه دار بازیب و زین حسب
قرین سرسبز بود هنگام بیگاه برای سیر میرفت اتفاقاً دران گلزار
صرصر تند خزانی وزیده تر و تازگی از وی بدر کشید و چشمه که در دلنواز
جانبخش کام جان بود بی آب گردید و شکل نباتات خوشگل بخشکی
پدید آورد و باغبانیکه سبب رونق داشته بود بجو و تعبیر ویرانی

گلستان ویرا بے برگ گردانید وادرارے کہ متعین داشت موقوف
گشت اہل وعیالش بگردش افلاس درآمدند واز سراسیمگی
رو بہ ہلاک نہادند روزے حضرت سلیمان یمنی خلیفہ حضرت
قطب المدار کہ بہدایت خلق اللہ مامور بودند متصل آن باغ
قیام ورزیدند وروزے از ہمراہیانش بتلاش آب رفت چاہ
خشک دید بازگشت وحالتش از شیخ عرض کرد شیخ دران
باغ قدم رنجہ فرمود بر لب چاہ رفتہ ظرفے دران انداخت آب
پدید آمد باغبان از دور معائنہ این حال کردہ بخدمت شیخ حاضر
آمد شیخ بر عسرت وی رحم خورد وبجوے فرمود باغبان عرض نمود
از روزیکہ باغ درتباہے آمد مالکش آنچہ وجہ کفایت مقرر
کردہ بود موقوف نمود زہے سعادت بختم کہ دریں جا حضرت وقت
بخشیدند ہمین ذات با برکات چشمہ جاری شد از عنایت چہ بعید
کہ باغ باز رو بتازگی آرد شیخ گفت انشاء اللہ تعالی ہمون کہ
این کلمہ بزبان قضا ترجمانش آمد اشجار کہ بصورت گدای بینوا
ایستادہ بودند ہمگی حلیہ سبز دربر کشیدند وسر سبز وشاداب شدند
وشیخ چندے درانجا قیام کردہ مشغول بہدایت وارشاد گشتہ واو

موعظمت سید از ناگاه خبر تازگی باغ بمالک باغ رسید برای
حصول فیض و برکت پیاده پا بخدمت دوید و باعزاز و احترام
تمام بدولت خانه خود برد و افتخار سعادت اندوخت و دختری
داشت نهایت حسین و جمیل بپای شیخ انداخت خواهرزاده
خود در آورده جاه و حشم را تفویض نموده همراه شیخ اختیار
کرده در هندوستان برفاقت وی سیرکنان رسید و از پابوس
حضرت قطب المدار افتخاری حاصل کرد وی یکی از خلفای
ارجمند شاه سلیمان یمنی قدس سره بوده است و شاه سلیمان
بعالم شباب در اشتیاق مرشد کامل بود که بیاوری بخت بیدار
بخدمت فیض موهبت حضرت قطب المدار بوطن مالوف خود
بحصول شرف بیعت اعزازی یافت و در تجرید و تفرید بوده
از توجه مرشد خود بمناصب ارجمند رسید یکی از خلفاء حضرت
قطب المدار ملقب شده بسر هند بود و بجمعیت خاطر بسر برد
مرقدش در گرجستان است والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

ذکر حضرت شاه خلیل الله کرمانی قدس الله سره العزیز

آورده اند که شاه خلیل الله کرمانی امیرے بود از امرای کرمان
در عنفوان شباب انجمنی منعقد ساخت و بقاعده شاهانه جشنے
ترتیب داد در عین حالت انبساط سفر سمرقند پیش آمد در همان
ایام از احباب و اصحاب مشوره نموده متوجه سمرقند شد چون
از سفر سمرقند مراجعت کرده رو بسوی کرمان آورد دران
نواحے شهره کمالات حضرت قطب المدار شنیده جهت
حصول شرف سعادت ملازمت سعے بلیغ بکار برده حاضر
آستانه حضرت قطب المدار گشت و مستدعی قدمبوس شد
چون این معنی را مقربان درگاه والا بعرض اقدس رسانیدند
حضرت نظر الطاف بر وی مبذول فرمودند چونکه مرتبت و عظمت
حضرت آن سعادت کیش بعین الیقین پیش از پیش دید آن
جاه و حشم را خیرباد گفته بزمره ارادت کیشان خود را درآورد
و یکے از جمله واصلان حق گشت و همراهے والا مانده در رفیق
سیر و سیاحت بوده در سرزمین حجاز رخت اقامت انداخت
ملا نظام الدین بیاپوری سیرکنان بر آستانه حضرت قطب المدار
حاضر شد چون صدق ارادت آنجناب صادق و واثق داشت

قطب المدار قدس الله سره العزیز

جواب بندگی حضرت قطب الاقطاب فرمایند

سوال فقیر را بتفصیل جواب فرمایند

التماس حصول بیعت وی قبول افتاد و بزمره اهل حق در آمد این
هردو بزرگوار را حضرت در انجا گذاشتند و ذات گرامی
را در هدایت خلق الله مصروف فرموده عطف عنان توجه بسمت
یمن که زینت بخشی آنجا مد نظر بود منعطف ساختند و آن
هردو اهل کمال بآن مقام فروکش بودند روزی طفلکی را که
برای چرانیدن گوسفندان بصحرا رفته بود مارے گزیده و زهر
سو برگشت دهقانی و برادرش گرفته میرفت که نظر شاه خلیل الله
بروی افتاد پیش خود طلبید و گفت این طفل را چه شده که بدین
حالت رسیده احوالش دهقان بیان کرد شاه دست حق
پرست برآن گزیدگی نهاد زهر فرو شد و حالت غشی دفع گردید
دران زمان شاه کمال همراه که با پدر خود حسب الطلب
بادشاه یمن رفته بود بملاقات آن بزرگ بزرگان عز و جل فائز
بوده بصحبت شان چنان حظے یافت که تارک گشته چنان واو
ریاضت داد که منظور نظر حضرت ملا نظام الدین افتاده بشرف
بیعت و خرقه خلافت مشرف شده عمر عزیز را در خدمت شان
گذرانده اکتساب کمالات می کرد میگویند که وقتی شاه کمال همراه

در ذکر آمدن عطای الهی تعالی چه بیان است
ای عزیز بدانکه ولادت دو نوع است
یکی ولادت صلبی که از مادر و پدر
تعلق دارد و دوم ولادت ارشادی

بسم الله الرحمن الرحیم

رساله ثمانوده

در صلوٰة نفل مشغول بود و تا دیر مصروف ماند که مجمع اهل حاجت
شد درانحال شیخ خلیل الله مرشدی تشریف آورده و در حق
اهل حوائج از خدائے تعالی دعا خواسته مقصد برآری او شان
کرد و فتنیکه ازان جمیع علحدگی دست داد شاه کمال را فرمود
که ای کمال کمال در زاویه کمال است تا زاویه بخوی کمال نیابی
از آمیزش خلق یکسوئے بدست نیاید و را اندم فراغ خاطرے
و آزادگی شاید العزیز عبادتیکه برائے نمود خلق است طریق
جهول و معرفتیکه بتیرگے فهم باشد ازان هم چه حصول در بارگاه
بے نیاز محرم راز شدن و بار یافتن آسان نیست آرے اگر در
کسرت بیچارگے و بیپائگی بوده حاضر ماند مضائقه ندارد و فتنیکه
هوای خودی در گیرد بر مضمون آیه شریف الویلک نطفته من
منی یمنی نظر کن که حق تعالی حقیقت آفرینش چسان اظهار
ساخته و اصل خلقت را یاد دهانیده و در کلام پاک بصراحت
ارشاد فرموده هل اتی علی الانسان حین من الدهر لم یکن
شیئا مذکورا انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج نبتلیه
فجعلناه سمیعا بصیرا و باز مخاطب میفرماید افرءیتم ما تمنون

در بیان کیفیت سید الاصفیاء زبدة الابرار
حضرت شیخ بدیع الدین قطب الاقطاب
قطب المدار قدس سره ملک الطریقة
فی تحقیق اولیاء سلطان الطریقة
در بیان طریقه با سلسله ایشان انتساب یافت
ایشان بود و ذات ایشان اویسی طریقه
تحقیق این امر که اینجا عبارت از اویسی طریقه

اویسی

احتیاج به تربیت پیری نباشد و او
از فخر الانبیاء مقتدای گروه اولیاء
یعنی از جناب محمد مصطفی صلوات الله
وسلامه او فیض و هدایت و کشف حقیقت
فیض بر روح پیر پیر ابو الحسن طیفوری
چنانچه او یسی رضی الله عنه را و این
مقام بس عظیم است تا کرا این دولت
رسانند چنانچه بعضے اولیا را اسد که بر دولت
نبوت و معرفت و برهنی طالبان را
نصیب روحانیت گرفته و از کمال جلال
بفیض انقاد رسید و تربیت سلوک
یافته و این طائفه نیز در اصل او بسیار
سند الفضل چنانچه شیخ ابو القاسم گرگانی
طوسی که سلسله مشایخ شیخ نجم الدین
کبری با ایشان می پیوند و از طیفوریه
ابو سعید و شیخ ابو الحسن خرقانی است در ابتدا
سلوک

وانتم تخلقونه ام نحن الخالقون پس ثابت شد انچه ثابت
شدنی بود چرا غافلی از خود و نمی بینی تخلیق خود را اگر
نجاست اصلی که مذکور شد میلان است نتیجه اش معلوم
که اسفل السافلین است و اگر صفات ملکی که در اصل
روح انسانی است از ان مطلع شده به پرهیزگاری کوشید
پایگاهش با علی علیین رسید و یکی از اهل صفا گردید حیف
بیچیده و تیره ای که عارضه به قالب خاکی که عاریتی ست و فانی
لاحق شده و جامه عنصری محض برای حصول کسب و ریاضت
مرحمت گردیده که در آخرت بکار آید از ان غافل گشته کجا را
بجز و بکجا رسانیده و هنوز قدم سعیت به منازل سعادت
ونه نهاده به نظر حقیقت کلام حق تبارک و تعالی جل شانه
وعم نواله معاینه کن که چه میفرماید اولم یر الانسان انا خلقناه
من نطفة فاذا هو خصیم مبین چون این معنی آشکارا شد و اصل
کالبد خاکی از کلام پاک بچنین شرافت و نجابت هویدا گشت
درحالیکه افعال سیئه از هم جدا نشد ند محل خطر و همه ابواب
پاکی و ناپاکی بر سلامتی خاتمه و بر سوء خاتمه موقوف داشته اند

حالا ایشان خبر هم نیست که ای آه این را کجا خواهند برد و لیکن اگر
بر هیچ بنا رحمند اگر خرقهٔ خاکساری پوش و در ریاضت با اخلاق
کوشش و معاذ الله اگر راه و روش تو بغیر حق باشد و عبادت
از بهر نمود خلق پس جای نماز ترا در آتش افشانند چنانچه
سعدی گوید ؎ اگر جز بحق میرود جاده است ⁂ در آتش
فشانند سجاده است ⁂ یعنی گروهیکه حریص و بسیار طامع اند
و از عقل و درایت بهرهٔ وافی ندارند گمان میبرند که عمل نیک
نکرده ثواب نیکی حاصل خواهند کرد و گوی سبقت از مرتاضان
زمانه خواهند برد خیال خام سعدی فرماید ؎ بر آن خورد
سعدی که بیخی نشاند ⁂ کسی برد خرمن که تخمی فشاند ⁂ باید که
دامن خود را از آلایش ریاء خفی و جلی بری دارد و از اختلاط خلق
بگوشهٔ تنهائی آرد با جمعیت خاطر ای طالب مطالب بدین و بکنج قناعت
فرو نشین حریفی در شمعی گفته ؎ برو ای عقل نامحرم که امشب
با خیال او عجب خوش خلوتی دارم که من هم نیستم محرم ⁂ و در باره
سکون خاطر و جمعیت وافر ؎ هر خیال غیر او را از دو دل ⁂ این رباعی
عاشقانت را عیان و عزیزا خصائل نفیسه و شمائل لطیفه از اعمال صالح بیست می آید

مکتوب فی التوراة من تزود فی الدنیا صار یوم

اور یہ لکھا ہے توریت میں جسنے توشہ کرلیا دنیا مین ہوا

القیمة حبیب الله ومن ترک الغضب صار فی جوار الله

قیامت کے دن اللہ کا دوست اور جسنے چھوڑا غصہ ہوا اللہ کے ہمسایہ مین

ومن ترک حب العیش فی الدنیا صار یوم القیمة امنا من

اور جسنے چھوڑی محبت عیش کی دنیا مین ہوا قیامت کے دن امن پایا ہوا

عذاب الله ومن ترک الحسد صار یوم القیمة محمودا علی

اللہ کے عذاب سے اور جسنے چھوڑا حسد کو ہوا قیامت کے دن تعریف والا

رؤس الخلائق ومن ترک حب الریاسة صار یوم القیمة

تمام خلائق کے سامنے اور جسنے چھوڑی محبت ریاست کی ہوا قیامت کے دن

عزیزا عند الملک الجبار ومن ترک الفضول فی الدنیا

عزت والا نزدیک بادشاہ غالب کے اور جسنے چھوڑی زیادتی دنیا مین

صار ناعما فی الابرار ومن ترک الخصومة فی الدنیا

ہوا آرام پانے والا انکے درمیان اور جسنے چھوڑا جھگڑا دنیا مین

صار یوم القیمة من الفائزین ومن ترک البخل فی الدنیا

ہوا دن قیامت کے مطلب پانیوالون سے اور جسنے چھوڑا بخیلی کو دنیا مین

صَارَ مَنْ كُوْرَجِنْدَ رَئِيْسِ الْخَلَائِقِ وَمَنْ تَرَكَ الرَّاحَةَ

ہوا فکر اسکا نزدیک سردار ون خلائق کا اور جسنے چھوڑا راحت کو

فِي الدُّنْيَا صَارَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَسْرُوْرًا وَمَنْ تَرَكَ الْحَرَامَ فِي الدُّنْ

دنیا مین ہوا قیامت کے دن خوش اور جسنے چھوڑا حرام کو دنیا مین

صَارَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِي جِوَارِ الْاَنْبِيَاءِ وَمَنْ تَرَكَ النَّظَرَ فِي الْحَرَامِ

ہوا قیامت کے دن ہمسایہ مین انبیا کے اور جسنے چھوڑا دیکھنا حرام کا

فِي الدُّنْيَا اَقَرَّ اللّٰهُ عَيْنَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِي الْجَنَّةِ وَمَنْ تَرَكَ الْغِنٰى

دنیا مین خوش کریگا الله اوسکی آنکھ کو قیامت کے دن بہشت مین اور جسنے چھوڑی تونگری

فِي الدُّنْيَا وَاخْتَارَ الْفَقْرَ يَبْعَثُهُ اللّٰهُ تَعَالٰى يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَعَ الْوَلِيِّيْنَ

دنیا مین اور اختیار کی فقیری اوٹھاویگا الله تعالی اوسکو قیامت کے دن ساتھ ولیون

وَالنَّبِيِّيْنَ وَمَنْ قَامَ بِحَوَائِجِ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا قَضَى اللّٰهُ تَعَالٰى

اور نبیون کے اور جو کوئی قائم ہوا جاری کرنے مین حاجتون آدمیون کو دنیا مین جاری کیا

حَوَائِجَهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمَنْ اَرَادَ اَنْ يَكُوْنَ فِي قَبْرِهِ

حاجتین اوسکی دنیا مین اور آخرت مین اور جسنے ارادہ کیا کہ ہووے اوسکی قبر مین

مُؤْنِسٌ فَلْيَقُمْ فِي ظُلْمَةِ اللَّيْلِ وَالْيُصَلِّ وَمَنْ اَرَادَ اَنْ يَكُوْ

مونس چاہیے کہ کھڑا ہوا اندھیری رات مین اور نماز پڑھی اور جسنے ارادہ کیا

فِيْ ظِلِّ عَرْشِ الرَّحْمٰنِ فَلْيَكُنْ زَاهِدًا وَمَنْ اَرَادَ اَنْ

سایہ میں تخت خدا کے چاہیے کہ زہد کرے اور جسنے ارادہ کیا

حِسَابُهٗ يَسِيْرًا فَلْيَكُنْ نَاصِحًا لِنَفْسِهٖ وَاِخْوَانِهٖ وَمَنْ

کہ ہو حساب اوسکا آسان چاہیے کہ وہ نصیحت کرے اپنے نفس کو اور بھائیوں کو اپنے اور جسنے

اَرَادَ اَنْ تَكُوْنَ الْمَلٰئِكَةُ زَائِرِيْنَ فَلْيَكُنْ وَرِعًا وَمَنْ

ارادہ کیا کہ فرشتے ملاقات کریں چاہیے کہ پرہیزگار ہووے اور جسنے

اَرَادَ اَنْ يَّسْكُنَ فِيْ بُحْبُوْحَةِ الْجَنَّةِ فَلْيَكُنْ ذَاكِرًا لِلّٰهِ

ارادہ کیا کہ رہے درمیان بہشت کے چاہیے کہ یاد کرے اللہ کی

بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَنْ اَرَادَ اَنْ يَّدْخُلَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ

رات میں اور دن اور جسنے ارادہ کیا کہ داخل ہو بہشت میں بے

حِسَابٍ فَلْيَتُبْ اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً نَّصُوْحًا وَمَنْ اَرَادَ

حساب چاہیے کہ توبہ کرے اللہ کی طرف توبہ خالص اور جسنے ارادہ کیا

اَنْ يَّكُوْنَ غَنِيًّا فَلْيَكُنْ رَاضِيًا بِمَا قَسَمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَمَنْ

کہ ہووے دولتمند چاہیے کہ راضی ہو ساتھ تقسیم اللہ تعالی کے اور جسنے

اَرَادَ اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ اللّٰهِ فَقِيْهًا فَلْيَكُنْ خَاشِعًا وَمَنْ اَرَادَ

ارادہ کیا کہ ہو اللہ کے نزدیک فقیہ چاہیے کہ عاجزی کرے اور جسنے ارادہ کیا

أَنْ يَكُونَ حَكِيمًا فَلْيَكُنْ عَالِمًا وَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ سَالِمًا

کہ ہووے حکیم چاہیے کہ عالم ہووے اور جسنے ارادہ کیا کہ سلامت رہے

مِنَ النَّاسِ فَلَا يَذْكُرْ أَحَدًا إِلَّا بِخَيْرٍ وَالْعِبْرَةُ فِيهَا

آدمیون سے سو یاد نکرے کسی کو مگر بھلائی سے اور عبرت بیچ اسکے ہے

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خُلِقْتُ وَلِمَاذَا خُلِقْتُ وَمَنْ أَرَادَ الشَّرَفَ

کہ کس چیز سے پیدا کیا گیا ہون اور کسو اسطے پیدا کیا گیا ہون اور جسنے ارادہ کیا بزرگی کا

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَخْتَرِ الْآخِرَةَ عَلَى الدُّنْيَا وَمَنْ

دنیا اور آخرت مین چاہیے کہ اختیار کرے آخرت کو دنیا پر اور جسنے

أَرَادَ الْفِرْدَوْسَ وَالنَّعِيمَ الَّذِي لَا يَفْنَى لَا يُضَيِّعُ عُمْرَهُ فِي

ارادہ کیا فردوس کا اور اون نعمتون کا کہ فنا نہون گی ضائع نکرے عمر اپنی

فَسَادِ الدُّنْيَا وَمَنْ أَرَادَ الْجَنَّةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

فساد دنیا مین اور جسنے ارادہ کیا بہشت کا دنیا اور آخرت مین

فَلْيَعْمَلْ بِالسَّخَاوَةِ لِأَنَّ السَّخِيَّ قَرِيبٌ إِلَى الْجَنَّةِ وَبَعِيدٌ

سو لازم پکڑے سخاوت کو کہ سخی قریب ہے بہشت کو اور دور ہے

مِنَ النَّارِ وَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَتَنَوَّرَ قَلْبُهُ بِالنُّورِ التَّامِّ

دوزخ سے اور جسنے ارادہ کیا کہ روشن کیا جاوے دل اوسکا روشنی پوری

فعلیه بالشکر والاعتبار ومن اراد ان یکون له

سو لازم ہے کہ ہمیشہ شکر کرنا اور عبرت پکڑے اور جسنے ارادہ کیا کہ ہووے اوسکا

بدن صابر ولسان ذاکر وقلب خاشع فعلیه

بدن صبر کرنے والا اور زبان ذکر کرنے والی اور دل عاجزی کرنیوالا تو لازم

بکثرة الاستغفار للمؤمنین والمؤمنات المسلمین والمسلمات

ہے بہت بخشش مانگنے واسطے مردوں اور عورتوں ایماندار کے مردوں اور عورتوں مسلمانکے

شجره

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی هدانا لهذا وما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله والصلوة والسلام علی سید الاولین والاخرین امام الانبیاء والمرسلین شفیع المذنبین احمد مجتبی محمد مصطفی وعلی اله واصحابه اهل الصفا والوفا اولیاء امته اما بعد فهذه الشجرة العالیة الطیفاتیة المداریة

كشجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها في السماء علما سئلني السيد
الارشد محمد امير حسن مد عمره شجرة شيوخنا
قدس الله اسرارهم بطنة لي ان اعلمها وما كنت
هكذا نقلت ما قال امام هذه الطريقة النقشبندية الا
اذا سألوه شجرة اشياخه انما هي بدعة فقالوا نحن
لا نسئل الا لحصول البركة وتيمنا لنزول الرحمة لله علينا
به وما كان ذلك الا بفرط اشواقهم واخلاصهم
فقال لهم اكتبوا اسمكم ثم اسمي ثم اسم محمد رسول الله
صلى الله عليه وسلم فذلك اختبري نفسي وقلمي على
كتاب هذه الشجرة المباركة الميمونة ختالمسئلو والله
وما توفيقي الا بالله واخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين

الناجي فقير احمد مختار باحترام جناب شيخ بديع الدين بنده حضرت اخون كه خاک در او است ملاذ عام خلیق جهانیان تمود بغير شاه سپاری که بود تا دم زیست	١٣٧١	بسر صاحب کونین شاه قطب مدار که شد بدید بعقبیت قطب اکبر جلالی است و گشته پیدا اولی الابصار که بود جا بحق بالعشی والابکار بعزت تو عزیز در دل صغار و کبار

ظاهر الدين. مظهر الدين. طاهر الدين
شريف الدين. غياث الدين. واحد الدين
صالح الدين. توفيق الدين. زبدة الدين
مفتخر الدين. صاقوم الدين. مرشد الدين
مسلم الدين. سعيد الدين. ذاكر الدين
ماه الدين. محي الدين. سراج الدين
عين الدين. حميد الدين. عماد الدين
شاهد الدين. علم الدين
رفيع الدين. ارتفاع الدين. بشير الدين
كمال الدين. وحيد الدين. جمال الدين

مطهر الدین۔ نظیر الدین۔ فخر الدین
عادل الدین۔ مشتاق الدین۔ اشارة الدین
حکیم الدین۔ خادم الدین۔ نجم الدین
سوبهه الدین۔ برهان الدین۔ شمس الدین
ناظم الدین۔ صادق الدین۔ صدیق الدین
صدق الدین۔ هادی الدین۔ مهدی الدین
مقام الدین۔ ضیاء الدین۔ محسن الدین
سلطان الدین۔ تقی الدین۔ فضل الدین
سالار الدین۔ صدر الدین۔ قیام الدین
حافظ الدین۔ شاغل الدین۔ امام الدین
ناصر الدین۔ قدوة الدین۔ نصیر الدین
نظام الدین۔ دواء الدین۔ شفاء الدین
بهاء الدین۔ کمال الدین۔ جمال الدین
جلال الدین۔ حجة الدین۔ شهاب الدین
شاهد الدین۔ شاکر الدین۔ اصفی الدین
سعد الدین۔ بهاء الدین۔ رکن الدین۔ رفیع الدین

بحرمت شه شاهین که بود بالکشا	باوج معرفت شاهین همیشه شکار
بحق حضرت شاه همن که همت دنیارا	نبود ره بضمیر منیر او ز شمار
بآنکه بود ز همراهی شه محمود	که هم عرفانش سپهر وقار
بهمین حضرت مشهور وقت عارف کامل	بقدر حضرت عبد الجلیل ذو الاقتدار
بفیض فیض رسانی شاه فیض الله	بصدق شاه حیاتی مؤید الابرار
بشب بیداری شاه پیاری که از قیام شبی	بیافت رتبه مستغفرین بالاسحار
بزهد حضرت عبد الجلیل بحر علوم	که در مجاهده مصروف بود لیل و نهار
بورع حضرت مولانا شاه نجم الدین	مه سماء ورع نیر سپهر وقار
بحق زهد و عبادات شاه آل حسن	که اسم اوست با پنجتن بیان شهره دیار
بخاکساری این عاصی امیر حسن	ببخش جمله مریدان شاه قطب مدار

ختم شد شجرهٔ مبارکه خاندان عالیه
مداریه بافضاله واکرامه تعالی
جل و علی

معین الدین۔ لطیف الدین
شفیق الدین۔ کبیر الدین۔ جعفر الدین
شفیع الدین۔ منیر الدین

بحرمت هذه الاسماء ان تحفظنا علی الایمان واختم لنا بالخیر
وتحفظنا من [illegible] بفضله تعالی
بجاه قطب المدار

از شیخ ابوالمعالی ابن شیخ محمد طیفوری
ابن شیخ حمید الدین ... و وی از شیخ
جلال الدین ... رحمة الله ...
ابن شیخ ... قدس سره

جهانیان پیر سید
جلال بخاری قدس سره و سیرت
که عفیف الدین مخدوم را اثر نموده که مواضع
را نزد در شما موقوف ترک آزردن است چون حضرت
مخدوم در کار زدن امر شیخ امام الدین برادر شیخ الاسلام
را گفت که شیخ امین الدین چنین فرمود که شیخ امین وصیت
کرده است که سید جلال بخاری قصد زیارت من کرده
است از اوچه و ملتان می آید فاما شیاطین نگذارند
که شیخ امین الدین وفات یافته است بجای پیروی
بازگشته در مکه رفت بازآمد بجای خواهد آمد او را از جهت
من مقراض برای وی و سجاده و مقراض من او را
بدهی و او از جهت مجاز باشد تا بر سر دیگران مقراض
راند و خرقه پوشاند و شیخ امام الدین همچنین کرد و خرقه
پوشانید و تلقین ذکر نمود و از شیخ الاسلام
امین الحق والدین پوشیده است

سید سیوم پیر ولی
او بکمالات ... ظاهر ...
... از شیخ ... طیفوری ...
... شیخ عبدالله ...
... از شیخ ابوالفتح ...
... شیخ عبدالصمد ...
... شیخ امام الدین ...
... شیخ ابراهیم ...

... طیفوری ...
از شیخ ... طیفوری ... از شیخ ابراهیم
و وی از خواجه ...
بسطامی و وی از حبیب عجمی و وی
از حسن البصری . بدانکه طیفوریان سلطان
العارفین پیر سند که او از طبقه اولی است
و نام وی ابو یزید طیفور بن عیسی
بسطامی بن آدم بن سروشان بود نهایت
پیر و دیرگان توحید ... بایزید بسطامی
از کمالات وی است ... و ... سال
... بدوستان بگذرد از ... شیخ ابو ...
ابو الخیر ... و وی ... نموده مردم از
عالم از بایزید ... و بایزید در میان
... آورده اند که سیصد و سیزده مشایخ را
دریافته یکی از ایشان امام جعفر صادق
یکصد سال و پنجاه سال عمر داشت
و تربیت از حبیب عجمی یافته و در ...
ابو یعقوب ... است قدس سره
کرد تربیت

١٥١

و وے از حسن بصری و وی از مرتضی علی
کرم الله تعالی وجهه و وے از محمد مصطفی
صلی الله علیه و آله و سلم این اختلافات متعدده
از تحریرات کتاب الفقیر رسیده و در اینجا نگاشته شد
العلم عند الله و در لطائف اشرفی
مسطور است که از حضرت قطب المدار
[illegible] حضرت جهانگیر قدس سره
[illegible]

از شیخ [illegible] مقدس سره از
از ابن الدین طیفوری شامی و وے
از امیر المومنین علی کرم الله وجهه دیگر از شیخ عبدالله
که از شیخ طیفور شامی و وے از صدیق اکبر انتساب
شیخ عبدالله شامی از شیخ عبدالاول و وے از
از سراج الاسلام شیخ امین الدین و وی از امیر المومنین
علی کرم الله وجهه و وے از عثمان و وے از
عمر فاروق و وے از صدیق اکبر اجمعین و وے
از خاتم النبی احمد مجتبی محمد مصطفی صلی الله علیه
و آله و سلم انتساب شیخ ابو الربیع مقدس سره از
شیخ عبدالله مکی و وے از شیخ کامل الدین شامی و وے از
از علم مرتضی [illegible]
سید الطائفه شیخ جنید بغدادی و وے از
طائی و وے از [illegible] و وے از معروف کرخی

ترتیب وسے است [illegible] امام جعفر صادق [illegible]
[illegible]

مذکرة المتقین

و منادے ... الیه معقول ...
در قالب دل ... وادیان ...
دیده ... دریای دیده و دل ...
... کرده لب ... ودل ...
ز دل ... درد ...
حدیث عشق درد ...
شراب شوق در ساغر ...
بس ... ز بهاران ...
و وقت ... قالب ... از ... پیدا

... تر داشته در ایام
طفولیت وسلے ... بوده
او وقتی ... ملازمت ... شیخ ابو الفتح
... بیداری ... شیخ از کمال مهربانی ...
او داشت کلاه مبارک خود بر فرق وسلے نهاده و چون
در طرایق شیخ ... و بهره مند نموده ...
تقضاے قدر وسالی ... کرده آن کلاه از سر خود
فرود آورد بار شیخ از وسلے گرفته بر سر خود نهاده وسلے
بار از سر خود بیرون کرد و شیخ ... طلب چو پیشه
قصه‌ها که وسلے ... مبارک خلیفه قطب المدار در بیان
کامل شده ... وسلے گشت شیخ ... ایں ...
است که ... از بابهای رفیع ...
مجبور نکرده چون آن بزرگ دیده ... وسلے از
علوم کسبی و وهبی ... افزون

اینجا حاصل نموده در
افاده مستعدان و انش ...
و شغل ... دیرینه نموده ... جنت
... در دو زمان طلب داشته تا شرف دریافت
ملازمت حضرت سید الاخیار شاه مدار مستعد گردید ...
وصول بابن سعادت عظمی تجرید ورزید چنانچه در
رساله فالیه نگاشته رباعی در دره بادی عدم ...
کیست درین ره که قدم بر نزند هر کس که درین راه
مجرد ... سرکرد برآید سوی
السواد ز دنیا که وی اعراض نموده چنانچه گفته اند
ای برادر ... چون چاره طلوع آفتاب حق
معرفت مطلع عرفان عدم ما قدره الله حق قدره
... سواد یک وانشم و تغرب عجز
در تغرب عدم در ... و آیت
... که

ام ...
... قصه عشق است ... از ارباب سماع
... قدس سره از ارباب سماع ... و مقرر قطب المدار
بوده ... قدس سره ... و اولاد ...
... بیگانگان ...

تذکرة المتقین

سلسله ... در حضرت القدس آورده
آن خرقه را از اولاد و والان هر جا که
نگاه میکردند صاحب خانه ...
احفاد و والان ... بنابر ...
داو ... اینجا ...
آنجا ... آمده در مقبره قاضی محمود در
حجره نگاه داشته اند و نقل صحیح ثابت
شده که خرقه حضرت شاه بدیع الدین مدار
... اعلم بالصواب

بجانب ... یادرت کرده ... در
رساله ... گفته که ... سماع را ...
... غزل
بیان ...
سماع از ... جان ... است
... چه ... انتظار است
... انجا ... اندیشه و ...
... که یار است

از درون سو آشنا و از برون بیگانه وش
این چنین زیبا روش کم می‌بود اندر جهان

مطالب وارد و وجود در صحبت
بن محمد ... است در بستان جان ::
... گردد و روان ::
... معرفت الله ...

عشق :: ما بجذب حق تعالی میرویم :: لا الا الله
قل تعالوا آیت است از جذبه
پیک الا الله است :: پیک لا الا با الله میرویم ::
میرویم :: کشتی توحید در دریا ...
تا شمال رشته یکتا میرویم :: راه حق تنگ است ...
بیا :: این کمالات ...
در وحدت و عشق ... میرویم ::
ازو مانده ... سر است ...
و سخن از ... مطالب ...
چنانچه مولوی روحی ...
حسام الدین در مثنوی ...

حمید بن محمد بن یعقوب
کاشانی

[illegible]

من سنی ۲ ره
صور الخیال فی سمسم ::
مرآت نفس لامع الوانه متقابلا ::
مختاره فعاله دواره نظاره :: صور الزیاقه
انفعل لو اتجلا و ظهور ما ظهر الجو بالزهر
ثم انفعل :: عوت السلا رسل لا محو و فات
فیه لا :: هو ذاتنا بحقیقة لا ذاتنا لا هی
هو :: معنی الله مشهوره خلیقته مستکملا ::
و این نیز استفاده از ملازمت قاضی محمود بیگ رفت
چنانچه از مصنفات [illegible] بزرگ و از اشعار نزد او ظاهر
میشود و در وطن خود که [illegible] بود خوابگاه دارد و از
[illegible] قطب الاقطاب قاضی شهاب الدین
که دو بار [illegible] یکی از آن اول حال متقلد بود
[illegible] بوده است چون بگذشت
قطب الدار [illegible]
فقط

[illegible]

عالم [illegible] دارد [illegible] قاضی خان
اخفی السر فنا فی الله اخص اولیاء [illegible] مقبول
محرم اسرار حضرت [illegible] قدس سره
[illegible] تجرید [illegible] روح السرور [illegible]
حضرت [illegible] آمده [illegible]
اخص [illegible] صاحب فارق بود
مختصین مجذوبین [illegible]
و مجذوب حضرت علام الغیوب بود [illegible]
عادات و کرامات این [illegible]
[illegible] که مجذوب [illegible]
ازین [illegible] می گشت [illegible] اعتبار [illegible]
شده مجذوب می شد از این بزرگوار
بعد از [illegible] تصرف [illegible] بارادت و خلافت
صاحب جذبه قوی گشته [illegible] ازان ها
در [illegible] آسوده است [illegible]
بلکه [illegible] شاه [illegible]

[illegible] این الفاظ [illegible]

۱۵۷

در نواحی بهار که قصبه ایست بسلیمه شجره

او درین فن است حسین قطب المدار

عبد السلام ایوب مقدس شمس الدین

خواجه شاه قطب المدار

طرق حسین شاه عبد السلام

خواجه حسین از خلفای

شیخ حسین الدین خواجه حسین از خلفای

سید بسیار از

ایران و در ممالک هندوستان بسیار از ... شیخ فخر الدین الا اکرودی

خلفای شیخ داود شیخ شاه صدیق بخاطب

زنده دل بود و عالم ظاهر و باطن را نیک

دانسته و اقوال و احوال و افعال مشایخ

و لطائف ایشان جمع ساخته صاحب

کمالات بود مرید و شاگرد شیخ اله داد

صالح سرهندی بیشتر از حسام الدین

درس کرده آورده اند که ... صد و چهل

تذکرة المتقین

مریدی گویا ... رسیده

باشد در قصبه ... آن خوابگاه دارد

قد و هشتاد ... حسین بهاری ...

از جمله خلفای قطب المدار و اکمل ایشان بود

داشت از ملک ... اختیار

ننموده بود و آن ... کرده

کرد چنانکه ... عالم شهادت آمده

بار ... بیرون

چنان ... بار دارم

و از ... مشایخ

گفته در ایام دولت

بعلوم ...

[illegible]

دیگر از خلفاء او و [illegible] در مقام
ارشاد و تکمیل بود و فیض بسیار رسانید نور الله
خلفای وی است شیخ محمد علائی الرومی المعروف به شیخ قاضی
شطاری از دست علائی [illegible] از وی [illegible]
[illegible] از دست شیخ قاسم [illegible] بود و دیگر [illegible] سید
[illegible] در ششم ماه شعبان به جوار لقاء الله ارتحال یافت
[illegible] از دست [illegible] که از جمله مریدان دست شیخ
[illegible] بود و دیگر سید [illegible] از دست شیخ عبد الغنی
[illegible] و عبد الله المعروف [illegible] که در بلده
[illegible] است از [illegible] صاحب [illegible]
علاء الدین او دست صاحب جذبه قویه و کان
[illegible] بود و [illegible] شیخ فضل الله بود
خلفاء [illegible] شیخ قاسم

[illegible]

وے بر سجاده وے مذکور متمکن نہ بیان وقبل
اسے بخدمت قطب المدار خان برگزید
کہ شیخ شرف الدین ورقی چند از عوارف
المعارف بنظام قرائت وی در ...
فرمود کہ خواندن این اوراق بلا رخصت
او گستاخی و بیادبی است بدین نصیحت مصداق این
لحن بنیر کہ خواره این کتاب را با خود
داد و بزرگان بملازمت تمامی آن
نا گفتنی است او خود کتاب از او
گفت این اوراق بیار آورده تعلیم خواهد گرد
... بچوبی در آمد جماعه معتقدان بر در حجره
قطب المدار منتظر صدور برکات و کرامات
سے بودند داخل گردید و از درون صدا
سید کہ حسین درآمد هر کدام شیخ حسین
این تشریف بخود گمان بردند بار دیگر آواز
درآمد کہ حسین بلخی وسے آمده و در

و آتش بیا فروخت
تا شیخ طبخ سے یا قبس ازان
بخورش وسے داد وسے وسبب لقب قاضی
شهاب الدین یہ کال از آتش بعین است و شاه بر سا
نویش وسے قاضی منطق کلہ شیرےع آورد و نیز سید
صدر الدین وسے با معتو توطن یہ چه پور شد و قضا
رخصت فرمودند کہ تا از مذہب پاک امام اعظم
ابو حنیفه کوفی در مذہب ابی آورده م و آینه محمد
بدست بود و ادم دیوانه و مجرد و کوچه گرد و خوا است
زیست بالباس فانی بخلعت ابدی پیوند ...
شیخ طریقت شیخ حسین معروف بلخی کہ برادر زاده
شیخ مظفر بلخی و صاحب سجاده شیخ شرف الدین
یحیی منیری بود تا ا ایام اولاد
وے

[illegible]

[illegible]

تذکرة المتقین

حضرت علیین از تفضیل ... وحسن اتحاد ... بیاب عجب
صلی الله علیه و آله وسلم ... سادات جهان
بیان آن کی ... بیاب عالم ... سلطنت
آنجا ... پنج زمان ... جهان ... بسیاده و ... نفس نفیس

بعنی صدر زمان صدر
جهان اجل الملة والدین ... ارباب نامدار
شیخ شیخ و اصطلاح ... بحصول انجا ... سید ...
... سید او و ... عارف وقت
و نمک ... علم ... ساداوت ...
آن را الاله بیچه ... سلطان عقده ... و دارو ...
جهان است که سادات ... سادات ... دانش ...
جهان بیاد ... سادات ... تن ...
تحقیق ... شود و ... طلب ... ملازمت
لطائف ... قطب المدار ... العارف ...
لطائف و ... عارف ... سید ...
قطب المدار ... پیش بعد از آن ...
... سید ... پیشرو ...

ساعی مترتب بوده
او را گرچه در بکارت سید او بعد از آن
بر فاست رفته طعام تناول نمود و باز تعد روز امتناع
بیشو و تا بعد از ورسید بیتی آماده شده آمد چون عارف
العارف با آن زمینه التماس مخصوص بجا آورد قطب المدار
و نمود که بعد از قرارت ... الحقائق التصوف از تصنیه
خواجه بود ... در بعضی از اشعار ... شیخ
شهاب الدین مندرج است که بعد از سید زاده
مخصوص آن ... وی برادر است
شجره وی بدین تفصیل است سید اجمل صدر جهان
شاه بدیع الدین مدار شیخ عبد الله ...
عبد الاول سراج الاسلام شیخ ...
امیر المومنین علی کرم الله وجهه حضرت
عثمان و حضرت ...

... تحقیق ...
از تفصیل ... بخطی ...
... از ... که ...
... نفس ... سید ...
... بعد از ... است ...
... قطب ...
... نسب ...

اتحاد سید

دوازده سے شود تعین بابن امداد
بعین دو الست کرد و عدد و وو کیسوست
که شعار بسیار است پنج عدد و پنج فرق شود
دوازده عدد و دوازده امام مشهور
و در آن کتاب است مشتمل بر عبارات
منبع مکاشفات وقائع و بدائع بسیار دران
بکار برده تاریخ مالیف حبل المتین بالف
ولام میم است سنه از اول تا آخر در تالیف
و توصیف ذات و الاصفات وی است
در مدح وی قصاید غزلا گفته دران کتاب
تاریخ ساخته بعضی از ابیات بیک قصیده
که نسب و ارادت بیان کرده آورده شد

اشعار

بعد از ظهور حقیقت
صادق ز خاندان ... دانی ... و فر
شرف ... است ... در جهان
علامت ملت ... و دین ... سید او است
امر وز

م

نشانهاے مسجد خراب
و ویران گشته باقی ماند و روضهٔ متبرکه
وے در محله سیاه واقع شده گنبدے عالی ترتیب داده اند
خویشان و فرزندان وے درون گنبد آسوده اند
و در زمان سلطان حسین شرقی سفر آنحضرت وے را
پیش آمد اولاد و احفاد وے تا امروز در جونپور معظم
و مکرم اند متهم میر سید احمد بادی پاکه مشهور در خلافت
است و فقرا جمیع متفق اند که وے مرید و خلیفه
قطب المدار است و خواب جاے ثبوت نیز پیوسته
مشهور چنان است که ظهور وے در کلموه بن است
که از برکات جونپور جنگلے است از اطراف و از
دور جاها مردم گرد وے آمده نذور وے برند
و قلندرے بے نهایت در انجا متوطن گشته اند
و همیشه نقاره مے نوازند

مه

و دران جنگل سرور آنچه زیبنده ایران
از چهار طرف دیوار برآورده اند و در میان
حلقه است اعتقاد فقرا و ساده لوحان
آن است که برین حلقه ظهور نیز کرد
اسعد الله العلم یک در قرات القدس
از احوال جمیع اولیا آورده است
که وے در خدمت شیخ محی الدین
عبدالقادر جیلانی بود و وے که قطب المدار
ملاقات با ایشان ... مذکور را احوال
تا گرد ... براں مردان شماره ...
و سبب لقب وے آیتی یاد از انست
که چهل سال متوالی بر یک پاے چپ
ایستاده ماند العلم عند الله انتهی شیخ
آدم صوفی که از خلفاے بزرگ
قطب المدار بود وے در سال خود
وقیقه حلقه و سندان و نعل واژگون

تذکرة المتقین

امروز شیخ دولت بن
ابیهون علاست ... ابیهون جلال
حق تعیین آنکه شیخ اوست ... نور بهالش ...
جلوه گاه است ... ارشاد دین سید ...
انموذج نبی و نمودار ... است ... زادوان محمود
پدر والد مرحوم ... است ... اخوان حیش فضل اعلام
ز اقربا است ... تکلیدان وے شیخ سلیمان محدث
که از فحول محققین بوده صاحب ترجمه صفاے است
در مشت صد و شصت و پنج ترجمه تمام کرده بنظر شریف
وے گذرانیده در اکثر امصار مساجد جامع کثیر العمارت
اساس نموده چنانچه در بنارس تا این زمان موجود است
و بنا جمعه بهانجا وا وے شود و در جونپور در محله
سپاه شرقی مسجدے بر ساحل دریا
بنا کرده طاق بلند دارد

مه

که در ابیات قصیده قاضی محمود کرده
عشق قطب المدار بیان نموده ابیات
گوش دل از حلقه کش بر در شاه مدار
جان سر سندان عشق کرد رسن در گلو
نعل سر واژگون بر طبق در رزو
تا که رسدگان عشق کرد رسن در گلو
وانمود که مراد از حلقه و سندان و نعل واژگون
که بر در شاه زنند رمز قطب المدار است
مردم و ایشان متوسط را که فهم کنند انتهی
است عبارت رساله لنبی ملکوت ناسوت
و ملکوت و جبروت و لاهوت را واژگون
در عالم لاهوت غیب برسم زنند و خود
محو شوند بے نام و بے نشان گشته ا
نعل واژگون اسے عزیز بشنو مراد
از سندان دل است حلقه گوش یعنی
دم واژگون باز گردان لبیوسے
اصل

ونیز ملتمسات وے ہم گوش قبول منصور
و بکدام منزل بود و زبان شد کجا بے
رسید کہ محبوب خود را بکسوت خود
دید آن کسوت حجاب
حجاب چہرہ جان شد و عار
شمع آن وے کہ از آن چہرہ پردہ
منم شاہ دولا وے عرض کرد وسیلہ
ما منور و روشن بجز حضرت است
علمائے شریعت ما را چہ نسبت
و بود که تر از زبان نخواہد کرد

اصل خویش ع تاکہ
رسندگان عشق کردن در گلو
او ازین رسن زنجیر سلک صحیح کلمه لا اله الا الله
محمد رسول الله این زنجیر محبت در گلو کرده
و تفصیل محبت بعد در حضرت شاه مدار بیم
آستانه بندگان حضرت کان عشق است المدار
هو الفرد و هو الاصل یعنی آستانه قطب المدار بعالی
بازگشت همه اولیاء است همه که بدین درگاه رسد
بصدق محبت سلک این زنجیر در گلو افکنده و رهائی
که ظهور سید احمد که در کلپو دین مشهور است از
بزرگان سموع شده که در آنجا شیخ آدم صوفی نام بزرگی
مشکف بود تا مدت بعید آنجا تجرید شیخ آدم صوفی
شهرت داشت اکنون مدت سی سال
است باسم مظهر سید احمد

فصل در بیان مریدان قوالیه
نام زده شده و اسم ...
منم شیخ محمد از معروفات اوست که قلندر گرا
میگوید فرمان شد که بتجرید و تفرید رسید
و متصف بصفات الٰهی گشت بقول علیه السلام
والتصوف الصفات الله گردد و منم شیخ فریدا
جمله معروفات وے آنکه اگر فرمان شود چیزے
بخواهم علم شد که پا بساۓ دل کن منم شاه بدین
از رسیده شدهاۓ وی آنکه موحد را گویند
و موحد موحد و واحد یکیاست و در همین
اثنائے شخصی معروض داشت که سالک گشت
و مرید کسیکه پاۓ قصد همه آفاق گردد
و پاۓ طلب بر آسمان برود

تذکرة المتقین

آن کتاب منقول میکرد که
الحمد لله الذی خلق السموات
والارض وجعل الظلمات
والنور ثم الذین کفروا
بربهم یعدلون والحمد لله
والسلام علی عباده الذین
اصطفی اما بعد فیقول
فقیر الی الله مظهر الدین
الیاس وهو عبد الشیخ العظیم
الاعظم بو فلیطس خانه
تعالی سیاس سید اشیاء وهم
حضرة الیعو قطب انتهی

چون همواره در حضور حضرت شاه
گفته فرستاده کرما از وا صلان گردید
بی اوهام بجاۓ خود افت کرد ظاهر او در
نواسے گلپو در سر در روح خون است

سطه این الفاظ ... نسخ نیست مخفی برای این معنی نقل کرده شد

قال الحجة والصديق قال الحجة
والشهيد ... قال الحجة ... احمد ... آن
که نا طرح خواست ... آخر آمد زین پرده
تقدیر ... یعنی ارسال اللطائف حالات
قطب الاقطاب مدار الشیوخ حضرت
شیخ بدیع الدین قدس سره العزیز
خلفا ... و الآثار ایشان الخ
تذکرة المتقین ... احوال خلفا
شیخ بدیع الدین ... انتظار گل ...

اگر وقت ... طبع
افاقه دست ... از لباس ...
... چند ... دل ... از ... خود و
... نفقرا ...
... دارد ...
... ماوان
... اسرار
... بالصواب

خاتمة الطبع

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم ... الذی ...
... دوست ...
... الکرام ...
النبی

دیبولالا ولاد
... در ... بوده ...
حضرت شاه ... فضل ... مذکور شده ...
... ان ... این سلسله ... و در این ملک
... در شریعت استقامت تمام داشت
ابراهیم بوده ... ان سلسله مدار ... بر لسان ...
فصل از ... صاحب ... بوده ... از ولایت
... شیخ ... صاحب ... است ... ابتدای
وفات بوده اهل ... بسیار ... و ... کرده
حال طریق سلوک بسیار ... و ... ب
... ضعیفان ... گشت و ... آسوده
ایشان ... بسیار ... ولایت
ابواب ... گشاده گشت ...
اهل عالم ... رجوع ... شد ...
در استغراق بودی

... کمال و خوبی تمام ... دانی و ...
کمال وخوبی تمام ...
آمد ... مشتاقان ... را ...
زبان مرجان ...
الصحیح ...
و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

رباعی

کتاب ... مردم ... نشین
با ... لطیف و ... نشین
... اوقات ... ضائع ... نشین

تذکرة المتقین

... مولانا مولوی امیر حسن ...
القصوری ... اسد الله ...
واعتنی بتصحیحه ... محمد عبد الغفور ... بمطبع ...

شجرہ

الٰہی خاص ذاتِ کبریا کیواسطے — احمدِ مرسل شہِ ہر دوسرا کیواسطے

عقدۂ لاحل ہو حل مشکل کشا کیواسطے

واسطے خواجہ حسن بصری کے مجھکو شاد رکھ — از پئے خواجہ حبیب عجمی مجھے آباد رکھ

خواجہ بایزید شاہِ اصفیا کیواسطے

از پئے خواجہ معین الدین کے غم دل سے دو — واسطے طیفور شامی کے خداوند غفور

اور بدیع الدین قطب الاولیا کیواسطے

خواجۂ طیفور کا صدقہ خداوندِ جہان — واسطے خواجہ مبارک کے مجھے رکھ شادمان

خواجۂ اسمٰعیل محبوبِ خدا کیواسطے

از برائے خواجۂ داؤد ربِ لم یزل — اور نصیر شاہ کے صدقہ میں دے حسن عمل

اور شاہِ چاند عارف باصفا کیواسطے

خواجۂ بایزید کے صدقہ سے اسے ربِ قدیر — شاہ شیخ کے لیئے محشر مین ہونا دستگیر

شاہ فتون رہنمائے پیشوا کیواسطے

حضرت نورِ محمدؐ جو ترے مقبول ہین — ہین رہوان صدقہ سے اُنکے تیری یا ربِّ دین

خواجہ عبداللہ مردِ باصفا کیواسطے

شاہ خیرن کے تصدق مین تو مجھپر رحم کر — تا نہو محشر مین مجھکو آتشِ دوزخ کا ڈر

اور عباد اللہ شہِ اہلِ سخا کیواسطے

ہو بشارت بلتجی فیض محمدؐ کے سبب — ذاکر و شاغل مجھے اپنا بنا دے میرے رب

ربّنا تو اپنی ذاتِ کبریا کیواسطے

اعلان

کہان ہین وہ شائقین و الانکین
اور کدھر ہین یا
ناظرین حالات اولیاء رب العالمین

اس کتاب نایاب کو جو عرصہ دراز اور مدت دیرینہ کے بعد نہایت سعی و کوشش سے تالیف ہو کر مطبع عزیزی مین طبع ہوئی ہے چشم دل سے ملاحظہ کرین اپنی آنکھون کو نور اور قلب کو سرور بخشین اور اس فقیر کی سالہا سال محنت شاقہ و صرف زر کثیر جو اس کتاب کے مضامین فراہم کرنے مین ہوا اوسکی داد دین قیمت رسالہ ہذا فی جلد عمہ بلا محصول رکھی گئی ہے جن حضرات کو خریداری اس نعمت عظمی کی منظور ہو اس نخیف کو مطلع فرمائین انشاء اللہ تعالی بہت جلد رسالہ بذریعہ ویلو پی ایبل ارسال خدمت کیا جائیگا حصہ دوم زیر طبع ہے اسمین مشائخان حال کا مع اونکے پیران طریقت کے ذکر ہے اور شجرات ہر ایک کے علیحدہ علیحدہ مع مختصر حالات کے اور ذکر و اذکار شغل و اشغال خاندان عالیہ مداریہ زاد اللہ شرفًا و تکریمًا کے مندرج ہین اور اوراد و ادعیہ ... اسناد لکھے گئے ہین یہ وہ چیزین ہین جو ابتک حرز جان کی طرح ا... رہے اور ریکیے یا دیگرے تفویض فرماتے رہے چونکہ اسوقت شائع کرنا انکا محض بغرض فاہ عام سمجھا گیا لہٰذا پیشکش ناظرین ہے حضرات شائقین ملاحظہ فرمائین اور اس نخیف کو دعای خیر سے یاد کرین

با کریمان کارہا دشوار نیست

المشتہر
خاکپای زمن فقیر محمد امیر حسین
قصوری ڈاکخانہ بکنپور
ضلع کانپور